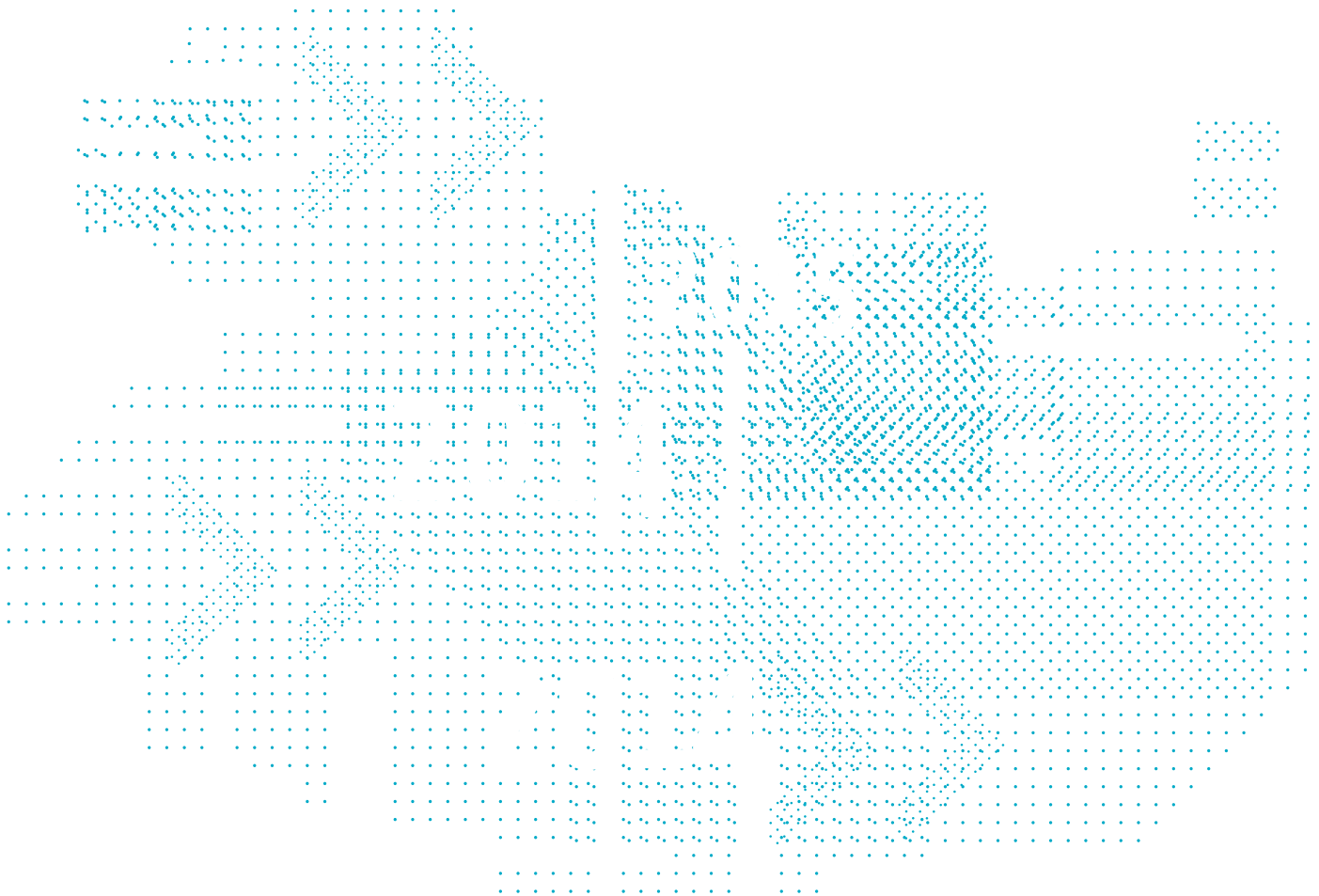

DZIAŁALNOŚĆ INSTYTUTU SPRAW PUBLICZNYCH W ROKU 2014

**INSTYTUT SPRAW
PUBLICZNYCH**

Spis treści

Działalność ISP w 2014 roku

Wstęp	3
O Fundacji	6
Program Europejski	8
Program Polityki Społecznej	11
Program Demokracja i Społeczeństwo Obywatelskie	15
Program Polityki Migracyjnej	21
Obserwatorium Równości Płci	26
Nagroda im. Jerzego Zimowskiego	30
Stypendia i praktyki w ISP	32
Wydawnictwa	35
Wydarzenia	42

Aneks – rok 2014

Projekty	46
Udział pracowników i ekspertów w upowszechnianiu prac ISP	68

Działalność ISP w 2014 roku

Wstęp

W 2014 roku Instytut Spraw Publicznych zrealizował 53 projekty, opublikował 73 książki, raporty i dokumenty analityczne, zorganizował 83 seminaria, konferencje, debaty publiczne i warsztaty. Udało nam się pozyskać 35 grantów. Prace Instytutu koncentrowały się wokół głównych osi tematycznych wyznaczonych w poprzednich latach, staraliśmy się reagować również na aktualne, najważniejsze wyzwania pojawiające się w polskiej i europejskiej debacie publicznej.

W roku ubiegłym obchodziliśmy ważne **rocznice: 25-lecia przemian demokratycznych w Polsce oraz 10-lecie członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej**. ISP aktywnie włączył się w obchody roku jubileuszowego, przygotowując liczne bilanse i analizy. Podsumowaliśmy badania stosunku polskiego społeczeństwa do integracji europejskiej oraz dokonania i wpływ polskiej polityki na politykę europejską, a także zmiany w relacjach polsko-niemieckich w okresie wspólnej aktywności w europejskiej wspólnocie. O stanie społeczeństwa obywatelskiego po 25 latach przemian dyskutowaliśmy na konferencji z udziałem ekspertów i działaczy pozarządowych, poświęciliśmy też temu zagadnieniu numer kwartalnika „Trzeci Sektor”. Zorganizowaliśmy międzynarodową konferencję podsumowującą rolę kobiet w transformacji ustrojowej w krajach Europy Centralnej i Wschodniej. We współpracy z organizacjami pozarządowymi, firmami i mieszkańcami ulicy Szpitalnej ISP zorganizował jubileuszowy festiwal uliczny „Szpitalna Łączy”. Pod koniec 2014 roku ukazała się książka pod redakcją prof. Marcina Króla – zbiór esejów młodych polskich intelektualistów oceniających zmiany, jakie zaszły w Polsce po roku 1989, w różnych obszarach życia społecznego i gospodarczego.

2014 był rokiem wyborczym. Stąd część prac programów koncentrowała się wokół **wyborów do Parlamentu Europejskiego i wyborów samorządowych**. Byliśmy nie tylko komentatorami bieżących wydarzeń, ale również organizatorami debat kandydatów do PE w różnych miastach Polski. Przeprowadziliśmy ważne analizy, m.in. najważniejszych głosowań w Parlamencie Europejskim poprzedniej kadencji. Dużym wyzwaniem logistycznym było przeprowadzenie **innowacyjnego monitoringu finansowania kampanii samorządowej z udziałem wolontariuszy**, którzy w kilku polskich miastach obserwowali mechanizmy pozyskiwania funduszy na kampanię. Wyniki tego badania pozwoliły unaocznić najważniejsze luki w polskim systemie finansowania polityki. Ponadto podjęliśmy istotny temat włączania się przedstawicieli trzeciego sektora we władze samorządowe. Drugie ważne badanie objęło obecność kobiet na listach wyborczych w wyborach samorządowych i do Parlamentu Europejskiego oraz analizę wprowadzenia mechanizmu kwotowego.

Instytut zajmował się zagadnieniami związanymi z kryzysem ukraińsko-rosyjskim. Przeanalizowaliśmy postawy ukraińskiego społeczeństwa oraz elit zachodnich w odniesieniu do Rosji oraz obserwowaliśmy kryzys polsko-ukraiński z punktu widzenia wspólnej polsko-niemieckiej polityki. Spojrzeliśmy na Rosję oczami zachodnich elit, a także zbadaliśmy wpływ małego ruchu granicznego na relacje społeczne. Zorganizowaliśmy szkolenia i wizyty studyjne dla ukraińskich liderów społecznych.

Dużo miejsca poświęciliśmy zagadnieniom **korupcji i przejrzystości życia publicznego**. Zajmowaliśmy się między innymi tematem finansowania polityki, konfliktu interesów i dostępu do informacji publicznej. Przeprowadziliśmy też pionierskie badania sytuacji sygnalistów w Polsce, czyli osób, które działając w dobrej wierze i w trosce o dobro publiczne, ujawniają nieprawidłowości lub zachowania nieetyczne w miejscu pracy lub środowisku zawodowym.

Podobnie jak w poprzednich latach znaczna część prac ISP **związana była z przeciwdziałaniem marginalizacji społecznej**. Upowszechnialiśmy rezultaty kilkuletnich projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na rzecz stworzenia standardów środowiskowej pracy socjalnej i profesjonalizacji sektora ekonomii społecznej. Popularyzowaliśmy idee ekonomii społecznej oraz wskazywaliśmy na jej potencjał w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Opracowaliśmy model organizowania społeczności lokalnych, który ma być realizowany przez pracowników socjalnych w ramach systemu pomocy społecznej w Polsce. Podjęliśmy nieznany w Polsce temat ubóstwa energetycznego. ISP prowadzi prace nad opracowaniem polskiej definicji tego zjawiska i rekomendacji polityk publicznych. Kontynuowaliśmy prace na rzecz integracji cudzoziemców i przeciwdziałania zjawiskom dyskryminacji. Przeprowadziliśmy szkolenia dla około 1800 migrantów i mających z nimi styczność Polaków, zainicjowaliśmy również ogólnopolską kampanię na rzecz migrantek. Prowadziliśmy działania na rzecz przyjaznych rozwiązań dla rozwoju bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego, m.in. w związku z przygotowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości projektem ustawy o dostępie do bezpłatnej pomocy prawnej. Z myślą o przeciwdziałaniu wykluczeniu cyfrowemu utworzyliśmy w ISP Programu Społeczeństwa Cyfrowego.

ISP utrzymał pozycję wiodącego ośrodka w Polsce **monitorującego stan stosunków przemysłowych, warunków pracy i restrukturyzacji**. Przygotowaliśmy dla Komisji Europejskiej ponad 20 raportów na temat różnych aspektów funkcjonowania rynku pracy w Polsce i dialogu społecznego.

W obszarze **wyzwań demograficznych** prowadziliśmy badania i przygotowaliśmy rekomendacje dotyczące polityki rodzinnej. Spotkały się one w zeszłym roku z dużym zainteresowaniem decydentów i mediów. Oddźwięk wywołał również temat migracji pokazany w kontekście potrzeb polskiego rynku pracy. Eksperci ISP przeprowadzili m.in. pierwsze w Polsce badania cudzoziemców zatrudnionych w sektorze opiekuńczym nad osobami starszymi.

Zagadnienia **aktywizacji obywatelskiej oraz partycypacji** pozostają kluczowe dla naszej misji. W ubiegłym roku opracowaliśmy system wsparcia partycypacji publicznej w Polsce. Wspólnie z mieszkańcami Dąbrowy Górniczej pracowaliśmy nad standardami konsultacji społecznych i procedur budżetu partycypacyjnego w tym mieście. W dalszym ciągu zajmowaliśmy się tematem wolontariatu, tym razem zbadaliśmy rezultaty zaangażowania w długoterminowy wolontariat zagraniczny i jego wpływ na zmianę wzajemnego postrzegania na przykładzie wolontariuszy polskich i niemieckich.

ISP nie tylko **monitoruje stan trzeciego sektora** w Polsce, ale również aktywnie włącza się w debatę nad jego przyszłością. Kontynuowaliśmy obserwację rozwiązań legislacyjnych

określających ramy funkcjonowania NGO w Polsce, skupiliśmy się jednak przede wszystkim na problematyce finansowania organizacji pozarządowych w oparciu o środki z budżetu państwa i środki unijne przyznane w nowej perspektywy finansowej. Brałismy udział w pracach nad programowaniem funduszy na lata 2014-2020, między innymi w ramach Stałej Konferencji ds. konsultacji funduszy europejskich na lata 2014-2020, Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, utworzonego przy Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, oraz Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020. Wypracowywaliśmy również rozwiązania służące wzmocnieniu zdolności organizacji pozarządowych do utrzymania się na rynku po spodziewanym ograniczeniu funduszy unijnych po roku 2020.

Obserwatorium Równości Płci ISP jest jednym z ważniejszych ośrodków w Polsce zajmujących się kwestią **równouprawnienia kobiet i mężczyzn**. Podejmujemy wiele tematów w tym obszarze. W roku 2014 kontynuowaliśmy działania na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego przede wszystkim poprzez promocję instytucjonalnych form opieki nad dziećmi i dyskusję wokół polityki rodzinnej państwa. Działaliśmy również na rzecz ratyfikacji Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec Kobiet i przemocy domowej. Ekspertki ISP prowadziły też jedno z pierwszych badań dotyczących przemocy ekonomicznej oraz obecności kobiet w związkach zawodowych.

Staraliśmy się nagłaśniać ważne problemy społeczne i proponować ich rozwiązania między innymi dzięki częstej obecności w mediach. Nasi eksperci wystąpili w **3300 materiałach dziennikarskich** krajowych i zagranicznych, w tym **450 artykułach prasy drukowanej** (pozostałe publikacje miały postać elektroniczną).

W 2014 roku Instytut działał w ramach 5 programów: **Europejskiego, Polityki Społecznej, Demokracji i Społeczeństwa Obywatelskiego, Polityki Migracyjnej i Obserwatorium Równości Płci**. W połowie roku nastąpiły w ISP zmiany strukturalne. W związku z zakończeniem kilkuletnich projektów systemowych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego połączono Programy Polityki Społecznej z Programem Demokracji i Społeczeństwa Obywatelskiego w **Program Demokracja i Społeczeństwo**. Trwały też przygotowania do utworzenia nowej jednostki – **Programu Społeczeństwa Cyfrowego**, który formalnie został powołany na początku 2015 roku. Jego głównym celem jest podejmowanie działań na rzecz podnoszenia kompetencji cyfrowych społeczeństwa i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu.

O Fundacji

Fundacja Instytut Spraw Publicznych (ISP)

ISP jest jednym z wiodących polskich think tanków, niezależnym ośrodkiem badawczo-analitycznym. ISP powstał w 1995 roku. Poprzez prowadzenie badań, przygotowywanie ekspertyz i rekomendacji dotyczących podstawowych kwestii życia publicznego służy obywatelowi, społeczeństwu i państwu. ISP współpracuje z ekspertami i badaczami z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych. Wyniki projektów badawczych prezentowane są na konferencjach i seminariach oraz

publikowane w formie książek, raportów, komunikatów i rozpowszechniane wśród posłów i senatorów, członków rządu i administracji, w środowiskach akademickich, a także wśród dziennikarzy i działaczy organizacji pozarządowych. ISP działa aktywnie na forum międzynarodowym, będąc członkiem wielu sieci i stowarzyszeń. Instytut jest jednym z założycieli i członków organizacji PASOS (Policy Association for an Open Society), zrzeszającej 41 think tanków z krajów Europy Środkowo- Wschodniej i Centralnej Azji.

Cele statutowe:

- rozwój wiedzy i umiejętności w dziedzinach istotnych z punktu widzenia modernizacji oraz rozwoju państwa,
- wspieranie reform i modernizacja struktur organizacyjnych państwa,
- tworzenie mechanizmów i instytucji sprzyjających prowadzeniu skutecznej polityki społecznej,
- rozwój form i instytucji umożliwiających skuteczny wpływ obywateli na sposób gospodarowania środkami publicznymi,
- popularyzacja celów i założeń reform politycznych i gospodarczych,
- reformy i skuteczne funkcjonowanie systemu nauki i szkolnictwa wyższego,
- rozwój współpracy środowisk twórczych w oparciu o dorobek intelektualny nauk społecznych,
- tworzenie i wprowadzania nowoczesnych, przejrzystych i stabilnych rozwiązań prawnych niezbędnych dla rozwoju kraju,
- integrowanie i aktywizacja społeczności lokalnych,
- poprawa bezpieczeństwa publicznego,
- wypracowanie długofalowej wizji polskiej polityki zagranicznej i przyczynianie się do integracji europejskiej.

Rada Fundacji

- prof. Marcin Król, przewodniczący
- Jerzy Baczyński
- Igor Chalupec
- Katarzyna Chałasińska-Macukow
- Danuta Hübner
- Jarosław Kurski
- prof. Ewa Łętowska
- prof. Wojciech Sadurski
- Andrzej Topiński

Zarząd

- dr Jacek Kucharczyk, prezes Zarządu
- dr Agnieszka Liszka-Dobrowolska
- dr hab. Beata Łaciak

Rada Programowa

- prof. Mirosław Wyrzykowski, przewodniczący Rady Fundacji ISP
- dr Henryka Bochniarz
- Włodzimierz Cimoszewicz
- Mikołaj Dowgielewicz
- prof. Małgorzata Fuszara
- Andrzej Klesyk
- Agnieszka Kozłowska-Rajewicz
- prof. Joanna Kurczewska
- Barbara Labuda
- Bogusława Matuszewska
- prof. Wiktor Osiatyński (do grudnia 2014)
- Włodzimierz Paszyński
- dr Maria Pasło-Wiśniewska
- prof. Monika Płatek
- prof. Jerzy Regulski †
- prof. Adam Rotfeld
- prof. Irena Rzeplińska
- Tomasz Sielicki
- prof. Paweł Swianiewicz
- Piotr Śliwicki
- prof. Magdalena Środa
- dr Joanna Staręga-Piasek
- prof. Elżbieta Tarkowska

Program Europejski

Program Europejski ISP bada i analizuje polską politykę europejską i zagraniczną oraz monitoruje działalność instytucji unijnych.

Tematy wiodące w 2014 roku:

- Bilans polskiej obecności w Unii Europejskiej i wyzwania na przyszłość
- Parlament Europejski
- Polityka wschodnia
- Stosunki polsko-niemieckie

Rok 2014 w liczbach:

- **17** realizowanych projektów
- **19** uzyskanych grantów
- **23** wydane publikacje
- **24** zorganizowanych konferencji i seminariów

Bilans polskiej obecności w Unii Europejskiej i wyzwania na przyszłość

W 2014 roku obchodziliśmy dziesiątą rocznicę wejścia Polski do Unii Europejskiej. Instytut Spraw Publicznych, który od początku swego istnienia wspierał polski proces integracji z Unią, komentował i podsumowywał dziesięć lat polskiego członkostwa we Wspólnocie. Analizowaliśmy także wyzwania, jakie przyniosą kolejne lata.

Jeszcze w okresie przedakcesyjnym Instytut zwracał szczególną uwagę na społeczne skutki integracji i jej odbiór przez Polaków. W roku jubileuszu 10-lecia polskiego członkostwa w Unii we współpracy z think tankami z Bułgarii, Czech, Łotwy, Czarnogóry oraz Serbii przeprowadziliśmy analizę stosunku polskiego społeczeństwa (a pozostałe instytuty innych

narodów) do integracji europejskiej oraz przełożenia polskiej polityki na politykę europejską. Wspólnie z partnerami z Grupy Wyszehradzkiej przeanalizowaliśmy także dokonania Polski i innych krajów Grupy w różnych obszarach polityki europejskiej, takich jak polityka zagraniczna, rynek wewnętrzny, obszar wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz reform instytucjonalnych. W październiku 2014 roku zorganizowaliśmy międzynarodową konferencję, która pozwoliła spojrzeć na dotychczasowe osiągnięcia regionu Europy Środkowej oraz sformułować wyzwania na kolejne lata w różnych obszarach m.in. gospodarki czy współpracy regionalnej.

Na wzajemne relacje z perspektywy wspólnego członkostwa w Unii Europejskiej spojrzeliśmy także w odniesieniu do Niemiec. W książce *Wspólna dekada. Polska i Niemcy 10 lat razem w Unii Europejskiej* podsumowaliśmy zmiany w relacjach polsko-niemieckich w takich sferach jak polityka wschodnia, gospodarka, migracje, kontakty społeczne i kontakty młodzieży. Publikacja została zaprezentowana na seminarium eksperckim w Berlinie oraz na konferencji w Warszawie, w której udział wzięli m.in. wiceministrowie spraw zagranicznych obu krajów – Henryka Mościcka-Dendys i Michael Roth.

Wyzwaniem towarzyszącym wspólnej obecności Polski i Niemiec w UE w kolejnych latach będzie polityka energetyczna. Zaproponowany przez Donalda Tuska pomysł unii energetycznej jest różnie odbierany w obu krajach. Aby wskazać różnice i podobieństwa w podejściu do tego zagadnienia rozpoczęliśmy badanie polegające na przeprowadzeniu wywiadów pogłębionych w obu państwach, ale także we Francji i Wielkiej Brytanii, kluczowych państwach dla rozwoju projektu. W grudniu zorganizowaliśmy okrągły stół poświęcony tej tematyce.

Parlament Europejski

Debaty na temat dziesiątej rocznicy członkostwa Polski w UE zbiegły się z kampanią wyborczą do Parlamentu Europejskiego. Jak podczas każdej kampanii, ISP komentował jej przebieg oraz zachęcał do głosowania, między innymi uczestnicząc w „Koalicji Masz Głos, Masz Wybór”, organizując debaty kandydatów do PE w serii EuropaCafe czy publikując krótkie analizy oraz prowadząc bloga (na przykład na temat udziału dotychczasowych europosłów w wyborach lub znaczeniu kandydatów partii europejskich). Aby wzbogacić merytorycznie debatę o Parlamencie Europejskim, przeprowadziliśmy analizę 17 najważniejszych głosowań, jakie odbyły się w PE mijającej kadencji. Badania wykazały, że w wielu kwestiach kluczowych dla przyszłości Polski polscy posłowie głosowali podobnie, niezależnie od poglądów politycznych. Różnice dotyczą kształtu dalszej integracji europejskiej – polscy europosłowie wyraźnie dzielą się na zwolenników i przeciwników ściślejszej integracji. Wyniki analiz były szeroko komentowane w mediach, w tym w trzech dziennikach. Na zlecenie Fundacji Konrada Adenauera dokonaliśmy także porównania programów wyborczych polskich partii politycznych. Analizowaliśmy też kampanię (w Polsce i Niemczech) pod kątem obecności w niej wątków eurosceptycznych. Po wyborach opublikowaliśmy kilka krótkich analiz podsumowujących, kto dostał się z Polski do Parlamentu Europejskiego oraz jakie funkcje przypadły polskim posłom do PE. Pierwsze głosowania oraz wpływ dużej liczby eurosceptyków w Parlamencie były natomiast przedmiotem analizy *Znaczenie eurosceptyków w Parlamencie Europejskim nowej kadencji* oraz tematem debaty na ten temat.

Polityka wschodnia

Rok 2014 to jednocześnie dla Unii Europejskiej okres poważnego wyzwania związanego z kryzysem rosyjsko-ukraińskim. Na początku trwania konfliktu ISP we współpracy z Fundacją Bertelsmanna opublikował w języku angielskim dwa *policy briefs* poświęcone Ukrainie. Pierwszy

omawia rolę społeczeństwa w protestach, które miały miejsce na Ukrainie w 2013 roku w odniesieniu do okresu Pomarańczowej Rewolucji, drugi wskazuje na różnice w poglądach społeczeństwa ukraińskiego w zależności od regionu zamieszkania czy języka, jakim posługuje się dana osoba w domu. Kolejne wspólne analizy przeprowadzone z niemieckim partnerem poświęcone były niebezpieczeństwu, jakie niesie dla liberalnej demokracji w Unii Europejskiej zafascynowanie Rosją części europejskiej klasy politycznej, oraz głównym nieporozumieniem między Polską a Niemcami dotyczącym kryzysu rosyjsko-ukraińskiego. W celu umożliwienia polsko-niemieckiej dyskusji na ten temat wspólnie z Niemiecką Ambasadą, Fundacją Bertelsmanna, Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz European Council on Foreign Relations zorganizowaliśmy debatę z udziałem przedstawicieli niemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych, opozycji oraz biznesu, a wraz z Instytutem Kultury Polskiej z Darmstadt nieformalne spotkanie polskich i niemieckich parlamentarzystów.

W obliczu konfliktu rosyjsko-ukraińskiego kluczowe jest wspieranie ukraińskiego społeczeństwa. Korzystając z pozytywnych doświadczeń w prowadzeniu szkoleń dla rosyjskich analityków, rozpoczęliśmy program szkoleniowy skierowany do ukraińskich liderów społecznych, którzy chcą w przyszłości pełnić funkcje polityczne, w tym startować w wyborach.

Jednocześnie przyglądaliśmy się relacjom z Rosją, kontynuując zapoczątkowane w 2013 roku badania oddziaływania małego ruchu granicznego na wzajemne relacje społeczne. Przeprowadziliśmy kilkadziesiąt wywiadów po rosyjskiej stronie granicy, ustalając, że swobodne przekraczanie granicy wspiera handel, jednak o wiele wolniej wpływa na zmiany w poznawaniu się Polaków i Rosjan.

Stosunki polsko-niemieckie

Istotnym tematem analiz ISP pozostają stosunki z Niemcami, poza europejskim także w wymiarze bilateralnym. Na początku roku ukończyliśmy badanie wpływu udziału w programie wymiany młodzieży na wzajemne postrzeganie się narodów. Wywiady z uczestnikami wymian wykazały, że kontakt z rówieśnikami z drugiego kraju zbliża młodzież i pozwala wyzbywać się stereotypów. Wyniki badań zostały zaprezentowane na dyskusji w Warszawie i podczas Targów Młodzieżowych w Berlinie, na ich podstawie opublikowaliśmy również książkę *Poznać sąsiada!*. Kontynuowaliśmy polsko-niemiecką serię analiz „Slogany czy konkrety”, tym razem przyglądając się współpracy przygranicznej. Poważnym wyzwaniem dla wzajemnych relacji pozostaje przestępczość w regionie przygranicznym. Jest to problem, który musi być dostrzegany także w Warszawie i Berlinie. Wywiady przeprowadzone po obu stronach granicy pokazały, że współpraca polsko-niemiecka w zwalczaniu przestępczości przygranicznej jest coraz lepsza, często brakuje jednak zrozumienia dla różnic w systemach prawnych i strukturach organizacyjnych. Podpisanie umowy policyjnej ma usprawnić tę kooperację. O założeniach umowy dyskutowaliśmy podczas seminarium, zorganizowanego w dzień po przekazaniu jej do ratyfikacji do Sejmu.

Zespół:

dr Agnieszka Łada (kierownik programu/starszy analityk), Aleksander Fuksiewicz (koordynator projektów/analityk), Łukasz Wenerski (koordynator projektów/analityk), Maria Majkowska (stypendystka), Andreas Speiser (asystent/koordynator projektów)

Eksperti współpracujący z programem:

Grzegorz Gromadzki, Piotr Kaźmierkiewicz, dr Melchior Szczepanik

Program Polityki Społecznej

Program Polityki Społecznej zajmuje się przeciwdziałaniem marginalizacji społecznej i równoważeniem dialogu społecznego w Polsce. Kładziemy szczególny nacisk na wypracowanie rozwiązań w zakresie aktywnej polityki społecznej, interesują nas też kluczowe kwestie związane z polityką rodzinną, systemem emerytalnym, systemem wsparcia ekonomii społecznej, reformą instytucji dialogu społecznego, reformą instytucji rynku pracy i problemami rynku pracy, czy tematem ubóstwa energetycznego. Zasadniczym celem naszych działań jest integracja wykluczonych, zwiększanie zatrudnienia szczególnie w grupach najbardziej wrażliwych (młodzi, kobiety, osoby starsze,

niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne), zmniejszanie nierówności społecznych, wpływające na kształt różnych polityk tak, aby realizowały one zasadę sprawiedliwości społecznej. Tym samym nasze działania wpisują się w kształtowanie Europejskiego Modelu Społecznego.

Tematy wiodące w 2014 roku:

- Przedsiębiorczość społeczna
- Dialog społeczny i rynek pracy
- System emerytalny
- Polityka rodzinna
- Organizowanie społeczności lokalnych
- Ubóstwo energetyczne
- Spójność społeczna mieszkańców miast i społeczności lokalnych

Rok 2014 w liczbach:

- 5 realizowanych projektów
- 1 uzyskany grant
- 8 wydanych publikacji
- 3 konferencje i seminaria

Przedsiębiorczość społeczna

W odpowiedzi na dotyczący Europę kryzys ekonomiczny, społeczny oraz polityczny Komisja Europejska już w 2009 roku sięgnęła po przedsiębiorczość społeczną – narzędzie to, służące niwelowaniu różnic społecznych oraz odbudowie ducha współdziałania i zaufania między ludźmi, ma przyczynić się do ożywienia gospodarczego na kontynencie.

Takie podejście odpowiada na stojące przed Unią wyzwania, które zostały już wcześniej zidentyfikowane w strategii Europa 2020. Komisja Europejska zaczęła przekładać sformułowane cele na propozycje konkretnych działań. Polski rząd przyjął w 2014 roku Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej – dokument strategiczny, który wyznacza kierunek zmian w politykach publicznych w zakresie ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej. Mimo tych działań przedsiębiorczość społeczna nadal uważana jest przez opinię publiczną za mało znane narzędzie służące rozwiązywaniu problemów społecznych.

W 2014 roku podjęliśmy więc działania mające na celu popularyzację ekonomii społecznej oraz wskazania jej możliwości i potencjału w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Szczególną uwagę poświęciliśmy działaniom osób młodych w przedsiębiorczości społecznej. Przeprowadziliśmy badania stosowania klauzul społecznych przez instytucje publiczne w Polsce i monitorowaliśmy szkolenia samorządowców w tym zakresie. W oparciu o nie opracowaliśmy podręcznik do stosowania klauzul społecznych w Polsce, który został wydany w 2015 roku. Ponadto ukazały się dwie publikacje – podręcznik *Reintegracja. Aktywna polityka społeczna w praktyce*, autorstwa Arkadiusza Karwackiego, Tomasza Kaźmierczaka i Marka Rymszy, oraz *Sukces i trwałość ekonomii społecznej w warunkach polskich*, autorstwa Ewy Bogacz-Wojtanowskiej, Izabeli Przybysz i Małgorzaty Lendzion.

Dialog społeczny i rynek pracy

Program Polityki Społecznej w dalszym ciągu monitorował stosunki przemysłowe w Polsce. ISP dwunasty rok z rzędu pełnił funkcję Polskiego Centrum Monitorowania Stosunków Przemysłowych, Warunków Pracy i Procesów Restrukturyzacji w ramach European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofund). W 2014 roku opracowaliśmy ponad 20 raportów m.in. na temat przemocy i mobbingu w miejscu pracy, instrumentów wsparcia dla osób młodych, zatrudnienia osób z chorobami przewlekłymi, polityki rynku pracy względem migrantów, czy systemu układów zbiorowych i innowacji w obszarze dialogu społecznego. Ponadto opracowaliśmy raporty reprezentatywności organizacji partnerów społecznych w sektorze poligraficznym, stoczniowym i rolnictwie. Dostarczyliśmy również blisko 150 fiszek informacyjnych (*fact sheets*) o wydarzeniach restrukturyzacyjnych w Polsce. Raporty publikowane są na stronie internetowej Eurofund <http://www.eurofound.europa.eu/> oraz dedykowanej projektowi podstronie ISP. W 2014 roku podpisaliśmy umowę na prowadzenie Krajowego Centrum Eurofund na kolejne cztery lata. Eksperti zespołu korespondenckiego brali aktywny udział w komentowaniu bieżących wydarzeń z obszaru dialogu społecznego i rynku pracy w Polsce i w Europie takich jak m.in. wdrożenie reformy instytucji rynku pracy, realizacja europejskiego programu „Gwarancja dla młodzieży” i problemy grupy NEETs oraz kryzys dialogu społecznego i reformy Trójkątnej Komisji ds. Społeczno-Ekonomicznych.

System emerytalny

Reforma systemu emerytalnego w ostatnich latach jest jednym z kluczowych elementów debaty publicznej nad kształtem polityki społecznej w Polsce. W 2014 roku wprowadzono reformę drugiego filara systemu emerytalnego (przeniesienie części obligacyjnej z OFE do ZUS oraz możliwość wyboru między tymi dwiema instytucjami jako depozytariusza części składki emerytalnej), ale także ogłoszono orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego w sprawie prawomocności reformy wieku emerytalnego z 2012 roku. Ponadto uchwalono oskładkowanie umów cywilnoprawnych, które ma wejść w życie od 2016 roku. Niebagatelna jest również kwestia stabilności systemu emerytalnego w perspektywie kilkudziesięciu lat zważywszy na prognozy pogłębiającej się dysproporcji między grupą płacącą składki a grupą pobierającą

świadczenia emerytalne. Instytut Spraw Publicznych w 2014 roku analizował działania rządu w obszarze kształtowania systemu emerytalnego, jak również zabierał głos w debacie publicznej, rekomendując rozwiązania korzystne z punktu widzenia bezpieczeństwa społeczeństwa oraz bilansowania finansów publicznych. Przeprowadziliśmy między innymi badanie panelowe wśród liderów opinii dotyczące wizerunku i oceny funkcjonowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który jest fundamentalną instytucją w systemie zabezpieczenia społecznego. Badanie to – powtarzane w cyklu dwuletnim – ma dostarczyć wiedzy niezbędnej do usprawniania działań ZUS i pomóc w budowaniu lepszej komunikacji z klientami, co przekłada się na większe poczucie stabilności i bezpieczeństwa socjalnego w polskim społeczeństwie.

Polityka rodzinna

W 2014 roku mogliśmy obserwować pierwsze skutki reform polityki rodzinnej wprowadzonych w 2013 roku. W tym kontekście podjęliśmy dyskusję dotyczącą polskiego modelu polityki rodzinnej i jego wpływu na sytuację demograficzną, ekonomiczną i społeczną. Punktem odniesienia była analiza międzynarodowych badań ewaluacyjnych poświęconych wpływowi polityk publicznych na dzietność – *Polityka rodzinna w Polsce. W stronę zrównoważonego modelu* autorstwa Macieja Sobocińskiego. Analiza pokazała, w jaki sposób reformy systemów polityki rodzinnej w Europie mogą pozytywnie wpływać na zwiększanie równości kobiet i mężczyzn na rynku pracy, co przekłada się na wyższą dzietność i jednocześnie pozwala realizować szersze cele społeczne, jak m.in. wyrównywanie szans życiowych dzieci. Zestawienie tych reform z działaniami podejmowanymi w Polsce wskazało, w jakim stopniu różnimy się od krajów zachodnich w kompleksowym podejściu do problemu niskiej dzietności. Problemem w naszym kraju jest m.in. kwestia dostępu małych dzieci do opieki instytucjonalnej. Polska w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej wydaje bardzo mało pieniędzy na żłobki i przedszkola, których istnienie znacząco przekłada się na zwiększenie dzietności. Wnioski z analiz spotkały się z dużym zainteresowaniem opinii publicznej i mediów.

Organizowanie społeczności lokalnych

W roku 2014 zakończyliśmy kilkuletni projekt systemowy „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” realizowany w partnerstwie publiczno-społecznym na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Kluczowym jego rezultatem było opracowanie przez Instytut Spraw Publicznych i Stowarzyszenie CAL modelu organizowania społeczności lokalnych, który ma być realizowany przez pracowników socjalnych w ramach systemu pomocy społecznej w Polsce. Organizowanie społeczności lokalnych zostało ponadto wpisane w Krajowy Program przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu w Polsce. Nowy wymiar integracji społecznej” przyjęty przez rząd w sierpniu 2014 roku. Planuje się, aby organizowanie społeczności lokalnych znalazło swoje odzwierciedlenie również w ustawie o pomocy społecznej oraz właściwych rozporządzeniach ministra pracy i polityki społecznej. W ramach projektu ukazały się w roku ubiegłym trzy publikacje: *Toward Active Welfare. The Development of Social Work in Poland and Europe*, *Praca środowiskowa w Polsce – tradycja i teraźniejszość* pod redakcją Marka Rymczy oraz *Pracując ze społecznościami* autorstwa Alana Twelvetreesa pod redakcją naukową Tomasza Kaźmierczaka.

Ubóstwo energetyczne

Program Polityki Społecznej kontynuował badanie zjawiska ubóstwa energetycznego. Niezbędne jest wypracowanie polskiej definicji tego zjawiska, która mogłaby być przyjęta przez instytucje publiczne, zbadanie jego skali i specyfiki, a także rekomendowanie rozwiązań

w obszarze polityk publicznych przeciwdziałających występowaniu ubóstwa energetycznego. ISP opracowuje polską definicję ubóstwa energetycznego i prowadzi działania rzecznicze mające na celu włączenie tej tematyki do polityki publicznej. Partnerami w działaniach ISP są Instytut na rzecz Ekorozwoju oraz Europejska Fundacja Klimatyczna.

Spójność społeczna mieszkańców miast i społeczności lokalnych

Od dekady obserwować można istnienie ruchów miejskich, które osiągnęły już dojrzałą i instytucjonalizowaną formę. Program Polityki Społecznej nie może przeoczyć tego znaczącego zjawiska. Przede wszystkim dlatego, że ruchy miejskie zasilane są aktywnością osób młodych, które często angażują się w przedsiębiorczość społeczną (np. spółdzielnie socjalne) i starają się wypracować alternatywną wersję samodzielnego funkcjonowania ekonomicznego w „pokoleniu bez kapitału”. Stąd miasta są dla nas ważnym obszarem obserwacji. Kolejnym powodem jest częste podnoszenie przez ruchy miejskie wątku spójności społecznej i pracy z osobami wykluczonymi. Wiele realizowanych projektów identyfikowanych z tym nurtem dotyczy: problemu mieszkalnictwa socjalnego/komunalnego i eksmisji, przestrzeni zdegradowanych zamieszkiwanych przez osoby wykluczone, rewitalizacji, solidarności sąsiedzkiej, działaniami samopomocowymi w mikroskali. Wszystkim tym działaniom znajdującym się w centrum polityki społecznej towarzyszy specyficzny wymiar związany z miejscem oraz świadomość, że procesy społeczne zawsze mają miejsce w konkretnym kontekście przestrzennym. W 2014 roku Program Polityki Społecznej włączył się w organizowany festiwal „Szpitalna Łączy” z okazji 25-lecia pierwszych wolnych wyborów, którego celem było także aktywizowanie społeczności lokalnej ul. Szpitalnej oraz lepsze zakorzenienie ISP w kontekście lokalnym. Ponadto wspólnie z Programem Demokracji i Społeczeństwa Obywatelskiego wypracowaliśmy regulamin konsultacji społecznych w Dąbrowie Górniczej i prowadziliśmy promocję aktywności lokalnej m.in. poprzez udział w konsultacjach społecznych wśród mieszkańców i organizacji pozarządowych.

Zespół:

Izabela Przybysz (kierownik programu/starszy analityk do 10.2014), Ewa Broma-Bąk (koordynatorka projektów do 05.2014), Ewelina Kuźmich (starszy analityk – urlop macierzyński/rodzicielski), Dominik Owczarek (kierownik projektów/analityk), Dominika Potkańska (koordynatorka projektów/analityczka), Maciej Sobociński (stypendysta)

Ekspertsi współpracujący z programem:

dr Jan Czarzasty, dr Magdalena Dudkiewicz, prof. Juliusz Gardawski, dr Tomasz Kaźmierczak, Aneta Król-Żórawska, dr Adam Mrozowicki, Maciej Pańków, dr Marek Rymśza, Tomasz Schimanek, Barbara Surdykowska, dr Marta Trawińska, dr Marianna Zieleńska

Program Demokracja i Społeczeństwo Obywatelskie

Program koncentruje się na problematyce społeczeństwa obywatelskiego oraz działa na rzecz umacniania praw obywateli, państwa prawa i przejrzystości życia publicznego. Jego misją jest też promocja aktywnych postaw obywatelskich, wzmacnianie sektora pozarządowego i rozwój współpracy między obywatelami a władzami publicznymi.

Tematy wiodące w 2014 roku:

- Dialog obywatelski i partycypacja
- Przeciwdziałanie korupcji i przejrzystość życia publicznego
- Rozwój systemowy i instytucjonalny trzeciego sektora w Polsce
- Poradnictwo prawne i obywatelskie
- Edukacja i aktywizacja obywatelska

Rok 2014 w liczbach:

- 10 realizowanych projektów
- 4 uzyskane granty
- 24 wydane publikacje
- 24 konferencje, spotkania i seminaria
- 35 tekstów informacyjnych poświęconych partycypacji publicznej

Dialog obywatelski i partycypacja

Polacy wykazują niewielkie zainteresowanie nie tylko wyborami, lecz również stwarzanymi im w samorządach możliwościami angażowania się w sprawy publiczne – np. w ramach konsultacji społecznych, czy ich specyficznego rodzaju w postaci budżetów partycypacyjnych. Poza ciągle niskim stopniem kompetencji obywatelskich Polaków przyczyn tej sytuacji należy doszukiwać się również w spadku wiary obywateli w to, że lokalne władze kierują się w swoich działaniach dobrem publicznym. Badania polskich gmin zrealizowane przez ISP w ramach kilkuletniego projektu „Decydujmy razem” pokazują, że samorządy poprzestają zazwyczaj na niezbędnym minimum wspierania partycypacji publicznej obywateli, podejmując działania wymagające najmniejszego wysiłku z ich strony. Zajmują się raczej informowaniem o podejmowanych decyzjach i ich wyjaśnianiem oraz konsultowaniem już gotowych decyzji z mieszkańcami. Zdecydowanie rzadziej stosowane są najbardziej partycypacyjne sposoby podejmowania decyzji publicznych, czyli współdziałanie przy opracowaniu jakiegoś rozwiązania w danej uchwale oraz delegowanie jego przygotowania na mieszkańców.

Jednym z ważniejszych zadań realizowanych przez analityków PDiSO w tym obszarze w 2014 roku było zakończenie prac nad systemem wsparcia partycypacji publicznej w Polsce prowadzonych wspólnie z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz innymi instytucjami partnerskimi. Rozwiązania wypracowane w procesie szerokich konsultacji z interesariuszami zostały opisane w tzw. białej księdze partycypacji publicznej, która była zwięzłym prac

prowadzonego od kilku lat projektu „Decydujmy Razem”. Podsumowano również wyniki kilkuletniej obserwacji tworzenia i stosowania prawa mającego wpływ na uczestnictwo obywateli w sprawach publicznych, a także podjęto współpracę z Głównym Urzędem Statystycznym w celu wykorzystania w statystyce publicznej wskaźników tzw. „Licznika partycypacji” opracowanego przez ISP (projekt „Decydujmy razem”).

W roku 2014 kontynuowaliśmy też działania doradcze dla Gminy Dąbrowa Górnicza realizowane w partnerstwie z Pracownią Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”. Dotyczyły one wypracowania wspólnie z mieszkańcami standardów w obszarze konsultacji społecznych oraz procedury budżetu partycypacyjnego, które następnie zostały przyjęte przez miasto w stosownych uchwałach. Dla urzędników i mieszkańców przygotowaliśmy cykl praktycznych szkoleń wspierających wdrożenie przyjętych standardów, a także materiały informacyjno-edukacyjne, w tym m.in. komputerową grę edukacyjną o konsultacjach społecznych „Miastoczujesz – konsultujesz”.

Eksperci Programu podjęli temat zaangażowania mieszkańców w procesy decyzyjne na poziomie europejskim. Frekwencja w ostatnich wyborach do Parlamentu Europejskiego, jak i częściowo ich wyniki, pokazały, że spada zainteresowanie Polaków instytucjami unijnymi, a ich funkcjonowanie nie jest znane i zrozumiałe. W czasach zwątpienia w możliwość dalszego rozwoju gospodarczego oraz wzrastającej niepewności co do bezpieczeństwa socjalnego w przyszłości ludzie tracą wiarę, że odległe im instytucje europejskie mogą w czymś pomóc i tym bardziej nie chcą angażować się w dialog z nimi. Stąd w ubiegłym roku uczestniczyliśmy w debacie publicznej dotyczącej mechanizmów partycypacji publicznej dostępnych dla obywateli UE. Angażowaliśmy się w działania zmierzające do identyfikacji problemów związanych z ich wykorzystaniem oraz wypracowania pomysłów na intensyfikację ich zastosowania – w rezultacie objęliśmy współprzewodnictwo w Grupie Roboczej ds. Konsultacji, uformowanej w ramach sieci European Civic Forum, której ISP jest członkiem.

Przeciwdziałanie korupcji i przejrzystość życia publicznego

Zespół Programu zaangażowany był w różnorodne działania związane z obszarem przejrzystości życia publicznego i przeciwdziałaniem korupcji. Wspólnie z badaczami z organizacji pozarządowych z Europy Środkowo-Wschodniej podjęliśmy kilka zagadnień związanych z prewencyjnymi mechanizmami antykorupcyjnymi w Polsce. Analitycy ISP kontynuowali też badania na temat sytuacji sygnalistów w naszym kraju i przygotowali pionierski raport *Ochrona sygnalistów w Polsce. Stan obecny i rekomendacje zmian* dotyczący sytuacji i doświadczeń osób ujawniających nieprawidłowości w swoim środowisku czy miejscu pracy. Uczestniczyli także w opracowaniu analizy ukazującej najważniejsze aspekty ochrony sygnalistów w państwach Europy Środkowo-Wschodniej. Opracowali analizy dotyczące mechanizmów przeciwdziałania konfliktowi interesów, finansowania polityki oraz dostępu do informacji publicznej.

W związku z samorządową kampanią wyborczą i wyborami do Parlamentu Europejskiego oraz zbliżającymi się wyborami prezydenckimi i parlamentarnymi w roku 2015, istotnym tematem w pracach ekspertów PDiSO było monitorowanie przejrzystości finansowania polskiej polityki i proponowanie nowych rozwiązań w tym zakresie. Opracowaliśmy raport zawierający ekspertyzy dotyczące finansowania kampanii referendalnych i finansowania lokalnych kampanii wyborczych w Polsce i w Niemczech. Zorganizowaliśmy

też wspólnie z Fundacją Konrada Adenauera debatę „Skąd politycy mają na kampanię, czyli o zasadach finansowania lokalnych wyborów w Polsce i Niemczech” poświęconą stanowi polskiej demokracji lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem kwestii związanych z finansowaniem wyborów do władz samorządowych oraz kontroli ich przejrzystości.

Program prowadził monitoring finansowania samorządowej kampanii wyborczej w kilkunastu miastach Polski. Wolontariusze monitorowali m.in. mechanizmy pozyskiwania środków na kampanię wyborczą, wsparcie finansowe i niefinansowe otrzymywane przez komitety wyborcze oraz wysokość i rodzaje wydatków ponoszonych przez komitety. Wyniki monitoringu zostały zaprezentowane podczas seminarium „Nieuchwytna kasa – prezentacja wyników monitoringu finansowania samorządowej kampanii wyborczej”. Były one też podstawą do aktywnego włączenia się ISP do debaty publicznej nad najważniejszymi z perspektywy transparentności lukami w systemie finansowania polityki oraz otwartością procesów wyborczych dla możliwie szerokiej grupy obywateli (pozwalającej im na korzystanie z biernego i czynnego prawa wyborczego). Działania monitoringowe były częścią większego międzynarodowego partnerskiego przedsięwzięcia „Transparency of Local Government Elections in Central and Eastern Europe”, w ramach którego analogiczne badania przeprowadzili także partnerzy ze Słowacji i ze Słowenii.

Podjęliśmy szereg działań rzeczniczych w obszarze przejrzystości i przeciwdziałania korupcji. Analitycy Programu zaangażowali się w konsultacje aktów prawnych związanych z tą tematyką – m.in. projektu ustawy o stanie majątkowym osób pełniących funkcje publiczne, Wytycznych do przeprowadzania Oceny Wpływu oraz konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego.

Program wzmocnił współpracę z innymi podmiotami działającymi na polu przeciwdziałania korupcji i przejrzystości życia publicznego. W listopadzie 2014 roku Instytut Spraw Publicznych przystąpił do grona Koalicji na rzecz Otwartego Rządu, zrzeszającej organizacje pozarządowe zabiegające o wzmocnienie dostępu do informacji publicznej i udoskonalenie polityki antykorupcyjnej. We wrześniu analityczka ISP Aleksandra Kobylińska została przyjęta w skład Obywatelskiego Forum Legislacji, zrzeszającego ekspertów zajmujących się zagadnieniem przejrzystości procesu legislacyjnego. Aleksandra Kobylińska zaangażowała się także w prace Grupy ekspertów ds. sygnalistów, działającej przy Fundacji im. Stefana Batorego.

Rozwój systemowy i instytucjonalny trzeciego sektora w Polsce

Rok 2014 był okresem prac nad określeniem kierunków systemowego wsparcia rozwoju trzeciego sektora, zarówno w oparciu o środki pochodzące z budżetu państwa, jak i pieniądze unijne, udostępnione Polsce w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020. Wykorzystaniu tych ostatnich służyć ma nowa edycja krajowych programów operacyjnych. Eksperci PDiSO włączali się aktywnie w ich przebieg, uczestnicząc m.in. w dalszych pracach Stałej konferencji ds. konsultacji funduszy europejskich 2014-2020 i Grupy 12 postulatów oraz w spotkaniu roboczym zorganizowanym przez Przedstawicielstwo KE w Polsce (Europa Cafe – prezentacja systemu wdrażania funduszy strukturalnych w Anglii w oparciu o Local Enterprises Partnerships, LEPS), a także pisząc komentarze do bieżących prac nad proponowanymi rozwiązaniami systemowymi. W tym kontekście ważnym, analizowanym i promowanym przez analityków ISP narzędziem był zaproponowany do wykorzystania w ramach wdrażania unijnych funduszy strukturalnych mechanizm Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Podejmując powyższe działania, kierowaliśmy się potrzebą ukształtowania w polskim sektorze pozarządowym w trakcie przyszłego okresu unijnego finansowania, zdolności do samodzielnego utrzymania się na rynku po spodziewanym ograniczeniu strumienia funduszy środków unijnych po 2020 roku. Naszą uwagę poświęcaliśmy również innym rozwiązaniom systemowym

stwarzającym nowe możliwości funkcjonowania NGOów – m.in. ustawie o zbiórkach publicznych czy ustawie o grach hazardowych. Elementem dyskusji nad tym, jak w przyszłości zapewnić stabilność finansowania trzeciego sektora była m.in. zorganizowana przez PDiSO debata „W poszukiwaniu polskiego Sorosa. Jak zapewnić stabilność finansową polskiego trzeciego sektora?”, podczas której zastanawialiśmy się, jak wykorzystać dostępne środki do kształtowania umiejętności i kompetencji pracowników i działaczy sektora pozarządowego, które pozwolą ich organizacjom na wypracowanie stabilności i niezależności finansowej pomimo zmian w finansowaniu.

Wkładem do debaty nad kondycją sektora pozarządowego w Polsce była także realizacja kolejnej edycji badań dotyczących stabilności funkcjonowania trzeciego sektora w Polsce, czyli CSO Sustainability Index 2013. Badanie prowadzone dla USAID było elementem analogicznych prac prowadzonych na terenie Azji i Europy Wschodniej. Pochodzące z niego wnioski posłużyły do zainicjowania debaty w środowisku organizacji pozarządowych, zajmujących się ich sytuacją ekspertów i wspierających je instytucji publicznych na temat zagrożeń dla swobody działalności organizacji pozarządowych w Europie Środkowo-Wschodniej. Zorganizowaliśmy debatę „Organizacje czy organizacje – o zagrożeniach swobody społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej”, przyczynkiem do której były bieżące problemy trzeciego sektora na Węgrzech. Jesienią rozpoczęliśmy realizację badania poświęconego sytuacji polskich organizacji obywatelskich w 2014 roku.

konferencja
**SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE
25 LAT PÓŹNIEJ**

16 czerwca 2014 godz. 10.00, Teatr Kamienica, al. „Solidarności” 93

„Społeczeństwo obywatelskie 25 lat później” z udziałem działaczy okresu transformacji, którzy zainicjowali budowanie polskiego społeczeństwa obywatelskiego i trzeciego sektora oraz z młodymi aktywistami i badaczami.

W 2014 roku ukazywały się także kolejne numery kwartalnika „Trzeci Sektor”. Jeden z nich poświęcony był kształtowi polskiego społeczeństwa obywatelskiego po 25 latach od pierwszych wolnych wyborów. Jednocześnie stał się on podstawą do zorganizowania konferencji

Poradnictwo prawne i obywatelskie

ISP prowadził działania upowszechniające, informacyjno-edukacyjne oraz rzecznicze w obszarze dostępu obywateli do pomocy prawnej. Działania rzecznicze podejmowaliśmy w ramach nieformalnej koalicji organizacji społecznych Platforma Współpracy Organizacji Poradniczych, której powstanie Instytut Spraw Publicznych zainicjował w 2012 roku. Integrację środowiska organizacji pozarządowych zajmujących się poradnictwem prawnym i obywatelskim wspieraliśmy m.in. przez dedykowane tej grupie szkolenia specjalistyczne oraz spotkania, mające na celu dyskusję i zajęcie wspólnych stanowisk wobec inicjatyw ustawodawczych na rzecz pomocy prawnej. Wspólnie z organizacjami skupionymi wokół Platformy przeprowadziliśmy kampanię społeczną na temat poradnictwa prawnego i obywatelskiego, w ramach której powstało wiele publikacji oraz materiałów multimedialnych promujących tematykę bezpłatnej pozasądowej pomocy prawnej dla obywateli. ISP zorganizował debatę publiczną z udziałem ministra sprawiedliwości Cezarego Grabarczyka poświęconą prawnym i finansowym barierom w dostępie obywateli do bezpłatnego poradnictwa oraz propozycji ustawy o dostępie do pomocy prawnej przygotowanym przez MS. Zorganizowaliśmy też sesję poświęconą poradnictwu podczas VII Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych.

W ubiegłym roku podsumowaliśmy dorobek siedmiu edycji Programu „Obywatel i Prawo” wydaliśmy publikacje oraz przygotowaliśmy stronę internetową poświęconą dostępowi obywateli do nieodpłatnej pomocy prawnej. Zwieńczeniem 12-letniego Programu była uroczysta Gala, która odbyła się w Teatrze Polonia. Podczas Gali wyróżniono szereg organizacji poradniczych, realizujących granty z Programu, jak również uhonorowano odznaczeniami państwowymi, przyznanymi przez Prezydenta RP, osoby zasłużone dla rozwoju poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce. Upowszechnialiśmy także wyniki projektu partnerskiego dotyczącego poradnictwa prowadzonego przez organizacje pozarządowe, poświęcając temu zagadnieniu numer specjalny kwartalnika „Trzeci Sektor”.

Edukacja i aktywizacja obywatelska

Rok 2014 rozpoczął okres trzech lat wypełnionych w Polsce wyborami władz różnych szczebli. W ich wyniku wyłonimy osoby, które będą kierować krajem, wytyczając dalsze kierunki jego rozwoju, w okresie gdy Polska będzie wydawać ostatnią dużą pulę środków przyznanych jej z unijnej polityki spójności. Bardzo ważny jest świadomy udział Polaków w tych podstawowych aktach zaangażowania w systemie demokracji przedstawicielskiej. Dane z badań społecznych z ostatnich lat, w tym także dotychczasowe wyniki frekwencji wyborczej, nie pozwalają na optymizm. Wskazują nie tylko na niskie zaufanie Polaków do samych siebie, lecz również do mających reprezentować ich interesy instytucji. Zwiększa się też grupa osób niezadowolonych z działalności władz lokalnych na poziomie miasta lub gminy. Mimo tego ponad 90% Polaków nigdy nie myślało o kandydowaniu. Dane Państwowej Komisji Wyborczej pokazują też, że z roku na rok mamy coraz mniej kandydatów chcących ubiegać się o mandat w wyborach samorządowych, zarówno we władzach wykonawczych, jak i uchwałodawczych. Wszystko to zdaje się wskazywać na kryzys wiary w demokrację.

Dlatego też w 2014 roku w ramach VII Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych podjęliśmy temat korzystania przez liderów, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego z biernego prawa wyborczego. Organizacje trzeciego sektora prezentują w tej materii różne stanowiska. Jedne środowiska we włączaniu się we władzę lokalną dostrzegają potencjał i szansę skuteczniejszego działania na rzecz lokalnych środowisk. Inni – wprost przeciwnie – widzą w takich decyzjach przede wszystkim zagrożenie dla dotychczasowej niezależności, zdecydowanie dystansując się od sfery władzy i polityki. Podczas debaty dyskutowaliśmy o najważniejszych dylematach związanych z ubieganiem się przedstawicieli trzeciego sektora o władzę w samorządach, szansach, zagrożeniach i konsekwencjach przechodzenia działaczy sektora pozarządowego do świata lokalnej polityki. Instytut Spraw Publicznych włączał się także w działania na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej w wyborach samorządowych, uczestnicząc w pracach koalicji „Masz głos, masz wybór”.

W dalszym ciągu propagowaliśmy ideę nieformalnej edukacji obywatelskiej. Z dokumentów rządowych, m.in. Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, wynika, że polscy decydenci dostrzegają problem braku kształcenia obywatelskiego i deficytu zaangażowania w te procesy podmiotów spoza systemu edukacyjnego – szkół czy uczelni. To stwarza przestrzeń dla promowania nieformalnej edukacji obywatelskiej w ramach codziennej działalności firm, urzędów, instytucji publicznych (np. ośrodków pomocy społecznej, domów kultury czy bibliotek). Dzięki zainteresowaniu Instytutu Badań Edukacyjnych, który zajmuje się wdrożeniem w Polsce Krajowej Ramy Kwalifikacji, uwzględniającej także edukację odbywającą się poza oficjalnymi instytucjami oświatowymi. Istnieje szansa, by w system ten wpisane zostały

też w tym zakresie nieformalne działania sprzyjające budowaniu postaw i kompetencji obywatelskich.

Jednym ze sposobów rozwijania edukacji obywatelskiej jest wolontariat. W 2014 roku zakończyliśmy badanie wpływu zaangażowania w długoterminowy wolontariat zagraniczny na zmianę wzajemnego nastawienia Niemców i Polaków oraz ich podejścia do idei integracji europejskiej. Rezultaty badań podsumowaliśmy na konferencji w Berlinie oraz w opublikowanych przy tej okazji publikacjach – anglojęzycznym raporcie z badań i *policy paper* przygotowanym w trzech wersjach językowych. Temat znaczenia wolontariatu jako narzędzia kształtowania kompetencji oraz budowania postaw był też podstawą zorganizowania przez ISP debaty „Edukacyjny potencjał wolontariatu – wyzwania społeczne, korzyści i potrzebne formy wsparcia” podczas VII Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych. Wolontariat i przyjmowanie aktywnych postaw obywatelskich promowaliśmy także, współpracując z ponad 30 wolontariuszami z całej Polski w ramach prowadzonego przez nich obywatelskiego monitoringu finansowania samorządowej kampanii wyborczej.

Zespół:

Paulina Sobiesiak-Penszko (kierowniczka programu/analityczka), Aleksandra Kobylińska (koordynatorka projektów/analityczka), Małgorzata Koziarek (koordynatorka projektów/analityczka), Filip Pazderski (koordynator projektów/analityk), Marcin Waszak (koordynator projektów/analityk), Agata Winiarska (koordynatorka programu „Obywatel i Prawo” oraz projektu „Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego” w Polsce), Joanna Grzeszczak (z-ca koordynatora projektu/asystent ds. badań i monitoringu prawa), Daria Walczak (asystentka projektu)

Eksperci współpracujący z programem:

dr Magdalena Arczewska, dr Ewa Bogacz-Wojtanowska, dr Magdalena Dudkiewicz, Marek Dudkiewicz, dr Tomasz Gąsior, dr Katarzyna Górniak, dr Tomasz Kaźmierczak, dr Anna Krajewska, dr Anna Olech, dr Agnieszka Rymsza, dr Marek Rymsza, Adama Sawicki, Tomasz Schimanek

Program Polityki Migracyjnej

Program Polityki Migracyjnej koncentruje swoją działalność na polskiej i europejskiej polityce migracyjnej oraz integracyjnej, prowadzi badania w dziedzinie migracji – zarówno imigracji do Polski, jak i emigracji Polaków za granicą. Zajmujemy się bezpośrednim wsparciem imigrantów w procesie integracji (poradnictwo prawne, psychoedukacja). Program angażuje się w debatę dotyczącą polityki migracyjnej, poprzez organizowanie konferencji i seminariów promujących dobre praktyki i rozwiązania stosowane w państwach UE i w Polsce.

Tematy wiodące w 2014 roku:

- Przeciwdziałanie dyskryminacji cudzoziemców
- Integracja cudzoziemców
- Migracje w kontekście przemian demograficznych
- Badanie zjawiska handlu ludźmi
- Mobilność obywateli w ramach UE i migracje Polaków

Rok 2014 w liczbach:

- **13** realizowanych projektów
- **4** uzyskane granty
- **10** publikacji
- **6** seminariów i konferencji
- **2** cykle warsztatów z zakresu wiedzy prawnej i obywatelskiej dla migrantów przymusowych przeprowadzone na terenie ośrodków dla cudzoziemców
- **4** cykle warsztatów integracyjnych i psychoedukacyjnych dla kobiet-migrantek przeprowadzone w Warszawie i na terenie ośrodków dla cudzoziemców
- **4** cykle warsztatów z zakresu rozwiązywania konfliktów i mediacji międzykulturowej dla przedstawicieli organizacji pozarządowych pracujących z cudzoziemcami
- **2** cykle warsztatów z zakresu rozwiązywania konfliktów i mediacji międzykulturowej dla nauczycieli i pedagogów szkolnych pracujących z cudzoziemcami
- **3** cykle warsztatów międzykulturowych skierowanych do studentów zagranicznych

- 1 cykl warsztatów adaptacyjnych skierowanych do studentów zagranicznych
- 4 cykle warsztatów dla cudzoziemców w dotyczących skutecznego poszukiwania pracy w Polsce oraz zakładania działalności gospodarczej

Dyskryminacja cudzoziemców

Program Polityki Migracyjnej od kilku lat zajmuje się przeciwdziałaniem dyskryminacji migrantów w Polsce i poprawą ich warunków życia. Analizujemy warunki życia cudzoziemców, włącznie z obserwacją ewentualnych zachowań o charakterze dyskryminacyjnym w różnych sferach (mieszkalnictwie, na rynku pracy, usługach rozrywkowych i bankowych itp.). Na podstawie wniosków pochodzących z badań Program angażuje się w działania zmierzające do promocji ich równego traktowania. Działania te związane są z prowadzeniem szkoleń i warsztatów dla rozmaitych grup społeczno-zawodowych. Duży nacisk kładziemy na współpracę z mediami, dzięki którym docieramy do szerokiego grona odbiorców. Za pośrednictwem mediów sygnalizujemy ważne wątki i problemy, z którymi stykają się na co dzień migranci w naszym kraju.

W ramach II edycji projektu „Równościowy Samorząd” prowadzonego przez ISP, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej i Stowarzyszenie Lambda Warszawa zespół Programu Polityki Migracyjnej zorganizował pięć spotkań seminaryjnych o problematyce antydyskryminacyjnej dla warszawskich samorządowców. Seminaria te miały na celu zwiększenie świadomości i wiedzy w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji osób zatrudnionych w Urzędzie m.st. Warszawy i jednostkach organizacyjnych warszawskiego samorządu. W spotkaniach wzięło udział ok. 100 urzędników. Jedno z nich dotyczyło przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na pochodzenie etniczne i narodowość. Podczas seminarium ekspertki ISP dyskutowały z samorządowcami na temat skuteczniejszego przeciwdziałania dyskryminacji cudzoziemców i wygłosiły prezentacje poświęcone sytuacji migrantów w Warszawie, modeli integracji mniejszości azjatyckich w Polsce, testów dyskryminacyjnych przeprowadzonych przez ISP oraz warunków mieszkaniowych cudzoziemców.

Integracja cudzoziemców

Dzięki dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców oraz Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich, Program Polityki Migracyjnej w 2014 roku kontynuował szkolenia dla migrantów przymusowych, głównie dla mieszkańców ośrodków dla cudzoziemców oraz pracujących z nimi Polaków. Zorganizowaliśmy również warsztaty psychoedukacyjne dla kobiet-migrantek przymusowych, będących matkami oraz warsztaty z zakresu wiedzy prawnej i obywatelskiej dla mieszkańców ośrodków dla cudzoziemców. Kolejne warsztaty skierowaliśmy do nauczycieli pracujących z uczniami cudzoziemskimi oraz do przedstawicieli organizacji pozarządowych prowadzących działania na rzecz poprawy sytuacji migrantów przymusowych w Polsce.

Warsztaty z zakresu wiedzy prawnej i obywatelskiej skierowaliśmy nie tylko do migrantów przymusowych, ale i do studentów zagranicznych. Mogli oni również wziąć udział w nowym cyklu warsztatów kształtujących umiejętności międzykulturowe. Ponadto, zarówno do studentów, jak i do innych grup migrantów skierowaliśmy warsztaty adaptacji kulturowej. Stworzyliśmy nowe możliwości szkoleniowe dla pracowników organizacji pozarządowych pracujących na rzecz lub z obywatelami państw trzecich oraz dla nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych pracujących z uczniami cudzoziemskimi w klasach wielokulturowych. Uczestnicy tych szkoleń mogli podnieść swoje kompetencje w zakresie rozwiązywania

konfliktów i mediacji międzykulturowej, co w konsekwencji pozwoli im w lepszy sposób świadczyć pomoc cudzoziemcom i ich rodzinom.

Nowym działaniem, które prowadzimy we współpracy z Polskim Forum Migracyjnym, jest wspieranie cudzoziemców w integracji na polskim rynku pracy. Zdiagnozowaliśmy bariery, jakie napotykają cudzoziemcy zarówno w zatrudnieniu w Polsce, jak i prowadzący własną działalność gospodarczą. W czasie prowadzenia bezpośredniego doradztwa i szkoleń, umożliwiliśmy pozyskanie wiedzy i umiejętności, pozwalających wejść cudzoziemcom na oficjalny rynek pracy tj.: uzyskanie legalnego zatrudnienia, otwarcie i prowadzenie własnej firmy lub zmianę profilu już istniejącego przedsiębiorstwa.

PPM zainicjował kampanię społeczną na rzecz migrantek w Polsce pod hasłem „Zobacz Niewidzialne”. Jej celem jest wzmacnianie dialogu międzykulturowego pomiędzy polskim społeczeństwem a obywatelami państw trzecich przy jednoczesnym podnoszeniu świadomości Polaków na temat korzyści płynących z dialogu międzykulturowego, problemów, których doświadczają cudzoziemcy, w szczególności migrantki, na rynku pracy, a także barier utrudniających im integrację z polskim społeczeństwem. W 2014 roku prowadziliśmy działania przygotowawcze polegające na stworzeniu strony internetowej kampanii i opracowaniu tekstów analitycznych poświęconych sytuacji kobiet migrantek mieszkających w Polsce.

Ponadto, w ubiegłym roku rozpoczęliśmy prowadzenie bloga o tematyce migracyjnej pt. „ISP o migracjach”, który dostępny jest na portalu Tok.fm (<http://www.tokfm.pl/blogi/instytut-spraw>). Poprzez publikowane na blogu artykuły chcemy dostarczać rzetelnych informacji na temat zjawiska migracji, włączać do dyskusji o najlepszych sposobach wspierania integracji cudzoziemców, a także zachęcać do podejmowania działań na rzecz rozwoju dialogu międzykulturowego i poprawy sytuacji migrantów w naszym kraju. Inspiracją dla komentarzy i artykułów publikowanych na blogu były bieżące wydarzenia dotyczące problematyki migracji w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej oraz zmiany w polskim, unijnym i międzynarodowym prawodawstwie mogące rzutować na sytuację cudzoziemców. Wśród publikowanych na blogu treści nie zabrakło także zaproszeń i relacji z wydarzeń o tematyce migracyjnej odbywających się w Polsce i za granicą. Blog prowadzony na portalu Tok.fm odwiedziło blisko 10 tysięcy osób.

W 2014 roku Program Polityki Migracyjnej rozpoczął ewaluację nowej ustawy o nadawaniu obywatelstwa polskiego, która weszła w życie 15 sierpnia 2012 roku. Blisko dwa lata obowiązywania nowej ustawy skłania do oceny stopnia, w jakim spełnia ona swoje zadania – zarówno z punktu widzenia państwa polskiego, jak i samych migrantów. PPM oceniał przepisy prawne pod kątem zmian, porównywał z przepisami w krajach Grupy Wyszehradzkiej oraz wybranych krajach UE, oferujących przykłady dobrych praktyk w tym zakresie. W toku badań jakościowych i ilościowych ocenie poddano procedury naturalizacyjne, stosowane w Polsce: jakie trudności sprawiają osobom aplikującym, w jakim stopniu wymogi są zrozumiałe i możliwe do spełnienia oraz na ile proces ten charakteryzuje się przejrzystością i gwarancjami równego traktowania różnych kategorii cudzoziemców. Poza działalnością badawczą, w roku ubiegłym rozpoczęto prace nad portalem internetowym ISP skierowanym do cudzoziemców starających się o polskie obywatelstwo.

W 2014 roku Program Polityki Migracyjnej wspierał poradnictwo prawne dla migrantów przymusowych w Polsce. We współpracy z Helsińską Fundacją Praw Człowieka, Uniwersytetem Warszawskim oraz Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej pracowaliśmy nad rozwinięciem i poprawą oferty integracyjnej oraz poradnictwa dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy i osób objętych ochroną międzynarodową. Zespół ISP opracował również dwie ekspertyzy dotyczące dostępu do pomocy prawnej oraz wielopłaszczyznowej dyskryminacji, jaka dotyka uchodźców w Polsce.

Program wziął udział w kolejnej edycji międzynarodowego projektu MIPEX Migrant Integration Policy Index analizującym polityki migracyjne w 31 krajach na świecie. Eksperti PPM zaangażowani byli w przeprowadzenie ewaluacji przepisów prawnych i polityki krajowej w obszarze integracji cudzoziemców w Polsce. Badaliśmy dostęp cudzoziemców do edukacji, partycypacji obywatelskiej, łączenie rodzin, dostęp do rynku pracy czy nabywanie obywatelstwa polskiego. Prace badawcze zrealizowane zostały we wszystkich krajach unijnych oraz m.in. w Szwajcarii i Norwegii. Wyniki przeprowadzonej ewaluacji zostaną opublikowane w formie raportu i rozpowszechnione podczas konferencji zorganizowanych w Warszawie i stolicach innych uczestniczących w projekcie państw w czerwcu 2015 roku.

W 2014 roku Polska rozpoczęła przygotowania do wdrożenia nowego unijnego funduszu dedykowanego problematyce migracji i azylu. ISP aktywnie włączał się w działania kilkunastu polskich organizacji pozarządowych konsultujących treść Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI), w tym jego założeń, celów, priorytetów i budżetu przewidzianego na lata 2015-2020. Z inicjatywy ISP w imieniu środowiska pozarządowego działającego na rzecz cudzoziemców w Polsce został wysłany list otwarty do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z postulatami dotyczącymi konsultacji i wdrażania niniejszego funduszu. Propozycja kilkuletniego międzynarodowego projektu „National Integration Evaluation mechanism, measuring and improving integration of beneficiaries of international protection” złożonego przez ISP w ramach naboru do *specific actions* FAMI otrzymała rekomendację dofinansowania przez Komisję Europejską. Projekt przewiduje m.in. przeprowadzenie pogłębionej ewaluacji regulacji prawnych i polityk krajowych w obszarze integracji migrantów przymusowych w 16 krajach UE. Planowana data jego rozpoczęcia to druga połowa 2015 roku.

PPM kontynuował badania dotyczące problematyki mieszkaniowej tym razem skupiając się na tematyce sąsiedztwa. Celem rozpoczętych w 2014 roku badań jest określenie preferencji mieszkaniowych Polaków ujętych w kontekście sąsiedztwa cudzoziemców i sprawdzenie, w jakim stopniu na preferencje te wpływa z jednej strony ewentualna niechęć do „innych”, a w jakim ewentualna preferencja do przebywania wśród „swoich”.

Przemiany demograficzne a migracja

Jednym z wyzwań związanych z procesem starzenia się społeczeństwa, wzrostem odsetka kobiet aktywnych zawodowo oraz coraz mniejszym potencjałem opiekuńczym rodzin w Polsce, jest zapewnienie opieki osobom starszym. Migracja siły roboczej, zatrudnianej w sektorze medyczno-opiekuńczym jest postrzegana w związku z tym jako jedno z rozwiązań wymienionych powyżej problemów demograficznych. Podobnie jak w Wielkiej Brytanii, Francji czy Niemczech, także w Polsce rola cudzoziemskich pracowników zatrudnionych w tym sektorze usług będzie w dalszym ciągu rosła. Jednocześnie brak jest kompleksowych badań na temat sytuacji cudzoziemców zatrudnionych w sektorze opieki nad osobami starszymi. Dostępne opracowania dotyczą jedynie sektora pracy domowej oraz opieki nad dziećmi.

Program Polityki Migracyjnej rozpoczął badania sytuacji migrantów-opiekunów osób starszych, warunków ich zatrudnienia, relacji z osobami starszymi i ich rodzinami, a także perspektyw rozwoju tej opieki w przyszłości. Nacisk położony został na praktyczne aspekty migracji pracowników cudzoziemskich, a rekomendacje zostaną skierowane do przedstawicieli rządu, administracji, naukowców oraz pracodawców.

Mobilność obywateli w ramach UE i migracje Polaków

Tematy związane z zagrożeniami dla swobody przepływu osób w ramach UE, realnych skutków mobilności unijnych obywateli i postrzeganiem migrantów zarobkowych, pojawiające

się intensywnie w debacie publicznej na poziomie krajowym i europejskim, wykorzystano do szerokiego rozpowszechnienia wyników badań ISP dotychczas przeprowadzonych w odniesieniu do wizerunku Polski i Polaków zagranicą oraz partycypacji obywatelskiej Polaków w Wielkiej Brytanii. Zwłaszcza przedwyborcza kampania Davida Camerona i jego dość radykalna i populistyczna retoryka dotycząca konsekwencji migracji do Wielkiej Brytanii, w tym rosnącej migracji z Polski wywołała zainteresowanie tą problematyką polskich mediów i władz.

Poza licznymi wypowiedziami i komentarzami ekspertów ISP w polskich i zagranicznych mediach w odpowiedzi na tę sytuację Karolina Grot i dr Michał Garapich zaprezentowali podczas posiedzenia Senackiej Komisji ds. Emigracji i Łączności z Polakami Zagranicą w marcu 2014 r. wyniki badań ISP przeprowadzonych w ramach projektu „Nic o nas bez nas. Partycypacja obywatelska Polaków w Wielkiej Brytanii”. Pod koniec 2014 roku rozpoczęto prace przygotowawcze do międzynarodowego przedsięwzięcia na rzecz aktywizacji społecznej i politycznej migrujących obywateli UE, które prowadzone będzie 2015 roku.

Zwalczanie handlu ludźmi

Kontynuowaliśmy działania w ramach międzynarodowego projektu prowadzonego z organizacjami partnerskimi z Portugalii, Włoch, Francji i Rumunii „Zwalczanie handlu ludźmi w Unii Europejskiej: promowanie współpracy w dziedzinie prawa i ochrony ofiar”. Jednym z jego celów było poddanie analizie istniejącego prawa krajowego, unijnego oraz międzynarodowego w obszarze przeciwdziałania handlowi ludźmi, porównanie strategii, środków prawno-instytucjonalnych oraz analiza wdrażania krajowych programów zwalczania tego zjawiska. Wydaliśmy kilka analiz powstałych w toku prowadzonych przez ISP badań jakościowych i ilościowych w tym obszarze, a także analizy prasy i spraw sądowych dotyczących handlu ludźmi w Polsce. Przedstawicielki Programu Polityki Migracyjnej współorganizowały międzynarodową konferencję podsumowującą działania wszystkich partnerów, która odbyła się w kwietniu 2014 roku w Coimbrze w Portugalii. Podczas niniejszego wydarzenia zaprezentowano wybrane wyniki badań ISP oraz wybrane dobre praktyki na rzecz skuteczniejszego przeciwdziałania handlowi ludźmi. W maju ekspertka ISP wygłosiła wystąpienie w oparciu o prace badawcze Instytutu podczas konferencji „Wschodnia granica Polski – bezpieczną granicą Unii Europejskiej” zorganizowanej pod patronatem Szefa BBN, Szefa Służby Celnej, Rektora AON i Rektora SGH w Białej Podlaskiej.

Zespół:

Justyna Segeš Frelak (kierownik programu/starszy analityk w okresie październik-grudzień), Karolina Grot (koordynatorka projektów/analityczka, p.o. kierownika programu, czerwiec 2013-sierpień 2014), dr Maryla Koss-Goryszewska (koordynatorka projektów/analityczka w okresie listopad-grudzień 2014), Anna Piłat (koordynatorka projektów/analityczka), Dominika Potkańska (koordynatorka projektów/analityczka), Agnieszka Sitko (koordynatorka projektów/asystentka)

Eksperci współpracujący z programem:

dr Izabela Czerniejewska, Adam Chmura, dr Marek Dudkiewicz, Thomas Huddleston, Piotr Kaźmierkiewicz, dr Witold Klaus, Patrycja Mickiewicz, dr Magdalena Rosochacka-Gmitrzak, Monika Szulecka, dr Kinga Wysieńska

Obserwatorium Równości Płci

Obserwatorium Równości Płci jest inicjatywą mającą na celu analizowanie, monitorowanie i promowanie równości płci w Polsce. Poprzez działania grupy ekspertów i ekspertek zajmujących się problematyką konstytucyjnej zasady równości kobiet i mężczyzn monitorujemy działania legislacyjne, aktywność rządu i administracji publicznej. Na stronie internetowej rownoscplci.pl zamieszczamy opinie i komentarze dotyczące polskiej legislacji, działań władz na różnych szczeblach oraz aktów prawa międzynarodowego.

Tematy wiodące w 2014 roku:

- Przemoc wobec kobiet
- Udział kobiet w procesie demokratyzacji w Europie Środkowo-Wschodniej
- Udział kobiet w wyborach europejskich i samorządowych
- Udział kobiet w organach decyzyjnych w gospodarce
- Godzenie życia zawodowego i rodzinnego
- Dyskryminacja i walka ze stereotypami

Rok 2014 w liczbach:

- 8 realizowanych projektów
- 7 uzyskanych grantów
- 8 publikacji
- 12 seminariów, konferencji, warsztatów
- 1077 fanów na profilu Facebook
- 20 wysłanych biuletynów

Przemoc wobec kobiet

Obserwatorium Równości Płci w 2014 kontynuowało prace związane z uświadamianiem, czym jest przemoc wobec kobiet i podejmowaniem nowych zagadnień w tym obszarze. Z okazji Dnia Kobiet zorganizowaliśmy wraz z Parlamentem Europejskim i Radiem TOK fm wyjątkowe wydarzenie w kinie Muranów połączone z pokazem hiszpańskiego filmu „Moimi oczami”, który był poprzedzony transmitowaną na żywo w radiu debatą „Skąd się bierze przemoc wobec kobiet?”. W debacie wzięły udział m.in. prof. Eleonora Zielińska, karnistka z Wydziału Prawa i Administracji UW, Joanna Piotrowska z Fundacji Feminoteka, Ewelina Bazyluk, psycholożka ze Stowarzyszenia Niebieska Linia. Całość wydarzenia poprowadził redaktor Jakub Janiszewski.

Ważnym elementem działań Obserwatorium w 2014 w obszarze przemocy wobec kobiet była działalność rzecznicza na rzecz ratyfikacji Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. Ekspertki Obserwatorium brały udział w posiedzeniach Komisji

Sejmowych, przygotowywały materiały dla posłów i posłanek prezentujące argumenty za koniecznością jak najszybszej ratyfikacji konwencji stambulskiej. Wraz z Fundacją im. H. Boella wystosowaliśmy również list do wszystkich parlamentarzystów, w którym zwracano się bezpośrednio z apelem o głosowanie za ustawą ratyfikacyjną.

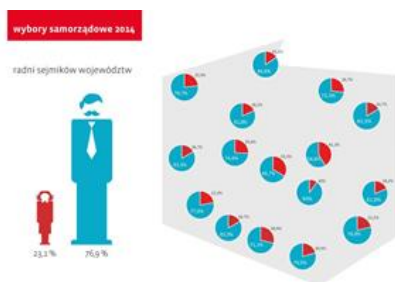
Kluczowym działaniem Obserwatorium Równości Płci w 2014 roku w temacie przemocy było badanie dotyczące przemocy ekonomicznej, w ramach którego przeprowadziliśmy pierwsze kompleksowe badania opinii publicznej, zespołów interdyscyplinarnych oraz ofiar tego typu przemocy. Zorganizowaliśmy również prezentację wyników badań ilościowych, w której udział wzięła Pełnomocniczka Rządu ds. Równego Traktowania – prof. dr hab. Małgorzata Fuszara.

Udział kobiet w procesie demokratyzacji

W związku z 25. rocznicą wolnych wyborów i transformacji ustrojowej w Europie Środkowo-Wschodniej zorganizowaliśmy konferencję z udziałem uczestniczek z krajów grupy wyszehradzkiej, a także państw bałtyckich. Podczas konferencji przypomnieliśmy ważną rolę, jaką odegrały kobiety w procesie transformacji w tych państwach, ale nie poprzestaliśmy tylko na perspektywie historycznej. Do dyskusji zaprosiliśmy również współczesne aktywistki i liderki życia publicznego w Czechach, Estonii, na Litwie, Łotwie, Węgrzech, Słowacji i w Polsce. Następnego dnia po konferencji zorganizowany został warsztat, który był okazją do wymiany doświadczeń między aktywnymi w życiu społecznym opozycjonistkami z lat 80. a współczesnymi aktywistkami ze sfery pozarządowej i nieformalnych grup obywatelskich.

Udział kobiet w wyborach

Rok 2014 był w Polsce rokiem wyborczym. Na wiosnę Polacy i Polki wybierali swoich przedstawicieli i przedstawicielki do Parlamentu Europejskiego, a jesienią dokonywali wyboru reprezentantów na szczeblu lokalnym. Ekspertki i eksperci Obserwatorium Równości Płci prowadzili monitoring obecności kobiet na listach wyborczych oraz wyniki wyborów pod kątem równości płci. W marcu, podczas konferencji w Kancelarii Premiera zainaugurowaliśmy akcję „Gminy BezRadne”, której celem było zwrócenie uwagi opinii publicznej na fakt zmian w ordynacji wyborczej do rad gmin, które miały duże znaczenie dla szans kobiet na wygraną w wyborach. Jednomandatowe okręgi wyborcze w wielu badaniach pojawiają się jako te, które niekorzystanie wpływają na obecność kobiet w organach stanowiących. Akcja „Gminy BezRadne” prezentowała mapę gmin, w których radach w poprzedniej kadencji nie zasiadała żadna kobieta, raport badań jakościowych przeprowadzonych w czterech takich gminach, a także wskazówki dla różnych podmiotów, które mogą podjąć działania zapobiegające powtórzeniu się takiej sytuacji. W ramach monitoringu powyborczego, który był utrudniony ze względu na problemy z systemem informatycznym Państwowej Komisji Wyborczej, ekspertki ORP analizowały wyniki wyborów samorządowych.

W związku z monitoringiem wyborów europejskich prowadzone były badania jakościowe – wywiady z kandydatkami z różnych okręgów wyborczych na temat ich doświadczeń z prowadzonej kampanii oraz analizy statystyczne porównujące wynik wyborów w Polsce z innymi państwami członkowskimi pod kątem równości płci. W 2014 Obserwatorium podjęło pracę z partiami politycznymi na rzecz ich zaangażowania w proces zwiększania udziału kobiet w polityce poprzez organizację seminarium eksperckiego z polityczkami szczebla krajowego

oraz lokalnego, a także politologami, przedstawicielami administracji publicznej, ekspertami prawa wyborczego. Efektem prac są rekomendacje skierowane do partii politycznych zmierzające do większego zaangażowania kobiet w struktury partyjne oraz kampanie wyborcze. Rok 2014 był również kolejnym rokiem starań o wprowadzenie mechanizmu suwakowego (naprzemienności kobiet i mężczyzn).

Udział kobiet w organach decyzyjnych w gospodarce

W roku 2014 ekspertki ORP wzięły udział w dyskusjach poświęconych kwotom płci w zarządach spółek publicznych oraz planom zmian w proponowanej przez Viviane Reding Dyrektywie wprowadzającej wymóg 40% udziału kobiet w gremiach decyzyjnych w europejskich firmach. Podczas dyskusji w Kancelarii Premiera RP, a także w środowisku biznesowym analityczki Obserwatorium tłumaczyły, jak działa mechanizm kwotowy i pokazywały jego efekty na przykładzie doświadczeń z wprowadzenia kwot w polityce.

Godzenie życia zawodowego i rodzinnego

W roku 2014 Obserwatorium kontynuowało działania związane z tematem godzenia życia zawodowego i rodzinnego, przede wszystkim poprzez promocję instytucjonalnych form opieki nad dziećmi oraz dyskusję na temat obecnej polityki rodzinnej państwa. Zorganizowaliśmy spotkanie na temat niedostatecznej liczby żłobków w Warszawie, a także wystosowaliśmy list otwarty podpisany przez 14 warszawskich organizacji sprzeciwiających się polityce zamykania placówek wychowawczo-opiekuńczych w stolicy. Braliśmy udział w konsultacjach programu polityki rodzinnej wypracowywanego w Kancelarii Prezydenta RP, a także współorganizowaliśmy spotkanie podsumowujące politykę rodzinną rządu w 2014 roku. Kontynuowaliśmy również działania na rzecz promocji urlopów dla ojców. Ekspertyza *Urlopy dla ojców w kontekście różnych modeli polityki rodzinnej w Europie* stała się podstawą szerokich dyskusji w mediach, a także w środowisku ekspertów polityki społecznej.

Dyskryminacja i walka ze stereotypami

Ważnym punktem w działalności programu były działania uświadamiające i łamiące stereotypy, nie tylko płci. Wraz z Ambasadą Szwecji na początku 2014 roku zorganizowaliśmy Dzień Kobiet w Stereo, którego celem było łamanie stereotypów związanych z wiekiem, płcią czy profesją. Muzykę zapewniła ponad 70-letnia DJ Vika, podczas wydarzenia przemawiała kobieta pastorka, mężczyzna przedszkolank oraz młoda naukowiec. W drugiej połowie roku prowadziliśmy na zlecenie Urzędu m.st. Warszawa Biuletyn antydyskryminacyjny RównoWAWA, którego celem było zapoznavanie czytelników z tematyką problemów mniejszości i z pojęciem różnego rodzaju dyskryminacji, m.in. z uwagi na wiek, płeć, orientację seksualną, pochodzenie etniczne, klasę społeczną.

Współpraca z innymi programami ISP

Obserwatorium Równości Płci w 2014 roku starało się rozwijać współpracę z pozostałymi programami Instytutu, tak aby tematyka równego traktowania kobiet i mężczyzn pojawiła się w kontekście innych tematów podejmowanych przez ISP. Dzięki kooperacji z Programem Polityki Migracyjnej powstały dwie ekspertyzy dotyczące prawnych problemów uchodźców w kontekście równości płci. Działania związane z polityką rodzinną i demograficzną realizowane były w ścisłej współpracy z Programem Polityki Społecznej, a monitoring wyborów

europejskich pod kątem udziału kobiet i mężczyzn prowadzony wspólnie z Programem Europejskim.

Zespół:

Małgorzata Druciarek (kierowniczka projektu/ analityczka), Aleksandra Niżyńska (kierowniczka projektu/ analityczka), Agata Chełstowska (stypendystka/analityczka), Agnieszka Zarzyńska (asystentka programu), Maurice Dunański (stypendysta), Antonina Rudzka (stypendystka)

Eksperti i ekspertki współpracujący/e z programem:

prof. dr hab. Małgorzata Fuszara, prof. dr hab. Monika Płatek, dr Marcin Walecki, prof. dr hab. Mirosław Wyrzykowski

Nagroda im. Jerzego Zimowskiego VII Edycja

Nagroda im. Jerzego Zimowskiego przyznawana jest od 2008 roku za działalność społeczną, publicystyczną, badawczą lub inną na rzecz grup społecznych, które znalazły się w sytuacjach nadzwyczajnych, w szczególności na rzecz migrantów i uchodźców. Nagroda ma również upamiętniać dzieło jej patrona, zmarłego w 2007 roku Jerzego Zimowskiego, wieloletniego członka zarządu Instytutu Spraw Publicznych, wiceministra spraw wewnętrznych w latach 1990-1996. Jerzy Zimowski w czasie swojej służby publicznej dużo uwagi poświęcał kwestiom migracji i uchodźców. Wprowadzał ustawodawstwo związane z polityką migracyjną.

Przez kilkanaście lat był członkiem Rady do Spraw Uchodźców. Z jego udziałem odbywały się też m.in. pierwsze rozmowy o przystąpieniu Polski do strefy Schengen.

Kapituła:

STANA BUCHOWSKA Human Trafficking Foundation
MARIUSZ JAKUBOWSKI Gambit Kontrakt
LENA KOLARSKA-BOBIŃSKA Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
JACEK KUCHARCZYK Instytut Spraw Publicznych
WIKTOR OSIATYŃSKI Helsińska Fundacja Praw Człowieka
JANINA PARADOWSKA-ZIMOWSKA Polityka
DANUTA PRZYWARA Helsińska Fundacja Praw Człowieka
ANNA RUTKIEWICZ Rada do Spraw Uchodźców
IRENA RZEPLIŃSKA Helsińska Fundacja Praw Człowieka
TOMASZ SADOWSKI Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka”
KRYSTYNA ŚLANY Uniwersytet Jagielloński
KRYSTYNA STARCZEWSKA Społeczne Gimnazjum nr 20 „Raszyńska”
WOJCIECH WRÓBLEWSKI PZU SA

Grażyna i Wojciech Jagielscy – Laureaci Nagrody im. Jerzego Zimowskiego 2014

Kapituła Nagrody im. Jerzego Zimowskiego w VII edycji uhonorowała Wojciecha i Grażynę Jagielskich. Wojciech Jagielski jest dziennikarzem, korespondentem, publicystą i pisarzem, wieloletnim współpracownikiem Gazety Wyborczej i Polskiej Agencji Prasowej. Zajmuje się problematyką Afryki, Azji Środkowej i Kaukazu. Obserwował konflikty zbrojne w Afganistanie, Tadżykistanie, Czeczenii i Gruzji. Jest autorem wielu książek m.in. *Dobre miejsce do umierania*, *Modlitwa o deszcz* (nominacja do Nagrody Literackiej Nike) oraz *Wieża z kamienia*. Został wyróżniony m.in.: Nagrodą im. ks. J. Tischnera, Nagrodą im. D. Fikusa

i Nagrodą specjalną Grand Press 15-lecia. Jego żona Grażyna jest tłumaczką literatury angielskiej, dziennikarką i pisarką. Autorką powieści *Korespondent*, *Fastryga*, *Płaskuda*. W swoich najnowszych książkach *Miłość z kamienia* i *Anioły jedzą trzy razy dziennie* pisze o cenie, jaką płaci się za pośrednie lub bezpośrednie zetknięcie z traumą wojny.

Nagroda przyznana Państwu Jagielskim jest hołdem dla odwagi Wojciecha Jagielskiego w odkrywaniu miejsc i osób „wykluczonych” oraz dowodem zrozumienia dla Grażyny Jagielskiej, że wielkim pasjom towarzyszą wielkie wyrzeczenia i poświęcenie osób najbliższych – czytamy w uzasadnieniu werdyktu Kapituły Nagrody. Twórczość Wojciecha Jagielskiego bardzo wysoko cenił patron nagrody, zalecał on członkom Rady ds. Uchodźców czytanie książki „Wieża z kamienia”, której znajomość ułatwiało zrozumienie istoty konfliktu w Czeczenii – podkreśliła kapituła.

Gala wręczenia Nagrody Państwu Grażynie i Wojciechowi Jagielskim odbyła się 16 września 2014 roku w Klubie Bankowca w Warszawie. Poprowadził ją redaktor Jerzy Baczyński z tygodnika „Polityka”, laudację wygłosił Konstanty Gebert. W Gali wręczenia Nagrody wzięło udział wiele osobistości świata nauki, polityki, mediów: m.in. Donald Tusk, premier RP, desygnowany na stanowisko Przewodniczącego Rady Europejskiej, Ewa Kopacz, marszałek Sejmu desygnowana na stanowisko premiera RP, Bogdan Borusewicz, marszałek Senatu, ministrowie pracy, obrony, spraw wewnętrznych, szef Kancelarii Prezydenta RP, rzeczniczka rządu, wysocy rangą urzędnicy Kancelarii Prezydenta i Premiera RP, wiceprezydent Warszawy, wojewoda Małopolski, posłowie i europosłowie.

Prezydent Bronisław Komorowski skierował do laureatów list gratulacyjny, w którym podziękował im za „ciągłe budzenie naszej wrażliwości i wołanie o solidarność”. Prezydent podkreślił, że książki Jagielskiego są świadectwem tego, w jaki sposób rzetelny reportaż może być kluczem do umysłów i serc odbiorców. Złożył też wyrazy szacunku Grażynie Jagielskiej, która z wielkim poświęceniem uczestniczyła w pracy męża, nie zaniedbując rodzinnych obowiązków.

Uroczystości towarzyszyła zbiórka pieniężna na pomoc dzieciom migrantów w Polsce prowadzona przez Centrum Pomocy Uchodźcom i Repatriantom im. Małgorzaty Jasiczek-Gebert Polskiej Akcji Humanitarnej oraz wystawa portretów uchodźców z ośrodka Dębak pod Warszawą wykonanych przez duet fotograficzny Zorka Project. Wystawa powstała z okazji Międzynarodowego Dnia Uchodźcy przy współpracy Rzeczypospolitej i PAH. Patronami medialnymi Nagrody są Tygodnik Polityka oraz radio TOK FM. Uroczystość wręczenia Nagrody transmitowana była on-line, obejrzało ją za pośrednictwem Internetu kilkaset osób.

Stypendia i Praktyki

Program Stypendialny „Nauka i Społeczeństwo”

Program Stypendialny „Nauka i Społeczeństwo” został utworzony w 2008 roku. Program umożliwia młodym badaczom wykorzystanie ich wiedzy, pomysłów i umiejętności w służbie publicznej poprzez udział w pracach naukowo-badawczych prowadzonych przez ISP. Ideą stypendium jest przygotowanie młodych naukowców do pracy eksperckiej. Oprócz udziału w bieżącej pracy badawczej Instytutu, szczególny nacisk położony jest na rozwijanie umiejętności pisania tekstów analitycznych skierowanych do decydentów i środowisk opiniotwórczych oraz rozpowszechnianie prac Instytutu na konferencjach, seminariach i w środkach masowego przekazu. Stypendium trwa 6 miesięcy z możliwością przedłużenia o kolejne 6 miesięcy. Od początku utworzenia Programu Stypendialnego wzięło w nim udział dziewiętnaście osób z różnych miast i uczelni w Polsce. Program przez pierwsze dwa lata finansowany był z grantu Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe. Obecnie Instytut finansuje stypendia głównie ze środków pochodzących od sponsorów korporacyjnych. W 2014 roku dzięki wsparciu Fundacji PZU ufundowaliśmy stypendia trzem osobom.

Stypendyści 2014

Agata Chełstowska, stypendystka Obserwatorium Równości Płci (kwiecień 2014 – maj 2015)

Antropolożka kultury, doktorantka w Instytucie Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, Wykładowczyni na Gender Studies UW. Studiowała w New School for Social Research w Nowym Jorku, wykładała na Uniwersytecie w Kopenhadze. Specjalizuje się w antropologii krajów postsocjalistycznych i antropologii gender. Stypendystka zaangażowana była w liczne projekty Obserwatorium Równości Płci zarówno od strony merytorycznej, jak i organizacyjnej. Jest współautorką raportu o urloпах dla ojców, zawierającego rekomendacje dla polskiej polityki rodzinnej. Brała aktywny udział w działaniach rzeczniczych zmierzających do uchwalenia suwaka na listach wyborczych i ratyfikacji Konwencji Rady Europy ws. przeciwdziałania przemocy wobec kobiet. Przygotowała też propozycję badań i działań rzeczniczych w obszarze przemocy ekonomicznej. Stypendystka prowadziła monitoring list wyborczych do Parlamentu Europejskiego 2014 – podsumowanie udziału kobiet jako kandydatek w wyborach do Parlamentu, monitoring prac sejmowych nad ustawą ratyfikującą Konwencję Rady Europy ws. przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i monitoring prac nad ustawą o ordynacji wyborczej tzw. mechanizmem suwakowym.

Maria Majkowska, stypendystka Programu Europejskiego (kwiecień 2014 – marzec 2015)

Absolwentka Interdyscyplinarnych Studiów Europeistycznych w Kolegium Europejskim w Natolinie (specjalizacja Rynek Wewnętrzny Unii Europejskiej) i Instytutu Filologii Angielskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Obecnie w trakcie studiów podyplomowych na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, poświęconych mechanizmom funkcjonowania strefy euro. Odbyla staż w Dyrekcji Generalnej ds. Przemysłu i Przedsiębiorstw w Komisji Europejskiej w Brukseli, gdzie zajmowała się m.in. stanem innowacyjnych zamówień

publicznych w poszczególnych krajach członkowskich UE. Na stażu w Departamencie Ekonomicznym Unii Europejskiej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP zajmowała się oceną europejskiej unii bankowej jako próby przerwania związków między zadłużeniem sektora prywatnego i publicznego. W ramach Programu Stypendialnego „Nauka i Społeczeństwo” w Instytucie Spraw Publicznych uczestniczyła w bieżących pracach Programu Europejskiego, prowadząc m.in. podstronę poświęconą Parlamentowi Europejskiemu i publikując na tematy związane z funkcjonowaniem pozostałych instytucji unijnych. W swojej pracy badawczej poświęca się analizie europejskiej Unii Bankowej oraz reformie Unii Gospodarczej i Walutowej.

Maciej Sobociński, stypendysta Programu Polityki Społecznej (kwiecień – wrzesień 2014)

Absolwent socjologii w ramach Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych na Uniwersytecie Warszawskim (licencjat) oraz socjologii na University of Warwick. Od 2011 roku pracuje jako badacz społeczny i tłumacz, prowadzi badania w obszarach polityki rodzinnej, przedsiębiorczości społecznej, polityk rynku pracy i równości płci. Stypendysta realizował własny projekt badawczy poświęcony polityce rodzinnej w Polsce, ramach którego powstał raport *Polityka rodzinna w Polsce: w stronę zrównoważonego modelu*. Wnioski z raportu zostały zaprezentowane na seminarium eksperckim „Polityka (nie)rodzinna w Polsce” z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Stypendysta współpracował też przy realizacji innych projektów PPS – m.in. „Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej” oraz „Standardy jakości usług reintegracyjnych i rehabilitacyjnych”.

Open Society Internship for Right and Governance

W ramach stypendium OSIRG Open Society Foundations gościliśmy na dwumiesięcznym stypendium Maurica Dunańskiego, studenta Instytutu Nauk Politycznych w Paryżu. We współpracy z analityczką ORP, Agatą Chełstowską stypendysta przeprowadził badanie udziału kobiet w polskich wyborach do Parlamentu Europejskiego z 2014 roku. Celem badania było poznanie barier, jakie napotykają kandydatki do PE, mechanizmów działania kwot wyborczych w wyborach do PE oraz specyfiki tych wyborów szczególnie w aspekcie równości płci. Wywiady, zrealizowane w 4 polskich miastach, podsumowane zostały w publikacji *Gender Equality in European Elections*.

Ilko Kucheriv Democracy Fellowship Programme

Ilko Democracy Kucheriv Fellowship Programme ufundowany został przez PASOS (Policy Association for an Open Society) i skierowany jest do młodych analityków polityk publicznych z Ukrainy. We wrześniu 2014 roku gościliśmy w ramach stypendium dr Antoninę Rudską z Uniwersytetu Szewczenki w Kijowie, która w programie Obserwatorium Równości Płci ISP prowadziła badania roli kobiet w życiu publicznym. Dr Rudska przeprowadziła badanie polskiego ruchu kobiecego i podsumowała je w formie *policy paper*. Celem badań była analiza strategii i dokonań polskiego ruchu kobiecego w zakresie wzmacniania obecności kobiet w polityce oraz wyciągnięcie wniosków, które mogłyby okazać się pomocne dla ukraińskiego ruchu kobiecego.

Andreas Martin Speiser, stypendysta programu Leonardo da Vinci ufundowanego przez rząd Szwajcarii (sierpień 2014 – luty 2015)

Absolwent Stosunków Międzynarodowych na Uniwersytecie Genewskim i Europeistyki na Uniwersytecie Fryburskim. Andreas Speiser uczestniczył w bieżących pracach Programu

Europejskiego ISP, wspierał Program Polityki Migracyjnej przy badaniach terenowych oraz pisał regularnie artykuły o migracji w Europie na blog *Instytut Spraw Publicznych o migracjach* na stronie TOK FM. Pracował również nad projektem „Niemiecka percepcja wystawy dotyczącej Powstania Warszawskiego zorganizowanej w Berlinie w 2014 roku” na zlecenie Muzeum Powstania Warszawskiego, pisał własne artykuły i występował w radiu, komentując aktualne tematy związane ze Szwajcarią.

Praktyki

Instytut Spraw Publicznych prowadzi od wielu lat program praktyk studenckich i absolwenckich. Praktyki odbywają się przez cały rok we wszystkich Programach ISP oraz w działach publikacji i komunikacji. W 2014 roku w naszym programie praktyk wzięło udział 12 studentów i absolwentów.

Wydawnictwa

Instytutu Spraw Publicznych jest wydawcą publikacji książkowych, kwartalnika „Trzeci Sektor” oraz dwóch serii: „Raporty, ekspertyzy, rekomendacje” oraz „Analizy i Opinie”. W 2014 roku ukazały się łącznie 73 publikacje. Udział tytułów w danej kategorii ilustruje poniższa tabela:

Tab 1. Liczba publikacji ISP wydanych w poszczególnych kategoriach w 2014 r.

Publikacje ISP	Liczba publikacji wydanych w 2014
Publikacje książkowe	14
kwartalnik „Trzeci Sektor”	4
„Raporty, ekspertyzy, rekomendacje”	47
„Analizy i Opinie”	8
Razem	73

Niemal wszystkie publikacje książkowe, raporty oraz „Analizy i Opinie” były rozpowszechniane bezpłatnie – zgodnie z wymogami grantodawców. Kwartalnik „Trzeci Sektor” w 2014 roku był dystrybuowany zarówno jako publikacja płatna (2 numery), jak i bezpłatna (2 numery finansowane ze środków europejskich). Bezpłatne publikacje były rozpowszechniane w wersji drukowanej i elektronicznej. Dystrybucja bezpłatna wersji drukowanych odbywa się przez wysyłkę pocztową do grup docelowych, udostępnienie publikacji na konferencjach i seminariach ISP, przekazywanie kopii instytucjom i organizacjom zajmującym się zagadnieniami omawianymi w opracowaniu. Dystrybucja elektroniczna – poprzez udostępnienie publikacji na stronie internetowej isp.org.pl i rozesłanie informacji o publikacji i linku do niej na adresy mailowe z baz danych ISP (17000 rekordów). W roku 2014 ukazały się:

Publikacje książkowe:

Ewa Bogacz-Wojtanowska, Izabela Przybysz, Małgorzata Lendzion,
Sukces i trwałość ekonomii społecznej w warunkach polskich

Publikacja w sposób syntetyczny opisuje kondycję przedsiębiorstw społecznych w Polsce: ich celów, strategii, konkurencyjności oraz struktury. Analizuje również kapitał ludzki w przedsiębiorstwach społecznych, a także ich PR, marketing i sposób kreowania wizerunku. Głównym celem publikacji jest identyfikacja czynników trwałości – cech wpływających na trw rozwój omawianych podmiotów w Polsce.

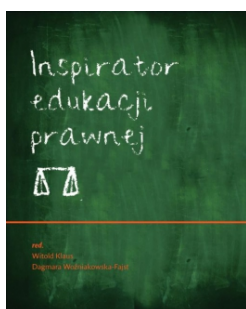
Arkadiusz Karwacki, Tomasz Kaźmierczak, Marek Rymsza, *Reintegracja – aktywna polityka społeczna w praktyce*

Kompleksowa monografia poświęcona aktywnej polityce społecznej w Polsce i za granicą. Opisuje, jak skutecznie udzielać wsparcia osobom doświadczającym różnego rodzaju form marginalizacji społecznej, aby mogły one na nowo odnaleźć się na rynku pracy i nabyć bądź odzyskać kompetencje pozwalające na pełen udział w życiu społecznym, rodzinnym i obywatelskim. Pokazuje, że tylko pomoc „szyta na miarę”, czyli dostosowana do możliwości i potrzeb osób wykluczonych jest szansą na realną zmianę ich sytuacji.

Tomasz Kaźmierczak (red.), *Organizowanie społeczności lokalnej: aplikacje, wdrażanie, przyszłość*

Niniejszy tom poświęcony jest opisowi i analizie głównych aspektów teorii i praktyki organizowania społeczności lokalnej (pracy środowiskowej, pracy ze społecznością lokalną). Przedmiotem rozważań są trzy grupy zagadnień: pierwsza z nich to obszary życia publicznego, w których metoda organizowania społeczności lokalnej ma lub może mieć zastosowanie, druga – to problematyka jej wdrażania, trzecia – kierunki, ku którym najprawdopodobniej będzie zmierzał jej rozwój.

Witold Klaus, Dagmara Woźniakowska-Fajst (red.), *Inspirator edukacji prawnej*

Inspirator edukacji prawnej został pomyślany jako pomoc dla nauczycieli. Pokazuje, jak w angażujący młodych ludzi sposób, omawiać podstawowe tematy z edukacji prawnej – zasady prawa, normy i procedury prawne czy sposoby ochrony praw i wolności. Publikacja ta bezpośrednio odwołuje się do praktycznych problemów i codziennych, życiowych sytuacji, do rozwiązywania których niezbędne jest korzystanie z prawa.

Małgorzata Koziarek (red.), *Prawo a partycypacja publiczna. Bilans monitoringu 2013*

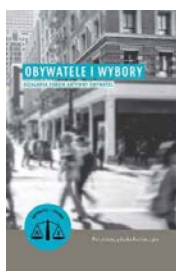
Publikacja jest czwartym rocznym podsumowaniem monitoringu uwarunkowań prawnych uczestnictwa obywateli w procesach decyzyjnych w życiu publicznym. Przedstawiono w niej praktykę funkcjonowania obowiązujących przepisów prawa w roku 2013, a także komentarz projektowanych i uchwalanych w tym okresie nowych regulacji.

Prezentowany materiał jest wynikiem prac prowadzonych przez zespół ds. monitoringu prawa w Instytucie Spraw Publicznych w ramach systemowego projektu partnerskiego „Decydujmy razem. Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych”.

Marcin Król (red.) *„Słodko-gorzki smak wolności. Młodzi intelektualiści o 25 latach przemian w Polsce”*

Książka to zbiór esejów humanistów młodego pokolenia, którzy w ciekawy sposób podejmują problematykę kształtowania się w Polsce idei wolności po 1989 roku, przemian społecznych, ewolucji myśli liberalnej i feministycznej oraz roli i jakości debaty publicznej. W ciekawy sposób referują oni przebieg nowych nurtów (zjawisk) społecznych, analizują miejsce religii w życiu publicznym i opisują gospodarcze osiągnięcia Polski na tle innych państw postkomunistycznych. Autorzy zastanawiają się, na jakich podstawach intelektualnych opiera się obecna polska rzeczywistość i w jakim kierunku należałoby ją zmienić.

Jacek Kucharczyk (red.), *Obywatele i wybory. Działania Forum Aktywny Obywatel*

Publikacja podsumowuje najważniejsze wątki prac Forum Aktywny Obywatel – niezależnego ciała opiniotwórczego, działającego w ramach Programu „Obywatel i Prawo”. Forum Aktywny Obywatel w latach 2008–2013 zajmowało się badaniem barier ograniczających frekwencję wyborczą, badaniem postaw obywateli wobec wyborów na poziomie lokalnym, regionalnym i parlamentarnym oraz wypracowaniem rekomendacji praktycznych poczynań poprawiających aktywność wyborczą obywateli. Stanowiło też platformę współpracy i wymiany doświadczeń dla instytucji oraz osób zaangażowanych w różne inicjatywy przeciwdziałające absencji wyborczej. W Forum uczestniczyły osoby oddane projektom zwiększania partycypacji wyborców – zarówno eksperci, jak i liderzy organizacji obywatelskich.

Agnieszka Łada (red.), *Wspólna dekada*

Publikacja podsumowuje relacje Polski i Niemiec w czasie dekady, która minęła od wejścia Polski do Unii Europejskiej. Wskazuje na zmiany, jakie zaszły, w wybranych dziedzinach w tym okresie – polityce wschodniej, stosunkach gospodarczych, wzajemnym postrzeganiu. Podejmuje także temat Polaków na niemieckim rynku pracy oraz kontaktów młodzieży z obu państw. Autorzy, podając fakty i liczby, formułują wnioski dotyczące minionego dziesięciolecia oraz kreślą możliwe perspektywy na przyszłość.

Agnieszka Łada (red.), *Poznać sąsiada!*

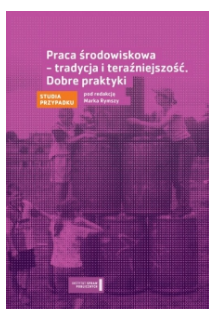
W książce przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych wśród młodych Polaków i Niemców, którzy wzięli udział w polsko-niemieckich programach wymiany młodzieży. Celem badania była odpowiedź na pytanie, jakie skutki spotkania te mają zarówno dla rozwoju osobistego uczestników, jak i dla zbliżania się obu społeczeństw: wzajemnego postrzegania się, wizerunku drugiego kraju i oceny jego roli w Europie. Autorzy formułują również rekomendacje dla osób zajmujących się stosunkami polsko-niemieckimi oraz organizatorów programów wymiany.

Silke Marzluff, Filip Pazderski (red.), *Volunteering abroad in Poland and Germany*

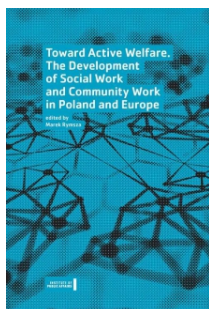
Tematem raportu jest wpływ wolontariatu na obraz i wizerunek kraju, w którym wolontariat się odbywał. Autorzy starają się również odpowiedzieć na pytanie, czy i jak wolontariat wpływa na opinie i postawy wobec integracji europejskiej. Publikacja skierowana jest zarówno do decydentów polskich i europejskich, którzy kształtują ustalenia wysokości dobrowolnych programów, jak i praktyków przygotowujących wymiany w Polsce i Niemczech.

Opracowane wnioski mogą być interesujące dla osób zajmujących się transgranicznym wolontariatu w kontekście innych krajów.

Marek Rymsza (red.) *Praca środowiskowa - tradycja i teraźniejszość. Dobre praktyki*

Publikacja przedstawia osiem studiów przypadku dobrych praktyk środowiskowej pracy socjalnej w Polsce. Pierwsze dwa to studia historyczne, sześć pozostałych to analizy przedsięwzięć współczesnych. Prezentowany tom jest materiałem czysto dydaktycznym.

M. Rymsza (red.), *Toward Active Welfare. The Development of Social Work and Community Work in Poland and Europe*

Autorzy w pierwszej części publikacji analizują koncepcje leżące u podstaw europejskich reform polityki społecznej ostatnich dwóch dekad, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej i usług socjalnych. W drugiej analizują podstawy budowy systemu usług społecznych w Polsce po roku 1989 i oceniają funkcjonowanie polskich służb społecznych w perspektywie aktywnej polityki społecznej. Trzecia część to przedstawienie osiągnięć Laboratorium Innowacji Społecznej w zakresie promowania pracy społecznej.

Tomasz Schimanek, Barbara Kunysz-Syrytczyk, *Podręcznik stosowania klauzul społecznych*

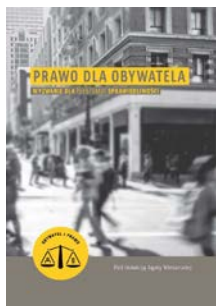
Podręcznik jest zbiorem wiedzy i informacji dla tych, którzy stosują lub zamierzają stosować klauzule społeczne w zamówieniach publicznych oraz dla wykonawców, którzy będą realizować tego typu zamówienia. Zawiera definicje klauzul społecznych, omawia ich podstawy prawne, uwzględnia również informacje o dotychczasowych polskich doświadczeniach w ich stosowaniu, a także w przystępny sposób, krok po kroku pokazuje, jak przygotować i przeprowadzić postępowanie z klauzulą społeczną.

Alan Twelvetrees, *Pracując ze społecznością*

Pracując ze społecznością Alana Twelvetreesa uchodzi za jedną z częściej czytanych publikacji przez osoby, które z różnych powodów zajmuje się pracą socjalną, przede wszystkim jednak – pracą ze społecznością. Opisuje praktykę społeczną nazywaną pracą środowiskową. Autor koncentruje się na rzeczywistych działaniach pracownika środowiskowego: na zadaniach,

z których składa się jego codzienna praca, pisze o wyzwaniach, dylematach, a także o ryzykach i pułapkach, na jakie jest narażony.

Agata Winiarska (red.), *Prawo dla obywatela. Wyzwanie dla (systemu) sprawiedliwości*

Publikacja przedstawia główne wątki podejmowane przez Radę Ekspertów Programu „Obywatel i Prawo” – niezależne ciało opiniotwórcze o charakterze eksperckim. Rada Ekspertów w latach 2005-2013 działała na rzecz systemowych zmian, związanych z dostępem do pomocy prawnej. Inspirowała i organizowała otwarte spotkania o charakterze seminaryjno-dyskusyjnym, zlecała opracowanie ekspertyz i analiz oraz realizację projektów wdrażających wybrane rozwiązania systemowe.

Kwartalnik „Trzeci Sektor”:

Wydawany od 2004 roku kwartalnik poświęcony jest tematyce społeczeństwa obywatelskiego. Ma charakter edukacyjny: dostarcza wiedzy na temat kondycji i perspektyw rozwoju trzeciego sektora i społeczeństwa obywatelskiego w Polsce, pełni też funkcję forum dyskusji na temat problemów dotyczących społeczeństwa obywatelskiego. Skierowany jest przede wszystkim do środowiska organizacji społecznych, ekspertów trzeciego sektora i decydentów. W roku 2014 ukazały się cztery numery kwartalnika:

- *Spółeczeństwo obywatelskie 25 lat później* nr 32
- *Niewykorzystana szansa. Polska szkoła w środowisku lokalnym*, nr 33
- *Jak wspierać rodziny*, nr specjalny 2013/2014
- *Kropla w morzu. Poradnictwo prawne i obywatelskie – rola organizacji pozarządowych*, nr specjalny 2014

„Analizy i Opinie”

„Analizy i Opinie” to seria krótkich kilkustronicowych analiz dotyczących istotnych dla Polski tematów. Za ich sprawą Instytut Spraw Publicznych chce jeszcze mocniej włączyć się w debatę publiczną – pokazywać istotne a często nieobecne w polskiej debacie problemy oraz rekomendować konkretne polityczne rozwiązania. W roku 2014 ukazały się:

- T. Schimanek, *Jak wzmocnić rolę samorządów gminnych i powiatowych w rozwoju bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce* (nr 139)
- S. Kakuie, S. Marzluff, F. Pazderski, *Freiwilligendienste in Deutschland und Polen und ihr einfluss auf den wandel von einstellungen zum jeweiligen nachbarland sowie den Europäischen gedanken* (nr 20/140)

- S. Kakuie, S. Marzluff, F. Pazderski, *Wolontariat w Niemczech i w Polsce oraz jego wpływ na zmianę wzajemnego nastawienia Niemców i Polaków oraz ich podejścia do idei integracji europejskiej* (nr 141)
- S. Kakuie, S. Marzluff, F. Pazderski, *Volunteering abroad in Poland and Germany, its implications on attitudes towards the respective neighbouring country, and its effects on images of Europe*, (nr 21/142)
- S. Kotecka, *Obywatelski wymiar e-sądownictwa w Polsce. O wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych w relacji interesanta z sądem*, (nr 142)
- K. Dzieniszewska-Naroska, *Dialog z mieszkańcami kluczem do sukcesu władz gminy* (Numer specjalny 6/2014)
- A. Olech *Między zainteresowaniem a zaangażowaniem – aktywność obywatelska i organizacje pozarządowe w Polsce* (Numer specjalny 7/2014)
- A. Krajewska *Obywatele współdecydują. Prawo w praktyce* (Numer specjalny 8/2014)

„Raporty, ekspertyzy, rekomendacje”

- B. Audycka, *Z gminy do Europy: petycja do Parlamentu Europejskiego jako narzędzie rozwiązywania konfliktów lokalnych i regionalnych*
- B. Audycka, G. Gromadzki, A. Łada, M. Majkowska, O. Markiewicz, *Visegrad in the EU – How much do we matter? – Country Report on Poland’s role in the EU in the past ten year and its future priorities in the areas of EU institutions, EU Single Market, Area of Freedom, Security and Justice and EU Foreign Relations*
- A. Chełstowska, A. Zarzyńska, *Urlopy dla ojców w kontekście różnych modeli polityki rodzinnej w Europie*
- A. Chełstowska, M. Dunański, *Gender Equality in the European Elections*
- A. Chełstowska, *Dreamers, Rebels, Diplomats. Social Activism in East-Central Europe. Two generations of female activists*
- I. Czerniejewska, „*Migranci aktywni zawodowo*” czy „*zagraniczni przedsiębiorcy*”?
- M. Druciarek, A. Niżyńska, *(Nie)obecność kobiet w polityce. Czy wspólna strategia dla Europy Wschodniej jest możliwa?* [pl, eng]
- M. Fołta, *Możliwość wprowadzenia obowiązkowej mediacji w Polsce*
- J. Fomina, Ł. Wenerski, Y. Taran (współpraca), *Język, tożsamość, polityka. Opowieść o dwóch Ukrainach* [pl, eng]
- A. Fuksiewicz, J. Klein, *Euroscepticism in the Polish and German 2014. European election campaign*
- A. Fuksiewicz, *Euroscepticism in the 2014. Polish election campaign*
- I. Gabrysiak, *Postępowanie grupowe w polskim prawie*
- G. Gromadzki, Ł. Wenerski, *A challenge for liberal democracy*
- G. Gromadzki, Ł. Wenerski, *Society – the decisive player in Ukrainian politics?*
- G. Gromadzki, *Niebezpieczna gra. Władza wobec społeczeństwa w Rosji 2014*
- T. Huddleston, *The practice of becoming citizens: Opportunities and obstacles in naturalisation procedures in Poland and other EU Member States*
- K. Grot, B. Jabłecka, M. Koss-Goryszewska, A. Piłat, *Fighting Human trafficking in the EU: promoting legal cooperation and victims’ protection. The national report – POLAND*
- S. Kakuie, S. Marzluff, F. Pazderski, *Volunteering abroad in Poland and Germany, its implications on attitudes towards the respective neighbouring country, and its effects on images of Europe*
- M. Koss-Goryszewska, B. Jabłecka, *To jest wiek niewolników. Obraz handlu ludźmi w polskich artykułach prasowych*
- A. Łada, *Polityka wschodnia 2014. Pięć nieporozumień między Polakami a Niemcami*
- A. Łada, *Znaczenie eurosceptyków w Parlamencie Europejskim nowej kadencji*

- A. Łada, *Slogany czy konkrety? Polsko-niemiecka współpraca na rzecz zwalczania przestępczości przygranicznej*
- A. Łada, *Niemiecka percepcja wystawy dotyczącej Powstania Warszawskiego zorganizowanej w Berlinie w 2014*
- A. Łada, M. Majkowska, *Kompetentna drużyna z małymi wyjątkami. Powyborcza analiza składu polskiej delegacji w Parlamencie Europejskim 2014-2019*
- M. Majkowska, *TTIP w pigułce. Kilka faktów na temat umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi*
- M. Majkowska, *Analysis of the Works on the Banking Union from the Perspective of a Non-Euro Area Country*
- M. Majkowska, A. Łada (współpraca), *Frekwencja w wyborach do PE: choć coraz niższa w całej UE, to na Zachodzie spada szybciej niż w naszej części Europy*
- A. Łada, M. Majkowska, *41 dotychczasowych posłów do Parlamentu Europejskiego na listach wyborczych*
- A. Łada, M. Majkowska, *Ważne funkcje polskich posłów w Parlamencie Europejskim*,
- A. Niżyńska, *Prześladowanie ze względu na płeć? Płeć jako przesłanka nadania statusu uchodźcy*
- A. Niżyńska, *Łączenie rodzin uchodźców – regulacje prawne i praktyka wybranych państw Unii Europejskiej*
- D. Owczarek, *Delegowanie pracowników. Kryteria dla wyznaczenia granicy między swobodą przepływu usług a dumpingiem społecznym z uwzględnieniem i oceną regulacji i praktyki Danii, Francji, Holandii i Niemiec*
- F. Pazderski (red.), *Finansowanie lokalnych kampanii wyborczych w Polsce i w Niemczech. Perspektywa porównawcza i potrzebne zmiany*
- M. Sobociński, *Polityka rodzinna w Polsce. W stronę zrównoważonego modelu*
- A. Sołtysiak, *Działania administracji samorządowej realizujące idee równości płci*
- M. Szczepanik, A. Łada (współpraca), *17 kluczowych głosowań w Parlamencie Europejskim 2009-2014*
- Ł. Wenerski, *Mały ruch graniczny pisany cyrylicą*
- Ł. Wenerski, *Właściwy kierunek. 10 lat Polski w Unii Europejskiej*
- K. Wysieńska, *Czyj jest ten kawałek podłogi? Wyniki badań dyskryminacji uchodźców w dostępie do mieszkań*
- K. Wysieńska, *Niewidzialni i niepoliczalni – rodzaje i skala bezdomności uchodźców i osób „w procedurze”*
- P. Kaźmierkiewicz, *Naturalisation procedures in Visegrad countries*
- A. Krajewska, *Ekspertyza prawno-instytucjonalna dotycząca zatrudnienia imigrantów w polskim sektorze opieki nad starszymi osobami*
- A. Zarzyńska, *Kobiety w polityce lokalnej*

Inne:

- K. Grot, J. Segeš Frelak, *Odpowiedź Warszawy na wielokulturowość*
- D. Owczarek, *Ubogi sam finansuje swój zasiłek socjalny – konieczność podniesienia kwoty wolnej od podatku dochodowego w Polsce*
- P. Sobiesiak-Penszko, D. Potkańska, *Warszawa dla seniora, czyli o miejskiej polityce aktywizacji osób starszych*
- K. Wysieńska, A. Piłat (współpraca), *Mieszkanie nie do wynajęcia. Dyskryminacja ze względu na pochodzenie narodowo-etniczne na rynku mieszkaniowym*
- *Biała Księga wsparcia partycypacji publicznej w Polsce. Dokument przyjęty w wyniku konsultacji propozycji wypracowanych przez Partnerstwo projektu „Decydujemy razem”.*

Wydarzenia

Konferencje

- „Polska była białym punktem na mapie, a teraz jest wypełniana kolorem” – Jak międzynarodowy wolontariat zmienia nastawienia do Niemiec, Polski i Europy?”, Berlin, 29 stycznia
- „Czy Gminy są bezradne? Udział kobiet w wyborach samorządowych 2014”, ISP/Biuro Pełnomocnika ds. Równego Traktowania, Warszawa, 17 marca
- „Bezdomność, przemoc. Czy uchodźcy w Polsce mogą liczyć na bezpieczny dom?”, Warszawa, 31 marca
- „Wspólna dekada. Podsumowanie 10 lat Polski i Niemiec w Unii Europejskiej i spojrzenie w przyszłość”, Warszawa, 12 maja
- „Społeczeństwo obywatelskie 25 lat później”, Warszawa, 16 czerwca
- „Udział kobiet w wyborach samorządowych 2014 – szanse i wyzwania”, Warszawa, 6 października
- „Jeden region, wiele historii. Doświadczenia transformacyjne i perspektywy rozwoju Europy Środkowo-Wschodniej 10 lat po rozszerzeniu Unii Europejskiej”, Warszawa, 29 października
- „Marzycielki, buntowniczk, dyplomatki. Opozycjonistki lat 80. i współczesne aktywistki w Europie Środkowo-Wschodniej”, Warszawa, 30 października
- Gala Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego. Podsumowanie Tygodnia bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego i Programu „Obywatel i Prawo”, Warszawa, 12 grudnia

Seminaria, debaty publiczne

- Seminarium „Wybory do Parlamentu Europejskiego 2014. Czy warto uczestniczyć?”, Warszawa, 15 stycznia
- Teatr Klancyk i Goście „Przychodzi Polak do... czyli jak z podróży po Europie nie wrócić z kotem w worku”, Warszawa, 17 stycznia
- Debata „W poszukiwaniu polskiego Sorosa. Jak zapewnić stabilność finansową polskiego trzeciego sektora?”, Warszawa, 17 lutego
- „Filozof, który zmieniał przestrzeń”, z Fundacją im. S. Batorego i wydawnictwem Kurhaus, Warszawa, 25 lutego
- Seminarium: „Bezpieczny dom. Przemoc fizyczna oraz symboliczna wobec uchodźców i uchodźczyń w Polsce”, Warszawa, 31 marca
- Prezentacja wyników badań „Poznać sąsiada! Wpływ polsko-niemieckich programów wymiany młodzieży na ich uczestników”, Warszawa, 15 kwietnia
- Debata „Europa Cafe: Młodzi na rynku pracy”, Warszawa, 15 kwietnia
- Debata i prezentacja wyników badań „Polski głos w Europie – refleksje przedwyborcze”, Warszawa, 16 kwietnia
- Debata „Europa Cafe: Polityka transportowa i energetyczna Unii Europejskiej”, Szczecin, 24 kwietnia
- Debata „Europa Cafe: Innowacyjna gospodarka”, Poznań, 29 kwietnia
- Debata „Europa Cafe: Polityka wschodnia w UE”, Rzeszów, 6 maja
- Debata „Europa Cafe: UE2030 – wizja rozwoju organizacji, polityka zagraniczna”, Łódź, 12 maja
- Debata „Europa Cafe: Ochrona środowiska a rozwój regionalny”, Katowice, 13 maja
- Seminarium „Standardy jakości usług reintegracyjnych i rehabilitacyjnych”, Warszawa, 13 maja
- Debata „Europa Cafe: Wspólna polityka rolna w UE”, Lublin, 15 maja
- Debata „Europa Cafe: Cyfrowa Europa – wspólne prawo w Internecie”, Warszawa, 20 maja
- Seminarium „Wspólna polityka wschodnia? Nowe wyzwanie dla Polski i Niemiec po 10 latach wspólnego członkostwa w UE”, Berlin, 21 maja
- Debata „Europa Cafe: Rola Polski w Unii Europejskiej”, Warszawa, 22 maja
- Debata „Kto potrzebuje żłobków? Debata o polityce rodzinnej w Warszawie”, Warszawa 29 maja
- Debata „Słodko-gorzki smak wolności. Czy wolność przestała nam smakować?”, Warszawa, 13 czerwca
- Dyskusja „E-sądy – szansa czy zagrożenia dla obywateli?”, Warszawa, 25 czerwca
- Debata „Co się dzieje z rosyjskim społeczeństwem?”, Warszawa, 30 czerwca
- Debata „Edukacyjny potencjał wolontariatu – wyzwania społeczne, korzyści i potrzebne formy wsparcia”, Warszawa, VII Ogólnopolskie Forum Organizacji Pozarządowych, 15 września
- Debata „Kandydować czy nie kandydować? Dylematy organizacji pozarządowych przed wyborami samorządowymi”, Warszawa, VII Ogólnopolskie Forum Organizacji Pozarządowych, 15 września
- Debata „Rola poradnictwa prawnego i obywatelskiego w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce”, VII Ogólnopolskie Forum Organizacji Pozarządowych, Warszawa, 15 września
- Seminarium „Euroceptycyzm w Parlamencie Europejskim, perspektywy Polski, Republiki Czeskiej i Niemiec”, Warszawa, 24 września
- Dyskusja „Niemiecka polityka wschodnia – obawy, interpretacje, fakty”, Warszawa, 13 października

- Seminarium „Dyskryminacja ze względu na płeć”, Warszawa, 15 października
- Seminarium „Policjanci i złodzieje. Walka z przestępczością na pograniczu polsko-niemieckim”, Warszawa, 17 października
- Seminarium „Dyskryminacja ze względu na wiek”, Warszawa, 20 października
- Seminarium „Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność”, Warszawa, 27 października
- Debata „Organizacje czy organizacje – o zagrożeniach swobody społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej”, Warszawa, 28 października
- Seminarium „Skąd politycy mają na kampanię, czyli o zasadach finansowania lokalnych wyborów w Polsce i Niemczech”, Warszawa, 5 listopada
- Seminarium „Dyskryminacja ze względu na kolor skóry, pochodzenie narodowe i etniczne, religię, wyznanie i światopogląd”, Warszawa, 13 listopada
- Debata „Gra o tolerancję. Kto powstrzyma ekstremistów”, Warszawa, 13 listopada
- Seminarium „Dyskryminacja ze względu na tożsamość i orientację seksualną”, Warszawa, 17 listopada
- Debata „Eurosceptycyzm w Polsce, Niemczech i Europie. Skutki dla funkcjonowania Parlamentu Europejskiego i sytuacji wewnątrz obu krajów” połączoną z prezentacją wyników badań: „Polacy o polskiej integracji z UE, wyborach europejskich i Spitzenkandidaten”, Berlin, 25 listopada
- Debata „Prawo dla każdego – jak zapewnić obywatelom dostęp do porad prawnych i obywatelskich”, Warszawa, 8 grudnia
- Debata „Niewykorzystana szansa. Polska szkoła w środowisku lokalnym”, Gdańsk, 9 grudnia
- Prezentacja badań: „Miłość, przemoc i pieniądze – Polki i Polacy o przemocy ekonomicznej”, Warszawa, 10 grudnia
- Seminarium „Jak wzmocnić konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstw społecznych?”, Warszawa, 11 grudnia
- Ogólnopolska kampania społeczna „Tydzień Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego” pod honorowym patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich, 6-12 grudnia
- Seminarium „Nieuchwytna kasa – prezentacja wyników monitoringu finansowania samorządowej kampanii wyborczej”, Warszawa, 12 grudnia
- Polityka (nie)rodzinna – jakich instrumentów polityki rodzinnej potrzebujemy, by wyjść z kryzysu demograficznego?, Warszawa, 16 grudnia
- „Co tak naprawdę zagraża demokracji? Wieczór wokół książki *Słodko-gorzki smak wolności. Młodzi intelektualiści o 25 latach przemian w Polsce*, Warszawa, 17 grudnia
- Seminarium „Równość płci w polityce”, Warszawa, 17 grudnia

Konferencje prasowe

- „Weź urlop ojciec!”, Instytut Spraw Publicznych/Gazeta Wyborcza/Kongres Kobiet, Warszawa, 17 kwietnia
- Prezentacja wstępnych wyników badania poradnictwa oraz mapy bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego, Warszawa, 16 maja
- „E-sądy – szansa czy zagrożenie dla obywateli?”, Warszawa, 25 czerwca
- „Jak popularyzować wiedzę na temat bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego?”, Warszawa, 8 października
- „Barometr Polska – Niemcy 2013. Wizerunek Niemiec i Niemców w polskim społeczeństwie po 10 latach wspólnego członkostwa w Unii Europejskiej”, Warszawa, 5 grudnia

Warsztaty, szkolenia, spotkania

- „Komunikacja i PR w organizacji poradniczej, cz. I”, szkolenie dla przedstawicieli organizacji świadczących bezpłatne poradnictwo prawne i obywatelskie, Warszawa, 10 marca
- Warsztaty „Zrób Unii Europejskiej przegląd”, Warszawa, 24 marca
- I spotkanie Platformy Współpracy Organizacji Poradniczych, Warszawa, 26 marca
- „Komunikacja i PR w organizacji poradniczej, cz. II”, Warszawa, 7 kwietnia
- Szkolenie dla NGO „Rozwiązywanie konfliktów i mediacje wielokulturowe”, Warszawa, 5-6 maja
- Warsztaty adaptacji kulturowej dla studentów zagranicznych, Warszawa, 19 maja
- Warsztaty międzykulturowe dla studentów zagranicznych, Warszawa, 22 maja
- Warsztaty międzykulturowe dla studentów zagranicznych, Warszawa, 5 czerwca
- „Zastosowanie nowych metod i sposobów pozyskiwania funduszy w działalności organizacji poradniczych”, Warszawa, 13 czerwca
- Szkolenie dla przedstawicieli NGO „Rozwiązywanie konfliktów i mediacja międzykulturowa”, Warszawa, 16-17 czerwca
- „Skuteczne rzecznictwo na podstawie doświadczeń zawodowych lobbystów”, Warszawa, 30 czerwca
- Szkolenie dla przedstawicieli NGO „Rozwiązywanie konfliktów w środowisku międzykulturowym”, Warszawa, 8-9 września
- II spotkanie Platformy Współpracy Organizacji Poradniczych, Warszawa, 25 września
- Szkolenie dla przedstawicieli NGO „Rozwiązywanie konfliktów w środowisku międzykulturowym”, Warszawa, 1-2 października
- „Warsztaty integracyjne dla kobiet-migrantek”, Warszawa, 16-17 października
- „Warsztaty międzykulturowe dla studentów”, Warszawa, 16-17 października
- Szkolenie dla cudzoziemców „Ja na polskim rynku pracy – jak skutecznie poszukiwać pracy w Polsce”, Warszawa, 27 października
- Szkolenie dla cudzoziemców „Moja firma w Polsce. Zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej krok po kroku”, Warszawa, 29 października
- Szkolenie dla nauczycieli „Rozwiązywanie konfliktów i mediacja wielokulturowa w edukacji”, Warszawa, 5-6 listopada
- Szkolenie rozszerzone dla przedstawicieli NGO „Rozwiązywanie konfliktów w środowisku międzykulturowym”, Warszawa, 19-20 listopada
- Szkolenie dla nauczycieli „Rozwiązywanie konfliktów i mediacja wielokulturowa w edukacji”, Warszawa, 10-11 grudnia
- Szkolenia dla cudzoziemców „Moja Firma w Polsce”, Warszawa, 20 listopada
- Szkolenie dla pracodawców „Zatrudnienie cudzoziemców”, Warszawa, 26 listopada
- Warsztaty integracyjne dla kobiet-migrantek, Warszawa, 4-5 grudnia

ANEKS – ROK 2014

Projekty

Program Europejski

Bilans polskiej obecności w Unii Europejskiej i wyzwania na przyszłość

„Wspólna dekada. Polska i Niemcy 10 lat razem w Unii Europejskiej”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Aleksander Fuksiewicz
Ekspert: dr Agnieszka Łada

Celem projektu było spojrzenie na 10-lecie członkostwa Polski w Unii Europejskiej z perspektywy wspólnego członkostwa Polski i Niemiec. ISP wydał książkę *Wspólna dekada. Polska i Niemcy 10 lat razem w Unii Europejskiej*, w której podsumowaliśmy zmiany w relacjach polsko-niemieckich w takich obszarach jak: polityka wschodnia, gospodarka, migracje, kontakty społeczne i młodzieży. Publikacja została zaprezentowana w Warszawie w obecności wiceministrów spraw zagranicznych obu krajów oraz na eksperckim seminarium w Berlinie.

Okres realizacji: luty 2014 – czerwiec 2014

Źródło finansowania: Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja im. Friedricha Eberta

„Unia energetyczna: perspektywa Polski, Francji, Niemiec i Wielkiej Brytanii”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Łukasz Wenerski
Eksperci: dr Agnieszka Łada, Magdalena Skłodowska, dr Melchior Szczepanik, Łukasz Wenerski

Zaprezentujemy podobieństwa i różnice wobec koncepcji unii energetycznej we Francji, Wielkiej Brytanii, Polsce i Niemczech. Każde z tych państw jest ważnym graczem na europejskim rynku energii, jednocześnie występują między nimi duże różnice, zarówno pod względem głównych źródeł energii wykorzystywanych w gospodarce, jak i infrastruktury pozyskiwania energii. Warto więc dokładnie przeanalizować czynniki, które mogą mieć wpływ na rozwój idei unii energetycznej w Europie. Celem projektu jest także umożliwienie dyskusji pomiędzy przedstawicielami czterech krajów i wzajemne poznanie punktów widzenia. Głównym rezultatem projektu będzie raport poświęcony podejściu do Unii Energetycznej w Polsce, Niemczech, Wielkiej Brytanii i Francji. Raport zostanie przygotowany na podstawie wywiadów przeprowadzonych w tych krajach i zaprezentowany na konferencjach w Genshagen pod Berlinem oraz Warszawie.

Okres realizacji: listopad 2014 – czerwiec 2015

Źródło finansowania: Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, PKN Orlen, Komisja Europejska, Fundacja Genshagen

„Rozszerzenie i obywatelstwo: spojrzenie w przyszłość”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Łukasz Wenerski
Eksperti: Aleksander Fuksiewicz, Łukasz Wenerski

Celem projektu była analiza osiągnięć rozszerzenia oraz poziomu zaangażowania w politykę UE nowych państw członkowskich i ich obywateli. Przygotowaliśmy raport *Właściwy kierunek. Dziesięć lat Polski w Unii Europejskiej* oraz opublikowaliśmy wyniki badań sondażowych na temat wiedzy Polaków i poziomu zaangażowania w procesy decyzyjne w Unii Europejskiej. Zorganizowaliśmy również dyskusję podsumowującą dziesięciolecie członkostwa Polski w UE oraz debatę, na której dyskutowano o przyszłych wyzwaniach dla polskiego członkostwa w Unii. Projekt miał charakter międzynarodowy, udział w jego realizacji wzięli: Centrum Polityki Publicznej Providus (Łotwa), Instytut Europejski (Bułgaria), Centrum Demokracji i Praw Człowieka (Czarnogóra), Centrum Badań Euro-Atlantyckich (Serbia), PASOS (Czechy).

Okres realizacji: sierpień 2014 – listopad 2014
Źródło finansowania: Komisja Europejska

„Wyszehrad w UE – jak wiele znaczymy?”

Kierownik projektu: dr Agnieszka Łada
Koordynator projektu: Maria Majkowska
Eksperti: Barbara Audycka, Grzegorz Gromadzki, dr Agnieszka Łada, dr Olga Markiewicz

Celem projektu było podsumowanie osiągnięć państw Grupy Wyszehradzkiej (V4) w ciągu dziesięciu lat członkostwa w UE w obszarach rynku wewnętrznego, obywatelstwa, polityki zagranicznej i reformy instytucjonalnej UE, a także sformułowanie celów na najbliższe lata w wymienionych obszarach. Zorganizowano konferencję w Warszawie z udziałem partnerów z Grupy Wyszehradzkiej pt. „Jeden Region, Wiele Historii,” na której podsumowano wnioski z retrospekcyjnej części analizy. Zorganizowano również spotkanie w Warszawie (tzw. okrągły stół), mające na celu przeanalizowanie wyzwań stojących przed krajami V4 w wymienionych obszarach. Na seminarium zaprezentowano wspólną publikację podsumowującą wyniki badań zarówno retrospekcyjnych, jak i tych perspektywicznych. Wyniki analiz zostaną również zaprezentowane na seminariach w pozostałych państwach Grupy Wyszehradzkiej. Partnerami w projekcie są Hungarian Institute for Foreign Affairs and Trade, Slovak Foreign Policy Association oraz EUROPEUM Institute for European Policy.

Okres realizacji: wrzesień 2013 – marzec 2015
Źródło finansowania: Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki, ESPON – Punkt Kontaktowy UW

„Kształtowanie integracji europejskiej poprzez aktywność w kraju”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Aleksander Fuksiewicz
Eksperti: Aleksander Fuksiewicz

Celem międzynarodowego projektu kierowanego przez łotewski instytut Providus, we współpracy z ISP i czeskim EUROPEUM, było określenie możliwości wpływania organizacji społeczeństwa obywatelskiego na procesy decyzyjne w Unii Europejskiej poprzez udział w konsultacjach społecznych tzw. stanowisk rządu do dokumentów Unii Europejskiej. Wnioski z analiz zaprezentowano w publikacjach oraz podczas seminariów w Warszawie, Pradze i Rydze.

Okres realizacji: styczeń 2013 – marzec 2014

Źródło finansowania: Komisja Europejska

Parlament Europejski

„Głosowania w Parlamencie Europejskim kształtujące politykę UE 2009-2014”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynator projektu: dr Agnieszka Łada

Ekspert: dr Agnieszka Łada, dr Melchior Szczepaniak

Ekspert ISP przeanalizował 17 wybranych głosowań, które miały miejsce w ostatnich latach w Parlamencie Europejskim. Zbadali, jak rozkładały się głosy polskich posłów na tle członków PE z innych krajów i w ramach grup politycznych. Umożliwiło to wskazanie Polakom, w jaki sposób funkcjonuje Parlament Europejski i jak ważne decyzje podejmuje. Pozwoliło też przedstawić ich pracę w szerszym kontekście oraz wytłumaczyć wagę podejmowanych decyzji, a przez to stanowiło merytoryczny wkład do dyskusji prowadzonych przed wyborami do PE. Głosowania pokazały, że polskie partie polityczne mają podobne stanowisko w takich kwestiach jak budżet UE czy gaz łupkowy. Różnice między polskimi przedstawicielami w Parlamencie Europejskim pojawiają się w sprawie kierunku dalszej integracji UE, jak: zarządzanie gospodarcze w strefie euro. Wyniki analiz opublikowano w raporcie i omówiono na seminarium. Publikacja w języku angielskim pozwoliła zapoznać się z nimi także odbiorcom zagranicznym. Projekt był realizowany w ramach konsorcjum ponad dwudziestu europejskich think tanków. Jego liderzy to Notre Europe i VoteWatch, którzy włączyli polskie wyniki do szerszego paneuropejskiego raportu i zapewnili ich promocję w innych krajach europejskich oraz w Brukseli.

Okres realizacji: grudzień 2013 – maj 2014

Źródło finansowania: Fundacja Konrada Adenauera

„Debaty z cyklu EuropaCafe”

Kierownik projektu: dr Agnieszka Łada

Koordynator projektu: dr Agnieszka Łada

Ekspert: dr Agnieszka Łada, Dominik Owczarek

W tygodniach poprzedzających wybory do Parlamentu Europejskiego ISP we współpracy ze stowarzyszeniem Projekt: POLSKA zorganizowały debaty z kandydatami do PE. Ekspert ISP przygotowywali koncepcyjnie tematykę debat w kilku miastach w Polsce oraz moderowali debaty w Warszawie na temat przyszłości UE oraz ludzi młodych na rynku pracy.

Okres realizacji: marzec – maj 2014

Źródło finansowania: Projekt: + POLSKA

„Programy partii przed wyborami do Parlamentu Europejskiego”

Kierownik projektu: dr Agnieszka Łada

Eksperti: Aleksander Fuksiewicz, dr Agnieszka Łada

W trakcie kampanii przed wyborami do Parlamentu Europejskiego przygotowano analizę porównawczą programów partii politycznych, startujących w tych wyborach. Analiza dotyczyła wizji i rozwoju Unii Europejskiej i najważniejszych europejskich wątków debaty przedwyborczej.

Okres realizacji: kwiecień-maj 2014

Źródło finansowania: Fundacja im. Konrada Adenauera

„Parlament Europejski 2014-19 w cieniu eurosceptycyzmu?”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynator projektu: Aleksander Fuksiewicz

Eksperti: dr Agnieszka Łada, Aleksander Fuksiewicz, Julia Klein, Paweł Polok, Vladimir Bartovic

W związku z sukcesem partii eurosceptycznych w wyborach do Parlamentu Europejskiego ISP razem z partnerami z Niemiec i Czech analizował rolę eurosceptyków w kampanii wyborczej i w nowym Parlamencie. Powstały publikacje: *Euroscepticism in the Polish and German 2014 European election campaign* oraz *Znaczenie eurosceptyków w Parlamencie Europejskim nowej kadencji*, którym towarzyszyły debaty w Warszawie, Berlinie i Pradze.

Okres realizacji: marzec – grudzień 2014

Źródło finansowania: Polsko-Niemiecka Fundacja Naukowa, Fundacja im. Heinricha Bolla, Forum Polsko-Czeskie

Polityka wschodnia

„Akademia online – wyzwania dla przyszłości Europy”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynator projektu: Agnieszka Łada

Eksperti: dr Agnieszka Łada, Łukasz Wenerski, Grzegorz Gromadzki

ISP przygotował *policy papers* na tematy związane z polityką wschodnią oraz sytuacją w Rosji i na Ukrainie. Teksty, napisane w języku angielskim, dotyczyły m.in. sytuacji na Ukrainie podczas Euromajdanu (*Society – the decisive player in Ukrainian politics*) oraz niebezpieczeństwa jakie niesie dla liberalnej demokracji w Unii Europejskiej zafascynowanie Rosją, przez część europejskiej klasy politycznej (*A challenge for liberal democracy. How to understand the Russian intervention in Ukraine*). W jednym z opracowań przedstawiono także nieporozumienia w relacjach polsko-niemieckich dotyczące polityki wschodniej w 2014 roku. Skierowaliśmy je odpowiednio w języku polskim do polskiego czytelnika, tłumacząc mu stanowisko Niemiec oraz do niemieckiego w języku niemieckim, wyjaśniając opinie Polski.

Okres realizacji: marzec – grudzień 2014

Źródło finansowania: Fundacja Bertelsmanna

„Pytania o Rosję: relacje władza – społeczeństwo 2014”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Łukasz Wenerski
Eksperti: Grzegorz Gromadzki

Kontynuacja projektu „Pytania o Rosję – relacje rządzących i rządzonych”, zrealizowanego przez Instytut Spraw Publicznych w 2012 r. Głównym jego celem było przyjrzenie się, jak w latach 2012-2014 zmieniły się relacje pomiędzy władzą a społeczeństwem w państwie rosyjskim. Ze względu na wydarzenia polityczne na Ukrainie oraz konflikt ukraińsko-rosyjski w południowo-wschodniej Ukrainie, kluczowe było przeprowadzenie analizy, pokazującej jak postrzeganie konfliktu wpływa na relacje pomiędzy rządzonymi a rządzącymi w Rosji. Przygotowaliśmy raport *Niebezpieczna gra. Władza wobec społeczeństwa w Rosji 2014*, który zaprezentowano podczas debaty ISP „Co się dzieje z rosyjskim społeczeństwem?”, zorganizowanej w czerwcu 2014 roku.

Okres realizacji: luty – lipiec 2014
Źródło finansowania: Fundacja im. Heinricha Boella

„Społeczno-ekonomiczne skutki wejścia w życie umowy o Małym Ruchu Granicznym pomiędzy Polską i Rosją”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu/ekspert: Łukasz Wenerski

ISP zbadał, jak Rosjanie mieszkający w Obwodzie Kaliningradzkim postrzegają funkcjonowanie Małego Ruchu Granicznego pomiędzy Polską a Rosją. Na podstawie wywiadów przeprowadzonych w Kaliningradzie przygotowaliśmy raport *Mały Ruch Graniczny pisany cyrylicą*. Projekt stanowił kontynuację badań zapoczątkowanych przez ISP w 2013. Przygotowano wówczas raport, w którym analizie poddano postrzeganie Małego Ruchu Granicznego w Polsce i zbadano jaki jest wpływ tej inicjatywy na rozwój relacji polsko-rosyjskich.

Okres realizacji: marzec – wrzesień 2014
Źródło finansowania: Fundacja Współpracy Polsko Niemieckiej

„Nowi polityczni liderzy na Ukrainie”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk
Koordynator projektu: Łukasz Wenerski
Eksperti: Joanna Fomina, Piotr Kaźmierkiewicz, Yuriy Stepanets

Ukraina znajduje się obecnie w przededniu reform, których celem jest budowa demokratycznego państwa, gotowego na członkostwo w strukturach europejskich. Wiele osób twierdzi, że do dokonania prawdziwych zmian potrzeba w polityce nowych twarzy, ludzi, którzy już sprawdzili się działając na rzecz społeczeństwa, a dla których kolejnym krokiem w karierze powinno być zaangażowanie się w politykę. Projekt ISP miał na celu przygotowanie działaczy społecznych, przedstawicieli i przedstawicielek organizacji pozarządowych oraz lokalnych aktywistów i aktywistki do zaangażowania się w działalność polityczną na poziomie lokalnym lub krajowym. ISP przeprowadził serię szkoleń, m.in. na temat kreowania umiejętności

przywódczych i umiejętności funkcjonowania w środowisku politycznym. Ponadto każdy z uczestników miał za zadanie opracowanie i prezentację swojego pomysłu na reformę danego obszaru polityki publicznej.

Okres realizacji: wrzesień 2014 – czerwiec 2015

Źródło finansowania: National Endowment for Democracy

Stosunki polsko-niemieckie

„Poznać sąsiada! Wpływ wymian polsko-niemieckich na wzajemne postrzeganie”

Kierownik projektu: dr Agnieszka Łada

Koordynator projektu: Anna Jezierska, dr Agnieszka Łada,

Eksperci: dr Agnieszka Łada, Małgorzata Fałkowska-Warska, Anna Jezierska, Silke Marzluff, Sabine Kakuie

Od ponad dwudziestu lat Polacy i Niemcy mogą się spotykać dzięki polsko-niemieckim programom wymiany młodzieży. Wzięło w nich już udział blisko dwa i pół miliona osób. Zachęciło to ISP do zbadania skutków, jakie spotkania te mają dla rozwoju osobistego uczestników i zbliżania się obu społeczeństw: wzajemnego ich postrzegania, wizerunku drugiego kraju czy oceny jego roli w Europie. Wywiady przeprowadzone z uczestnikami wymian po obu stronach granicy pokazały, że dla części młodych ludzi doświadczenie udziału w tym programie było prawdziwym otwarciem oczu. Zwłaszcza młodzi Niemcy mogli dzięki pobytowi w Polsce choć trochę zapisać białą kartkę papieru, jaką był dla nich sąsiedni kraj. Polacy nie zmienili zaś znacznie swojego obrazu Niemiec, przekonali się jednak do Niemców jako sympatycznego społeczeństwa. Jednocześnie rozmowy z osobami, które w wymianie brały udział niedawno, i z uczestnikami, którzy wyjechali kilka lat wstecz, wskazują, jakie wyzwania stoją przed organizatorami takich programów. Podczas gdy wyjazd za granicę nie ma już dla wielu mocy przyciągającej, nadal może być atrakcyjny jako ciekawa przygoda. Konieczne jest jednak poszukiwanie nowych tematów, atrakcyjnych metod prowadzenia zajęć i rzeczywiste włączanie młodzieży w tworzenie programu wymiany. Wnioski z badań zostały opisane w publikacji *Poznać sąsiada!* w języku polskim i niemieckim, w *policy papers* oraz zaprezentowane na debacie w Warszawie i podczas Targów Młodzieży w Berlinie. Omówione zostały także na posiedzeniu Rady Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

Okres realizacji: luty 2013 – kwiecień 2014

Źródło finansowania: Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży, Polsko-Niemiecka Fundacja na Rzecz Nauki

„Slogany czy konkrety. Polsko-niemiecka współpraca w regionie przygranicznym w zwalczaniu przestępczości”

Kierownik projektu i ekspert: dr Agnieszka Łada

Wizerunek Polski i Polaków w Niemczech w ostatnich latach stale się poprawia, jednak rysą na tym dobrym obrazie jest przestępczość, często przypisywana Polakom. Od lat 90., kiedy to faktycznie polscy złodzieje byli plagą w Niemczech, sytuacja bardzo się poprawiła. Nadal jednak odsetek polskich przestępców w niemieckich regionach przygranicznych niepokoi. Współpraca polskich i niemieckich służb przy zwalczaniu przestępczości jest coraz lepsza, wciąż jednak istnieją problemy wynikające z różnic systemów, mentalności oraz wyzwań

komunikacyjnych. ISP przeprowadził wywiady z policjantami po obu stronach granicy, urzędnikami różnych szczebli oraz ekspertami, które pokazały, że istnieje wiele dobrych rozwiązań przyczyniających się do dbania o bezpieczeństwo. Na podstawie wywiadów przygotowaliśmy raport zawierający szczegółowe rekomendacje dla obu stron, co warto poprawić, aby kooperacja była sprawniejsza. Wskazówki spotkały się z szerokim echem w środowiskach niemieckiej policji oraz zostały zaprezentowane na seminarium w Polsce oraz podczas Forum Polsko-Niemieckiego w Berlinie.

Okres realizacji: lipiec – październik 2014

Źródła finansowania: Fundacja Konrada Adenauera

„Powstanie warszawskie w odbiorze niemieckich elit”

Kierownik projektu: dr Jacek Kucharczyk

Koordynator projektu: Agnieszka Łada, Andreas Speiser

Eksperci: dr Agnieszka Łada

W roku 2014 przypadła 70. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego. Akcja Armii Krajowej w Niemczech nie jest powszechnie znana. Polskie instytucje – Ambasada RP w Niemczech i Muzeum Powstania Warszawskiego przy wsparciu innych jednostek zorganizowały w Berlinie wystawę poświęconą tej tematyce. Po jej zakończeniu zleciły ISP przygotowanie raportu, podsumowującego opinie niemieckich elit na temat Powstania i samej ekspozycji. Przeprowadziliśmy wywiady z pracownikami instytucji kultury i historii, dziennikarzami, nauczycielami oraz innymi osobami odpowiedzialnymi za edukację historyczną i obywatelską i przygotowaliśmy raport zawierający wnioski oraz rekomendacje, jak w przyszłości jeszcze lepiej komunikować w Niemczech polską historię oraz jak można dalej wykorzystać wystawę.

Okres realizacji: listopad – grudzień 2014

Źródło finansowania: Muzeum Powstania Warszawskiego

„Polsko-niemiecki dialog parlamentarzystów”

Kierownik projektu: dr Agnieszka Łada

Koordynator projektu: Agnieszka Łada

Eksperci: dr Agnieszka Łada

Jednym z najważniejszych tematów polsko-niemieckiego dialogu jest obecnie polityka wschodnia, zwłaszcza koordynacja działań w obliczu kryzysu ukraińsko-rosyjskiego. Konieczna jest ciągła współpraca wszystkich środowisk w obu krajach, także parlamentarzystów. Podejmowaniu wspólnych działań może sprzyjać nieustannie prowadzony dialog i bieżąca wymiana opinii. W tym celu Instytut Spraw Publicznych wraz z Polen Institut Darmstadt spotkanie polskich i niemieckich parlamentarzystów należących do Polsko-Niemieckich Grup Parlamentarnych. Planowane są kolejne spotkania, w których oprócz polskich i niemieckich deputowanych wezmą udział też parlamentarzyści francuscy.

Okres realizacji: październik – grudzień 2014

Źródło finansowania: Polen Institut Darmstadt (Fundacja Roberta Boscha)

Program Polityki Społecznej

Ekonomia społeczna i przedsiębiorczość społeczna

„Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej”

Kierownik Projektu: Izabela Przybysz

Zespół ekspertów: dr Marek Rymsza, Tomasz Schimanek, Filip Pazderski, Izabela Przybysz, Dominika Potkańska.

Celem projektu było podniesienie jakości usług świadczonych przez instytucje ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego oraz ich pracowników, podniesienie profesjonalizmu podmiotów wspierających sektor ekonomii społecznej oraz budowa lokalnych partnerstw na rzecz zatrudnienia socjalnego i ekonomii społecznej. Działania ISP realizowane były w ramach Partnerstwa siedmiu organizacji, którego liderem było Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. W 2014 roku skupiliśmy się na upowszechnianiu wyników działań podejmowanych w latach poprzednich. Jednym z głównych produktów, który cieszył się dużym zainteresowaniem, były wypracowane standardy usług podmiotów prowadzących programy reintegracji społecznej i zawodowej. Zainteresowane były nim liczne instytucje takie jak Centra Integracji Społecznej i Kluby Integracji Społecznej. Urząd m.st. Warszawy włączył je jako narzędzie monitorowania Społecznej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Ponadto wydaliśmy podręcznik dotyczący stosowania klauzul społecznych dla instytucji publicznych, który upowszechniony został podczas konferencji „Przyszłość społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych”. Celem naszych działań było także inicjowanie debaty publicznej poświęconej wizji rozwoju sektora przedsiębiorczości społecznej. Zorganizowaliśmy dwa seminaria eksperckie dotyczące funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. Przyglądaliśmy się także krajowym projektom dokumentów strategicznych dotyczących kierunków wsparcia przedsiębiorczości społecznej w Polsce w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020.

Okres realizacji: wrzesień 2009 – 2014

Źródła finansowania: Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich – operator środków Europejski Fundusz Społeczny – Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet I „Zatrudnienie i integracja społeczna”, Działanie 1.2 „Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej”

„Inclusive local economies through cooperatives development”

Koordynator projektu: Dominika Potkańska

Zespół ekspertów: Dominika Potkańska, Izabela Przybysz, Ewa Bogacz-Wojtanowska

Celem międzynarodowego projektu była analiza rozwoju spółdzielczości w krajach Grupy Wyszehradzkiej, wymiana doświadczeń wśród praktyków, ekspertów i przedstawicieli administracji publicznej z państw wyszehradzkich, a także stworzenie infrastruktury ułatwiającej zakładanie tego rodzaju podmiotów. Działania ISP obejmowały m.in. przeprowadzenie badań spółdzielni oraz spółdzielczości w Polsce, ich potencjału do rozwoju w kontekście uwarunkowań historycznych, a także ram prawnych i polityk

publicznych z obszaru spółdzielczości we wszystkich krajach V4. Na podstawie badań opracowano diagnozę sytuacji spółdzielczości w państwach V4, a także przygotowane zostały rekomendacje zmian prawnych w obszarze polityk publicznych dotyczących wsparcia rozwoju spółdzielczości i przedsiębiorczości społecznej. Zorganizowana została również konferencja poświęcona tematyce rozwoju spółdzielczości i przedsiębiorczości społecznej w państwach regionu.

Okres realizacji: 2014 – 2015

Źródła finansowania: Fundusz Wyszehradzki

System pomocy społecznej

„Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”

Koordynator projektu: Ewa Broma-Bąk

Zespół ekspertów: dr Marek Rymsza, dr Tomasz Kaźmierczak, dr Magdalena Dudkiewicz

Specjalista ds. badań: Dominik Owczarek

Głównym celem projektu było podniesienie profesjonalizmu i zwiększenie skuteczności instytucji pomocy i integracji społecznej w rozwiązywaniu problemu wykluczenia społecznego poprzez stworzenie, przetestowanie oraz wdrożenie do 2013 roku standardów instytucji i usług pomocy oraz integracji społecznej. Projekt realizowany był przez 11 organizacji pozarządowych, a jego liderem było Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. ISP oraz Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej (CAL) zrealizowały jedno z zadań projektu „Opracowanie, przetestowanie i wprowadzenie do praktyki pracy pracowników socjalnych standardu środowiskowej pracy socjalnej w środowiskach marginalizowanych”. Działania ISP obejmowały m.in. diagnozę potencjału służb społecznych i środowiskowej pracy socjalnej, opracowanie modelu środowiskowej pracy socjalnej, merytoryczne wsparcie organizacji partnerskiej przy testowaniu i wprowadzaniu jej do praktyki pracy pracowników socjalnych.

Okres realizacji: marzec 2009 – marzec 2014

Źródła finansowania: Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich – operator środków Europejski Fundusz Społeczny – Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet I „Zatrudnienie i integracja społeczna”

Dialog społeczny i rynek pracy

„Polskie centrum monitorowania stosunków przemysłowych, warunków pracy oraz procesów restrukturyzacji”

Koordynator projektu: Dominik Owczarek

Zespół ekspertów: dr Jan Czarzasty, prof. Juliusz Gardawski, Ewelina Kuźmicz, dr Adam Mrozowicki, Maciej Pańków, Marta Trawińska, Marianna Zieleńska

PPS już po raz jedenasty monitorował rozwój dialogu społecznego i stosunków przemysłowych w Polsce na potrzeby dublińskiej Fundacji na Rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound). Projekt polega na opracowywaniu w trybie ciągłym ekspertyz i analiz, krótkich artykułów informacyjnych oraz tzw. badań *ad hoc*. ISP pełni funkcję Krajowego Obserwatorium w ramach unijnej sieci obejmującej wszystkie kraje członkowskie UE i Norwegię. Odbiorcami programu są: Komisja Europejska (DG Employment, Social Affairs

& Inclusion), przedstawiciele rządów krajów UE, organizacje pracodawców i związków zawodowych na szczeblu europejskim i krajowym. Ekspertyzy opracowywane przez centra dostępne są na stronie internetowej European Foundation oraz w licznych publikacjach wydawanych przez Eurofound.

Okres realizacji: marzec 2013 – luty 2014

Źródła finansowania: European Foundation for the Improvement of Working and Living Conditions (Eurofound) na zlecenie Komisji Europejskiej

Polityka rodzinna

„Polityka rodzinna w Polsce: w stronę zrównoważonego modelu”

Zaprezentowaliśmy propozycję wszechstronnego modelu polityki rodzinnej, łączącego realizację celów demograficznych z politykami na rzecz równości płci oraz wyrównywania szans życiowych dzieci. Badanie oparte było o analizę danych zastanych, na którą złożyły się: przegląd literatury przedmiotu, statystyk publicznych, raportów badawczych oraz aktów prawnych. Szczególną uwagę poświęciliśmy badaniom ewaluującym polityki na rzecz dzietności w krajach OECD. Przygotowaliśmy raport w języku polskim oraz syntetyczne podsumowanie badań i wniosków w języku angielskim. Wyniki przeprowadzonych badań będą podstawą do dyskusji podczas konferencji dotyczącej bezrobocia kobiet, która we współpracy z Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Polsce zorganizujemy w czerwcu 2015.

Ekspert: Maciej Sobociński

Okres realizacji: kwiecień 2014 – październik 2014

Źródła finansowania: Fundacja PZU

Program Demokracja i Społeczeństwo Obywatelskie

Dialog obywatelski i partycypacja

„Decydujmy razem. Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych”

Kierownik projektu: Paulina Sobiesiak-Penszko / Małgorzata Koziarek

Zespół ekspertów: dr Anna Olech, dr Tomasz Kaźmierczak, dr Katarzyna Dzieniszewska-Naroska, Michał Kotnarowski, dr hab. Piotr Matczak, dr Arkadiusz Peisert, dr Ewa Bacia, Katarzyna Górniak, dr Anna Krajewska, dr Grzegorz Makowski, Adam Sawicki, Filip Pazderski

Celem projektu było wypracowanie mechanizmów wspierania partycypacji publicznej, czyli aktywnego udziału obywateli w podejmowaniu decyzji publicznych. Przedsięwzięcie miało charakter badawczo-wdrożeniowy. Realizowane było przez partnerstwo sześciu organizacji,

którego liderem było Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Zadania ISP polegały na zbudowaniu narzędzia do pomiaru partycypacji w społecznościach lokalnych, przeprowadzeniu diagnozy stanu partycypacji w Polsce, a także prowadzeniu monitoringu prawa na poziomie lokalnym. W 2014 roku kontynuowaliśmy prace nad zwiększaniem udziału obywateli w procesach decyzyjnych na poziomie lokalnym. Prowadziliśmy monitoring uwarunkowań prawnych, mogących mieć wpływ na takie uczestnictwo. Opublikowaliśmy *Bilans wydarzeń prawnych*, mających wpływ na poziom partycypacji publicznej w 2013 roku. Wydaliśmy też trzy numery „Analiz i Opinii” poświęconych tematyce udziału obywateli w podejmowaniu decyzji publicznych. Koordynowaliśmy pod względem merytorycznym prace nad tzw. białą księgą wsparcia partycypacji publicznej w Polsce, która powstała w oparciu o propozycje wypracowane w partnerstwie przy szerokim udziale interesariuszy spoza projektu.

Okres realizacji: listopad 2009 – czerwiec 2014

Źródło finansowania: Priorytet V Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Dobre rządzenie

Działanie 5.3 Wsparcie na rzecz realizacji Strategii Lizboński

„Obywatelska Dąbrowa”

Kierownik projektu: Filip Pazderski

Eksperti: Małgorzata Koziarek, Dominik Owczarek

Ideą inicjatywy realizowanej przez ISP we współpracy z Gminą Dąbrowa Górnicza oraz Fundacją Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” było zwiększenie potencjału wspólnoty samorządowej Dąbrowy Górniczej w zakresie konsultacji społecznych. Działania projektu obejmowały partycypacyjne wypracowanie standardów konsultacji – regulaminu konsultacji społecznych i budżetu partycypacyjnego oraz wyszkolenie przedstawicieli administracji samorządowej i organizacji pozarządowych. Towarzyszyły temu działania doradcze oraz informacyjno-edukacyjne, w tym uruchomienie portalu konsultacyjnego. Planujemy również upowszechnić doświadczenia budżetu partycypacyjnego wśród 40 innych JST.

Okres realizacji: lipiec 2013 – marzec 2015

Źródło finansowania: Priorytet V Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Dobre rządzenie, Działanie 5.4 Rozwój potencjału trzeciego sektora, Poddziałanie 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego

Rozwój systemowy i instytucjonalny trzeciego sektora w Polsce

„Ocena zdolności rozwoju trzeciego sektora – CSO Sustainability Index” (2013–2014)

Koordynator projektu: Filip Pazderski

Eksperti: Agnieszka Rymsza

ISP od 2004 roku przeprowadza ocenę kondycji organizacji obywatelskich w Polsce, zgodnie z metodologią Indeksu Stabilności (CSO Sustainability Index) – międzynarodowego, corocznego badania, koordynowanego przez United States Agency for International Development (USAID). W trakcie panelu dyskusyjnego eksperci oceniają poziom rozwoju i stabilność trzeciego sektora w Polsce, uwzględniając siedem wymiarów: otoczenie prawne, zdolności organizacyjne, kondycję finansową, rzecznictwo, świadczone usługi, infrastrukturę, wizerunek społeczny. Na podstawie wyników przygotowywany jest raport, publikowany

w formie książkowej oraz na stronach USAID razem z raportami z pozostałych krajów uczestniczących w badaniu. W 2014 roku opracowaliśmy i opublikowaliśmy w języku polskim i angielskim raport poświęcony sytuacji trzeciego sektora w 2013 roku. Pochodzące z niego wnioski posłużyły do zainicjowania debaty na temat zagrożeń dla swobody działalności organizacji pozarządowych w Europie Środkowo-Wschodniej. ISP zorganizował m.in. debatę „Orbanizacje czy organizacje – o zagrożeniach swobody społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej”, przyczynkiem do którego były bieżące problemy trzeciego sektora na Węgrzech. Jesienią rozpoczęliśmy realizację badania poświęconego sytuacji polskich organizacji obywatelskich w 2014 roku.

Okres realizacji: październik 2013 – październik 2014 (CSO SI 2013), październik 2014 – wrzesień 2015 (CSO SI 2014)

Źródło finansowania: USAID

Przeciwdziałanie korupcji i przejrzystość życia publicznego

“Promoting effective anti-corruption framework in the CEE countries”

Koordynator projektu: Aleksandra Kobylińska

Instytut Spraw Publicznych we współpracy z partnerami z Czech, Estonii, Słowacji i Węgier realizował monitoring stosowania prewencyjnych mechanizmów przeciwdziałania korupcji, obejmujących dostęp do informacji publicznej, zapobieganie konfliktowi interesów, ochronę sygnalistów oraz przejrzystość finansowania partii politycznych. W ramach projektu zrealizowano m.in. pionierskie badanie dotyczące sytuacji sygnalistów w Polsce oraz porównawcze badanie poświęcone dostępowi do informacji publicznej dotyczącej spółek państwowych i komunalnych.

Okres realizacji: maj 2013 – maj 2015

Źródło finansowania: Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Stosunków Wewnętrznych, Program Przeciwdziałania i Zwalczania Przestępczości

„Przejrzystość wyborów samorządowych w Europie Środkowo-Wschodniej”

Koordynator projektu: Małgorzata Koziarek

Eksperti: Paulina Sobiesiak-Penszko, Filip Pazderski

Instytut Spraw Publicznych we współpracy z partnerami ze Słowacji i Słowenii realizuje monitoring finansowania kampanii wyborczej w wyborach samorządowych w tych trzech krajach. Działania obejmują społeczny monitoring prowadzony przez wolontariuszy w trakcie kampanii, realizację wywiadów z komisarzami wyborczymi oraz monitoring mediów, a także analizę uzyskanego materiału, wypracowanie rekomendacji, ekspertyzę porównawczą i wspólną konferencję podsumowującą.

Okres realizacji: maj 2014 – luty 2016

Źródło finansowania: Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna Spraw Wewnętrznych, Program Przeciwdziałania i Zwalczania Przestępczości

„Wolność w Internecie w krajach Grupy Wyszehradzkiej 2014”

Koordynator projektu: Katarzyna Renaud
Ekspertki: Dominika Bychawska-Siniarska, Zuzanna Warso

Badanie miało na celu analizę wolności Internetu – w prawie i w praktyce – w czterech krajach Grupy Wyszehradzkiej. ISP przygotował raport dotyczący sytuacji w Polsce. Analizie poddano cztery główne obszary wolności w sieci: wolność wypowiedzi, stopień nadzoru, regulacji i ingerencji państwa (Wielki Brat), przejrzystość prawa regulującego aktywność internetową oraz stopień otwartości rządu, dostęp do informacji publicznej udzielanej przez organy administracji. W wyniku projektu powstały cztery raporty krajowe oraz raport porównawczy. Zostały one opublikowane na stronie internetowej projektu <http://www.internetfreedomvisegrad.org>. Badanie przeprowadzone zostało przez cztery ośrodki analityczne: Asocjacje pro mezinárodní otázky (AMO), Czechy, Centrum Studiów Mediów i Komunikacji, Instytut Spraw Publicznych (ISP), Wydział Polityki Społecznej, Uniwersytet Środkowoeuropejski, Węgry, Polska i Inštitút pre verejné otázky (IVO), Słowacja.

Okres realizacji: listopad 2013-kwiecień 2015
Źródło finansowania: Transitions (TOL)/PASOS (Policy Association for an Open Society)

Dostęp obywateli do pomocy prawnej

„Platforma Współpracy Organizacji Poradniczych (PWOP)” – komponent Programu „Obywatel i Prawo VIII” PAFW

Koordynator projektu: Agata Winiarska
Eksperci: Tomasz Schimanek, Agata Winiarska

Platforma jest nieformalną koalicją 40 organizacji pozarządowych oraz 25 studenckich poradni prawnych, które prowadzą wspólne działania rzecznicze w obszarze poradnictwa prawnego i obywatelskiego. PWOP została utworzona w 2012 roku w ramach prowadzonego przez ISP Programu „Obywatel i Prawo”. W 2014 roku przedstawiciele Platformy uczestniczyli w spotkaniach z administracją publiczną i w konsultacjach publicznych. Wypracowali i przekazali na ręce administracji rządowej sześć stanowisk związanych z planowanymi inicjatywami ustawodawczymi. Odbyło się szereg spotkań i szkoleń dla członków Platformy. W grudniu zorganizowano ogólnopolski Tydzień Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego, którego celem było uświadomienie opinii publicznej, w tym decydentom, istnienia i znaczenia tego rodzaju poradnictwa oraz – pośrednio – potrzeby wsparcia organizacji pozarządowych, zajmujących się PPiO. Zwieńczeniem Tygodnia PPiO była Gala „Obywatel i Prawo”, na której wyróżniono organizacje społeczne mające szczególnie dorobek w zakresie poradnictwa. Tytuł specjalny „Samorząd przyjazny poradnictwu” przyznano miastu Gdynia. Podczas spotkania przedstawiciele organizacji pozarządowych szczególnie zasłużeni dla rozwoju poradnictwa prawnego i obywatelskiego oraz mediacji otrzymali odznaczenia państwowe, przyznane przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.

Okres realizacji: styczeń 2014 –grudzień 2014
Źródło finansowania: Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności

www.obywateliprawo.pl – komponent Programu „Obywatel i Prawo VIII” PAFW

Koordynator projektu: Agata Winiarska

Eksperci: Agata Winiarska, Rafał Załęski

Na portalu obywateliprawo.pl zamieszczone są materiały merytoryczne (artykuły, publikacje i inne zasoby), wypracowane w trakcie 12 lat realizacji programu „Obywatel i Prawo”. Są one pogrupowane według tematów, w formule łatwej do wyszukiwania, i związane z 1) z zagadnieniami poruszonymi przez Radę Ekspertów: dostępu obywatela do prawa, mediacji, edukacji prawnej, komunikacji sądów z obywatelem, działalności prawników pro bono, zagadnień deregulacji zawodów prawniczych, pozwów zbiorowych, zmian w kodeksie postępowania karnego i innych; 2) z Forum „Aktywny Obywatel”; inne ekspertyzy, materiały, np. mapa grantów, „biblioteczki”; publikacje podsumowujące poszczególne edycje Programu i inne wydane podczas realizacji Programu. Na portalu zamieszczane są również aktualne informacje o otoczeniu poradnictwa prawnego i obywatelskiego, m.in. materiały i stanowiska opracowane w ramach prac Platformy Współpracy Organizacji Poradniczych, informacje o dostępnych środkach finansowych dla organizacji pozarządowych na prowadzenie poradnictwa prawnego i obywatelskiego, informacje o ważnych wydarzeniach, konferencjach, konsultacjach społecznych, zmianach w prawie. Ponadto portal zawiera materiały propagujące działalność organizacji pozarządowych w obszarze poradnictwa, materiały promujące efekty i zyski dla społeczeństwa wynikające z prowadzenia przez organizacje pozarządowe bezpłatnego poradnictwa prawnego oraz do stron internetowych związanych z ppio.

Okres realizacji: styczeń 2014 – grudzień 2014

Źródło finansowania: Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności

„Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce”

Koordynator projektu: Agata Winiarska/Marcin Waszak

Eksperci: Tomasz Schimanek, Agata Winiarska

Głównym celem projektu było wypracowanie kierunków i zasad polityki państwa w zakresie wzmacniania i rozwoju poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce. Działanie miało charakter systemowy i partnerski, realizowane było we współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, Instytutem Prawa i Społeczeństwa, Fundacją Uniwersyteckich Poradni Prawnych i Związkiem Biur Porad Obywatelskich. W 2014 roku upowszechniano rezultaty projektu. Opracowano kolejne ekspertyzy w ramach serii „Analizy i Opinie” o problematyce poradniczej, wydano numer specjalny kwartalnika „Trzeci Sektor” poświęcony tematyce poradnictwa prawnego i obywatelskiego, zorganizowano także kolejne seminarium dla mediów. Przedstawiciele ISP uczestniczyli też w pracach Rady Programowej Kongresu Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego.

Okres realizacji: marzec 2012 – marzec 2015

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Społeczny Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Aktywizacja obywateli w życiu publicznym i edukacja obywatelska

„Wolontariat w Niemczech i w Polsce oraz jego wpływ na zmiany wzajemnego nastawienia Niemców i Polaków oraz ich podejścia do idei integracji europejskiej”

Kierownik projektu: Filip Pazderski

Asystentka ds. badań: Beata Charycka

Celem projektu było zbadanie rezultatów, jakie z wolontariatu polsko-niemieckiego wynikają dla uczestniczących w programie wolontariuszy. Zbadaliśmy stosunek wolontariuszy do odwiedzanego kraju, ich stosunek do integracji europejskiej, a także motywacje, kompetencje oraz doświadczenia nabyte podczas pobytu w charakterze wolontariusza w drugim kraju. ISP razem z partnerem niemieckim przeprowadził ankietę internetową wśród wolontariuszy wyjeżdżających z Polski do Niemiec oraz tych przyjeżdżających nad Wisłę zza zachodniej granicy. Przeprowadziliśmy też wywiady pogłębione z wybranymi wolontariuszami. Wyniki badania podsumowaliśmy w raporcie oraz podczas spotkań w Polsce i Niemczech z udziałem przedstawicieli organizacji i instytucji zajmujących się wolontariatem polsko-niemieckim. Sformułowaliśmy też rekomendacje dla praktyków i decydentów, tworzących podstawy wymian wolontariackich między oboma krajami.

Okres realizacji: sierpień 2012 – styczeń 2014

Źródło finansowania: Polsko-Niemiecka Fundacja na rzecz Nauki, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

Program Polityki Migracyjnej

Dyskryminacja Cudzoziemców

„Pod jednym dachem. Przeciwdziałanie wykluczeniu cudzoziemców w Polsce”

Koordynator: Karolina Grot, dr Maryla Koss-Goryszewska

Projekt powstał w oparciu o wyniki badań prowadzonych od wielu lat przez ISP dotyczących potrzeb obywateli państw trzecich i problemów, z jakimi stykają się w Polsce. Przewiduje m.in. zdiagnozowanie sytuacji cudzoziemców w dostępie do usług gastronomiczno-rozrywkowych i bankowych oraz organizację szkoleń dla przedstawicieli organizacji pozarządowych i usługodawców w zakresie równego traktowania grup społecznych mogących doświadczać dyskryminacji. Ważną część projektu będzie stanowiła promocja równego traktowania cudzoziemców w Polsce.

Okres realizacji: styczeń 2014 – czerwiec 2015

Źródła finansowania: Europejski Fundusz na rzecz Obywateli Państw Trzecich oraz budżet państwa

„Równościowy Samorząd II”

Koordynator: Karolina Grot

PPM we współpracy ze Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej i Stowarzyszenie Lambda Warszawa przeprowadził 8 szkoleń i 5 seminariów antydyskryminacyjnych dla pracowników Straży Miejskiej, warszawskich ośrodków pomocy społecznej oraz wydziałów spraw społecznych i zdrowia dzielnic m.st. Warszawy. Samorządowcy zdobyli wiedzę na temat sytuacji osób należących do grup dyskryminowanych i narażonych na dyskryminację, a także

zapoznali się z tematem od strony praktycznej. Organizowane spotkania dotyczyły 5 przesłanek antydyskryminacyjnych – dyskryminacji ze względu na kolor skóry, pochodzenie narodowe i etniczne, religię, wyznanie i światopogląd; ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność oraz ze względu na tożsamość i orientację seksualną.

Okres realizacji: czerwiec-listopad 2014

Źródła finansowania: Urząd m. st. Warszawy

Integracja cudzoziemców

„Integracja poprzez edukację. Psychologiczne i prawne wsparcie cudzoziemców w Polsce”

Koordynatorki: Karolina Grot, Dominika Potkańska, dr Maryla Koss-Goryszewska

Projekt powstał w oparciu o doświadczenia zdobyte podczas szkoleń i warsztatów ISP skierowanych do osób, które uzyskały w Polsce jedną z form ochrony międzynarodowej oraz do osób pracujących z migrantami przymusowymi. W 2015 odbyły się trzy cykle warsztatów – warsztaty integracyjne dla migrantek przymusowych, warsztaty z zakresu wiedzy prawnej i obywatelskiej dla migrantek i migrantów przymusowych oraz szkolenia z zakresu mediacji i rozwiązywania konfliktów dla Polaków pracujących z cudzoziemcami.

Okres realizacji: lipiec 2012 – lipiec 2015

Źródła finansowania: Europejski Fundusz na Rzecz Uchodźców oraz budżet państwa

„Na styku kultur – działania na rzecz budowy dialogu międzykulturowego”

Koordynatorki: Karolina Grot, Dominika Potkańska

Projekt odpowiada na potrzeby szkoleniowe cudzoziemców w Polsce, w tym zwłaszcza kobiet-migrantek i młodych migrantów oraz osób, które pracują z lub na rzecz migrantów. ISP zrealizował cykl warsztatów adaptacji kulturowej dla obywateli państw trzecich, cykl warsztatów integracyjnych dla kobiet migrantek, cykl warsztatów kształtujących umiejętności międzykulturowe dla grup studentów zagranicznych (obywateli państw trzecich) i grup składających się z polskich i zagranicznych studentów oraz cykl szkoleń dla pracowników i organizacji pozarządowych pracujących na rzecz/z obywatelami państw trzecich i nauczycieli, pedagogów, psychologów szkolnych pracujących z obywatelami państw trzecich w klasach wielokulturowych. Szkoleniom towarzyszyły inne działania na rzecz rozwoju dialogu międzykulturowego – przeprowadziliśmy kampanię społeczną, zorganizowaliśmy konkurs filmowy. Prowadziliśmy również blog o tematyce migracyjnej pt. „ISP o migracjach”, który dostępny jest na stronie <http://www.tokfm.pl/blogi/instytut-spraw?page=2>.

Okres realizacji: styczeń 2014 – lipiec 2015

Źródło finansowania: Europejski Fundusz na rzecz Obywateli Państw Trzecich oraz budżet państwa

„Zobacz Niewidzialne. Kampania społeczna na rzecz kobiet migrantek w Polsce”

Koordynator: Dominika Potkańska

Celem kampanii jest zwrócenie uwagi polskiej opinii publicznej na sytuację kobiet –

migrantek, które w szczególny sposób narażone są na dyskryminację zarówno na rynku pracy, jak i w sferze kulturowej oraz społecznej. W ramach projektu zaplanowano między innymi akcję społeczną w prasie ogólnopolskiej, realizację reportażu filmowych oraz radiowych poświęconych życiu migrantek w Polsce, debatę na ten temat, konkurs na reportaż prasowy, pokaz filmu, wystawę zdjęć, czy wieczór reportażu międzykulturowego. W ramach projektu powstanie także strona internetowa kampanii oraz zostanie wydana publikacja książkowa.

Okres realizacji: czerwiec 2014 – lipiec 2015

Źródło finansowania: Europejski Fundusz na rzecz Obywateli Państw Trzecich oraz budżet państwa

„Prawnicy na rzecz uchodźców V”

Koordynator: Justyna Segeš Frelak, Anna Piłat

W ramach projektu udzielane były informacje, pomoc prawna, socjalna, doradcza i językowa osobom, które ubiegają się o nadanie statusu uchodźcy lub uzyskały w Polsce jedną z form ochrony międzynarodowej. Projekt, którego ISP jest liderem, realizowany jest we współpracy z Kliniką Prawa UW (Wydział Prawa i Administracji UW), Helsińską Fundacją Praw Człowieka, Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej oraz Fundacją Polskie Forum Migracyjne.

Okres realizacji: styczeń 2012 – grudzień 2014

Źródła finansowania: Europejski Fundusz Uchodźczy oraz budżet państwa

„Mój dom – Twój dom? Badanie zagrożeń w integracji cudzoziemców w Polsce”

Koordynator: Justyna Segeš Frelak, Karolina Grot, Anna Piłat

Projekt skupia się na zdiagnozowaniu podstawowych problemów, przed jakimi stoją migranci w naszym kraju, a które skutecznie utrudniają ich integrację ze społeczeństwem polskim: segregacji i dyskryminacji migrantów na rynku mieszkaniowym. W 2014 roku rozpoczęliśmy m.in. badania dotyczące relacji sąsiedzkich w podwarszawskim Raszynie oraz Legionowie.

Okres realizacji: październik 2012 – lipiec 2015

Źródła finansowania: Europejski Fundusz na Rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich oraz budżet państwa

„Migranci w Europie Środkowej”

Koordynator: Karolina Grot

Projekt realizowany w Polsce, Czechach, Słowenii, Węgrzech i na Słowacji miał na celu zbadanie, w jaki sposób dorobek prawny UE oraz pozostałe narzędzia unijne wpływają na politykę migracyjną i integracyjną (oraz ich wymiar praktyczny) w krajach wyszehradzkich. Celem było także wzmocnienie współpracy między ekspertami w dziedzinie migracji z tych krajów, jak również stworzenie przestrzeni do wypowiedzi dla samych migrantów na ważne dla nich tematy, takie jak łączenie rodzin, legalizacja pobytu czy podejmowanie pracy na terenie UE.

Okres realizacji: wrzesień 2012 – luty 2014

Źródło finansowania: Komisja Europejska (EACEA „Europe for Citizens”), Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki

„Moja Kariera w Polsce”

Koordynator: Anna Piłat

Projekt realizowany przy współpracy z Polskim Forum Migracyjnym, polega na stworzeniu Obywatelom Państw Trzecich możliwości pozyskania wiedzy i umiejętności, umożliwiających wejście na oficjalny rynek pracy tj.: uzyskanie legalnego zatrudnienia, otwarcie i prowadzenie własnej firmy, lub przekwalifikowanie profilu już istniejącego przedsiębiorstwa. Działania na rzecz lepszej integracji cudzoziemców na rynku pracy prowadzone były w 2015 roku w ramach Mobilnego Centrum Doradczego, prowadzonych sesji terenowych w miejscach, gdzie występują duże skupiska pracujących cudzoziemców oraz serii szkoleń.

Okres trwania: styczeń 2014-czerwiec 2015

Źródło finansowania: Projekt finansowany ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich oraz budżetu państwa

„Polska wobec nowych obywateli – ewaluacja funkcjonowania systemu nadawania obywatelstwa polskiego”

Koordynator: Karolina Grot

Projekt ma na celu ewaluację nowej ustawy o obywatelstwie polskim. Dwa lata obowiązywania ustawy skłania do oceny stopnia, w jakim ustawa spełnia swoje zadania – zarówno z punktu widzenia państwa polskiego, jak też przede wszystkim samych migrantów. W ramach projektu porównano przepisy prawne i procedury w zakresie przyznawania obywatelstwa w Polsce, krajach wyszehradzkich i wybranych krajach UE w celu wypracowania dobrych praktyk mogących znacząco wpłynąć na poprawę sytuacji cudzoziemców w Polsce.

Okres realizacji: styczeń 2014 – czerwiec 2015

Źródła finansowania: Europejski Fundusz na Rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich oraz budżet państwa

“Integration policies: Who benefits? The development and use of indicators in integration debates”

Koordynator: Karolina Grot

Celem projektu jest ocena krajowych polityk integracyjnych realizowanych m.in. przez państwa członkowskie UE i OECD oraz porównanie ich przy użyciu wskaźników mierzących ich adekwatność i skuteczność, jak również zdiagnozowanie wyzwań stojących w tym obszarze przed poszczególnymi państwami w obszarach takich jak: zatrudnienie i edukacja cudzoziemców, uczestnictwo migrantów w życiu politycznym, legalizacja pobytu i dostęp do obywatelstwa, łączenie rodzin czy dyskryminacja. Wyniki przeprowadzonej diagnozy zostaną opublikowane i rozpowszechnione w 2015 r.

Okres realizacji: styczeń 2014 – czerwiec 2015

Źródła finansowania: Europejski Fundusz na Rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich

„Niewidzialna siła robocza. Warunki pracy i prawa pracownicze migrantów w sektorze opiekuńczym”

Koordynator: Justyna Segeš Frelak, Dominika Potkańska

ISP zbadał sytuację migrantów-opiekunów osób starszych – warunków ich zatrudnienia, relacji z osobami starszymi i ich rodzinami, a także perspektyw rozwoju tej opieki w przyszłości. Zgromadzony materiał posłużył do przygotowania rekomendacji w obszarze polityki zatrudnienia, warunków pracy migrantów, polityki wizowej, wyzwań dla długoterminowej polityki migracyjnej (w tym również polityki integracyjnej).

Okres trwania: styczeń 2014 – czerwiec 2015

Źródło finansowania: Projekt finansowany ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich oraz budżetu państwa

Przeciwdziałanie handlowi ludźmi

„Zwalczanie handlu ludźmi w Unii Europejskiej: promowanie współpracy w dziedzinie prawa i ochrony ofiar”

Koordynator: Bogumiła Jabłecka, Karolina Grot

PPM przeprowadził analizę krajowego, unijnego oraz międzynarodowego prawa związanego ze zjawiskiem handlu ludźmi, porównał strategie i środki prawno-instytucjonalne, krajowe programy zwalczania handlu ludźmi, przeszkody uniemożliwiające skuteczne ściganie przestępstwa, jak również promowanie szkoleń dla policji, sędziów i prokuratorów. Prace badawcze objęły analizę prawa krajowego, dokumentów unijnych i międzynarodowych, analizę prasy, wywiady indywidualne oraz grupowe, badania ankietowe, promowanie regularnych spotkań roboczych w celu rozwoju współpracy i koordynacji między państwami członkowskimi. ISP zorganizował też we współpracy z partnerami z zagranicy międzynarodową konferencję podsumowującą prace badawcze przeprowadzone w Polsce, Rumunii, Francji, Portugalii i we Włoszech.

Okres realizacji: grudzień 2011-kwiecień 2014

Źródła finansowania: Komisja Europejska

Obserwatorium Równości Płci

„Dzień Kobiet w Stereo”

Koordynatorki: Aleksandra Niżyńska, Aleksandra Murawska

We współpracy z Ambasadą Szwecji zorganizowaliśmy spotkanie poświęcone przełamaniu stereotypów związanych z wiekiem, płcią i profesją. Ze stereotypowym podejściem do kobiet (i mężczyzn) spotykamy się na każdym kroku – na rynku pracy, w świecie nauki, w rodzinie. Podczas wydarzenia staraliśmy się odpowiedzieć na pytania: Dlaczego młoda badaczka często w pierwszym odruchu nie wzbudza zaufania? Dlaczego właściwie powątpiewa się w jej kompetencje? Czy mężczyzna tak samo dobrze jak kobieta spisze się jako wychowawca w przedszkolu? Czy tata to rodzic drugiej kategorii? Dlaczego do debat zapraszani są głównie

mężczyźni? Podczas wydarzenia przemawiała kobieta pastorka, mężczyzna przedszkolane oraz młoda naukowczyni.

Okres realizacji: styczeń – marzec 2015

Źródła finansowania: Ambasada Szwecji

Pokaz filmu „Moimi oczami” i debata „Skąd się bierze przemoc wobec kobiet?”

Koordynatorki: Aleksandra Niżyńska, Aleksandra Murawska

Zorganizowaliśmy pokaz hiszpańskiego filmu „Te doy mis ojos” połączony z debatą na temat przemocy wobec kobiet z udziałem m.in. prof. Eleonory Zielińskiej – prawniczki i działaczki społecznej, Eweliny Bazyluk – psycholożki ze Stowarzyszenia „Niebieska Linia”; Joanny Piotrowskiej – założycielki Fundacji „Feminoteka” oraz Wandy Mende z Wydziału Prewencji Komendy Głównej Policji. Debata transmitowana była na żywo w radiu TOK fm.

Okres realizacji: styczeń – marzec 2014

Źródło finansowania: Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego w Polsce

„(Nie)równość płci w prawie”

Koordynatorki: Aleksandra Niżyńska, Izabela Przybysz

Głównym celem projektu jest identyfikacja luk prawnych, które powodują dyskryminację ze względu na płeć oraz przegląd istniejących przepisów pod kątem zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn. W wyniku monitoringu powstanie Zielona Księga z rekomendacjami dotyczącymi zmian prawnych w obszarach ochrony zdrowia i rynku pracy. Ważnym komponentem projektu będzie informowanie o problemie nierówności w prawie prawników z zakresu rynku pracy i ochrony zdrowia, ale także praktyków i teoretyków prawa zainteresowanych kwestią dyskryminacji ze względu na płeć oraz osób nie mających wykształcenia prawniczego, którym bliskie są kwestie równości płci.

Okres realizacji: sierpień 2014 – luty 2016

Źródło finansowania: fundusze norweskie w ramach programu „Obywatele dla Demokracji”

„Przemoc ekonomiczna – diagnoza i dyskusja o przeciwdziałaniu”

Koordynatorki: Agata Chełstowska, Katarzyna Banul

We współpracy z Fundacją im. Heinricha Boella przeprowadziliśmy pierwsze w Polsce kompleksowe badania przemocy ekonomicznej. Wyniki badania zaprezentowaliśmy na seminarium z udziałem Pełnomocniczki Rządu ds. Równego Traktowania prof. Małgorzaty Fuszary. Zostały one też szeroko spopularyzowane w mediach i umieszczone na stronie internetowej w postaci artykułu i prezentacji z infografikami.

Okres realizacji: październik – grudzień 2014

Źródło finansowania: Fundacja im. Heinricha Boella

„Rola partii politycznych w promowaniu kobiet w polityce”

Koordynatorki: Aleksandra Niżyńska, Katarzyna Banul

Podczas seminarium zorganizowanego we współpracy z Biurem Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE rozmawialiśmy z politykami i polityczkami, ekspertami i ekspertkami na temat działań, które mogą zostać podjęte przez partie polityczne w celu promowania kobiet w polityce, szczególnie w procesie wyborczym. Wśród gości znaleźli się między innymi Marszałkini Wanda Nowicka, posłanka na Sejm RP Agnieszka Pomaska, minister Urszula Pasławska, senator RP Andżelika Możdżanowska, wiceprzewodnicząca SLD Paulina Piechna-Więckiewicz, a także przedstawiciele takich instytucji jak Państwowa Komisja Wyborcza czy Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania. Podsumowanie dyskusji ukazało się w raporcie opublikowanym w języku polskim i angielskim.

Okres realizacji: listopad – grudzień 2014

Źródło finansowania: Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie

„RównowAWA”

Koordynatorki: Aleksandra Niżyńska, Agata Chełstowska

„RównowAWA” to biuletyn o tematyce równościowej, zrealizowany na zamówienie Miasta Stołecznego Warszawa. Każdy numer biuletynu, rozpowszechnianego w formie elektronicznej, zawierał informacje o najważniejszych wydarzeniach w Warszawie o tematyce równościowej, dział „porady prawne”, „aktualności”, dwa podcasty (jeden z urzędnikiem miejskim, jedno z przedstawicielem/lką organizacji pozarządowej), oraz jedną analizę tematyczną („temat numeru”). Tematami analiz były m.in. problemy seniorów, cudzoziemców, równość w komunikacji i transporcie, równość w przestrzeni miejskiej Warszawy, równe traktowanie ze względu na orientację seksualną, równość płci we władzach i instytucjach samorządowych, warszawiacy spoza Warszawy oraz ubóstwo energetyczne.

Okres realizacji: czerwiec – grudzień 2014

Źródło finansowania: Centrum Komunikacji Społecznej m.st. Warszawy

„Społeczny aktywizm kobiet w Europie Środkowo-Wschodniej – dwa pokolenia kobiecych aktywistek”

Koordynatorki: Aleksandra Niżyńska, Agata Chełstowska

Celem projektu było pogłębienie wiedzy na temat aktywizmu społecznego i politycznego kobiet z różnych pokoleń. Wspólna debata działaczek społecznych aktywnych w ruchach demokratycznej opozycji lat 80. i aktywistek zaangażowanych w dzisiejsze ruchy społeczne, miała na celu zwrócenie uwagi na rolę kobiet w budowaniu postsocjalistycznych demokracji, pytanie o zmiany, które zaszły od tego czasu, zainteresowania i sposób funkcjonowania działaczek w dzisiejszych społeczeństwach obywatelskich oraz refleksję nad specyfiką zaangażowania społecznego kobiet. Zorganizowaliśmy międzynarodową konferencję i warsztaty dla działaczek z dwóch pokoleń, reprezentujących różne dziedziny aktywności społecznej (związki zawodowe, nauka, ruch kobiecy, ruchy lokatorskie i inne), z siedmiu krajów: Polski, Czech, Słowacji, Węgier, Litwy, Łotwy i Estonii. Wydaliśmy również publikację *Dreamers, Rebels, Diplomats. Social-Activism in East-Central Europe. Two generations of female activists* autorstwa Aleksandry Niżyńskiej i Agaty Chełstowskiej.

Okres realizacji: sierpień – listopad 2014

Źródło finansowania: Fundacja im. F. Eberta

„Women in the European elections”

Koordynatorka: Agata Chełstowska

Obserwatorium Równości Płci przeprowadziło badania udziału kobiet w polskich wyborach do Parlamentu Europejskiego z 2014 roku. Ich celem było poznanie barier, jakie napotykają kandydatki do PE, czynników motywujących je do udziału w wyborach, mechanizmów działania kwot wyborczych oraz specyfiki tych wyborów szczególnie w aspekcie równości płci. Na podstawie wywiadów przeprowadzonych w 4 polskich miastach, przygotowaliśmy raport *Gender Equality in European Elections*.

Okres realizacji: lipiec – sierpień 2014

Źródło finansowania: Open Society Foundations

„Women’s movement in Poland”

Koordynatorka: Agata Chełstowska

W ramach Ilko Kucheriv Fellowship Programme gościliśmy na stypendium w Obserwatorium Równości Płci dr Antoninę Rudską z Uniwersytetu Szewczenki w Kijowie. Podczas stypendium dr Rudska zrealizowała badania polskiego ruchu kobiecego. Ich celem była analiza strategii i dokonań polskiego ruchu kobiecego w obszarze wzmacniania obecności kobiet w polityce oraz wyciągnięcie wniosków, które mogłyby okazać się pomocne dla ukraińskiego ruchu kobiecego. Wyniki badań stypendystka opublikowała w formie *policy paper*.

Okres realizacji: wrzesień 2014

Źródło finansowania: National Endowment for Democracy

Udział pracowników i ekspertów w upowszechnianiu prac ISP

dr Jacek Kucharczyk, prezes zarządu

- członek Rady Dyrektorów Fundacji European Partnership for Democracy w Brukseli
- członek Rady Think Tank Fund przy Open Society Foundations w Budapeszcie
- członek Rady Krajowej Szkoły Administracji Publicznej
- członek Rady Pracodawców ISNS

Udział w konferencjach i seminariach:

- Wystąpienie „Parlament Europejski w świadomości społecznej” na konferencji „Wybory do Parlamentu Europejskiego 2014: czy warto uczestniczyć?”, Akademia Leona Koźmińskiego, Warszawa, 15 stycznia
- Udział w debacie „Przychodzi Polak do... czyli jak z podróży po Europie nie wrócić z kotem w worku”, ISP/BIPE, Warszawa, 17 stycznia
- Otwarcie konferencji „Czy gminy będą bezradne? Udział kobiet w wyborach samorządowych w 2014”, ISP/Kancelaria Premiera RP, Warszawa, 17 marca
- Prezentacja wyników badań Instytutu Spraw Publicznych „Nic o nas bez nas – partycypacja obywatelska Polaków w Wielkiej Brytanii”, Senat RP, Warszawa, 18 marca
- Udział w spotkaniu Think Tank Fund Advisory Board, Barcelona, 14-16 marca
- Wystąpienie podczas konferencji „I love EU – solidarity is possible”, Fundacja Heinricha Boella, Berlin, 12 kwietnia
- Moderowanie panelu konferencji „10 na 10 Unia Europejska – Samorząd – Obywatele”, Poznań, 30 kwietnia
- Otwarcie i wystąpienie w panelu konferencji „Wspólna dekada. Podsumowanie 10 lat Polski i Niemiec w Unii Europejskiej i spojrzenie w przyszłość”, ISP/Centre for Applied Policy Research, Warszawa, 12 maja
- Udział w debacie „How the EP Elections will change EU Politics”, Warszawskie Biuro ECFR, Warszawa, 14 maja
- Udział w dyskusji „Cooperation or Chaos: Economic and Security Partnerships in the West and Beyond”, GMF Warsaw Office, Warszawa, 22 maja
- Udział w debacie „European Foreign Policy – Challenges and Possibilities Ahead”, Polski Instytut Dyplomacji im. Ignacego Jana Paderewskiego, Warszawa, 3 czerwca
- Wystąpienie podczas trzeciej Europejskiej Konferencji Trójkąta Weimarskiego „Odważyć się na więcej Europy? Francja, Niemcy i Polska: Wspólne interesy i różne strategie”, Genshagen, Berlin, 11-12 czerwca
- Moderowanie debaty „Słodko-gorzki smak wolności” ISP, Warszawa, 13 czerwca
- Otwarcie konferencji „Społeczeństwo obywatelskie 25 lat później”, Warszawa, 16 czerwca
- Udział w panelu interesariuszy Jeronimo Martins, Warszawa, 26 czerwca
- Udział w „Diplomatic morning briefing” z udziałem Michaela Ruhle, szefa sekcji ds. bezpieczeństwa Energetycznego (NATO), Warszawskie Biuro ECFR, 26 września
- Udział w okrągłym stole „Review of the German foreign policy”, ECFR/Ambasada Niemiec, Warszawa, 13 października

- Udział w Think Tank Fund Advisory Board Meeting , Budapeszt, 14-15 października
- Moderacja seminarium „Policjanci i złodzieje Walka z przestępczością na pograniczu polsko-niemieckim”, ISP/Fundacja Konrada Adenauera, Warszawa, 17 października
- Udział w policy workshop Civil Resistance Movements and Democratic Change The Role of External Actors Community of Democracies, Warszawa, 21 października
- Udział w konferencji „Warszawski Dialog na rzecz demokracji”, Warszawa, 23-24 października
- Otwarcie konferencji „Jeden Region, wiele historii”, ISP/EPSON/EUROREG, Warszawa, 29 października
- Otwarcie konferencji „Marzycielki, buntowniczk, dyplomatki. Opozycjonistki lat 80. i współczesne aktywistki w Europie Środkowo-Wschodniej”, ISP, Warszawa, 30 października
- Udział w debacie „Gra o tolerancję. Kto powstrzyma ekstremistów?”, ISP/Ambasada Szwedzka, Warszawa, 13 listopada
- Udział w spotkaniu z okazji wizyty przedstawicieli brytyjskiej Izby Gmin: Davida Rutleya, Parlamentarnego Sekretarza Ministra ds. Europejskich i Davida Lidingtona, Ambasada Brytyjska, Warszawa, 3 grudnia
- Udział w panelu „Ludzie w procesie zmiany. Zmiana pokoleniowa w organizacjach. Problem sukcesji” podczas III spotkania FAOO „Czy organizacje pozarządowe dobrze zarządzają ludźmi”, Fundacja Akademia Organizacji Obywatelskich, Warszawa, 4 grudnia
- Udział w debacie „Co z tą demokracją? O Polsce, Europie i świecie”, Spotkanie władz i kluczowych członków konfederacji Lewiatan, Rawa Mazowiecka, 6 grudnia
- Udział w prezentacji wyników badań „Miłość, przemoc i pieniądze – Polki i Polacy o przemocy ekonomicznej, ISP, Warszawa 10 grudnia
- Udział w Kick-off meeting poświęconemu Unii Energetycznej, ISP, Warszawa, 11 grudnia
- Wystąpienie podczas Gali Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego, ISP/PAFW, Warszawa, 12 grudnia
- Udział w prezentacji „Nieuchwytna kasa – prezentacja wyników monitoringu finansowania samorządowej kampanii wyborczej”, ISP, Warszawa, 12 grudnia
- Udział w panelu „Enhancing the Sustainability of Think-Tanks”, PASOS Assembly, Warszawa, 13 grudnia
- Moderacja panelu „Krótko i długoterminowe perspektywy rozwoju w regionie Partnerstwa Wschodniego oraz jego relacje z UE i USA” X Forum PAUCI „Wymiar polityki wschodniej”, Warszawa, 15 grudnia
- Otwarcie seminarium „Polityka (nie)rodzinna – jakich instrumentów polityki rodzinnej potrzebujemy, by wyjść z kryzysu demograficznego?”, ISP, Warszawa, 16 grudnia
- Udział w seminarium „Równość płci w polityce. Rola partii politycznych”, ISP/Biurowo Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE, Warszawa, 17 grudnia

Publikacje i artykuły:

- J. Kucharczyk (red.), *Obywatele i wybory. Działania Forum Aktywny Obywatel*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

TVP I, TVP II, TVP Info, Polsat, Polsat News, TVN 24, TVN24 Bis, TV5, TVN Biznes, Superstacja, TVP Regionalna, Polskie Radio I, Polskie Radio Trójka, RMF, Polskie Radio Czwórka, Polskie Radio dla Zagranicy, TOK FM, RDC, Gazeta Wyborcza, Rzeczpospolita, Polityka, Dziennik Metro, Zielony Sztandar, Polska Dziennik Bałtycki, Polska Dziennik Łódzki, Polska Kurier Lubelski, Polska Dziennik Zachodni, Bloomberg Businessweek Polska, biznes.interia.pl, biznes.pap.pl,

biznes.polskaprasa.pl, codziennypoznan.pl, idziemy.com.pl, fakty.interia.pl, dziennikwschodni.pl, poranny.pl, bankier.pl, wiadomości.onet.pl, wirtualnemedi.pl, fprsal.pl, polskieradio.pl, gazetaprawna.pl, krytykapolityczna.pl, money.pl, wpolityce.pl, radiopik.pl, natemat.pl, polska.newsweek.pl, portalsamorzadowy.pl, gmina-europa.pap.pl, lex.pl, wprost.pl, polskaprasa.pl, Bydgoszcz.gazeta.pl,

Media zagraniczne:

El Pais, telewizja Łotewska, ARD

dr hab. Beata Łaciak, członkini Zarządu

Udział w konferencjach i seminariach:

- Udział w konferencji „Filozof, który zmieniał przestrzeń”, Warszawa, 25 lutego
- Spotkanie z Olgą Yakimovą uczestniczką wizyty studyjnej w ISP, marzec
- Udziału w spotkaniu roboczym Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich, 20 maja
- Udział w posiedzeniach grupy sterującej projektu „Decydujemy razem”, do czerwca 2014
- Otwarcie i udział w konferencji „Poznać sąsiada! Wpływ polsko-niemieckich programów wymiany młodzieży na ich uczestników”, Warszawa, 15 kwietnia
- Otwarcie i udział w konferencji „Marzycielki, buntowniczk, dyplomatki. Opozycjonistki lat 80. i współczesne aktywistki w Europie Środkowo-Wschodniej”, Warszawa, 30 października
- Udział w gali kończącej program „Obywatel i Prawo”, Warszawa, 12 grudnia

Inne aktywności

- Konsultacja „Białej księgi partycypacji publicznej w Polsce”
- Konsultacje projektów przygotowywanych przez ISP (np. „Zmiany praktyk uczestniczenia w kulturze wśród ludności wiejskiej”, „Laboratorium funduszy sołeckich”, „Time for the next EU-treaty change? Opinions from countries in Central Europe”, „Dążenia Ukrainy do UE”, „Demographic policy in Poland – preventing negative demographic trends.”)
- analiza posiedzeń Komisji Etyki Poselskiej – raport zostanie przygotowany na wrzesień 2015

Program Europejski

dr Agnieszka Łada, kierownik Programu Europejskiego/ starszy analityk

- członek rady Naukowej Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego
- przedstawiciel ISP w European Policy Institutes Network
- członek Rady Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży
- członek Grupy Kopernika (grupa ekspertów ds. polsko-niemieckich)
- członek Grupy Społecznych Doradców przy Przewodniczącym Komisji ds. Unii Europejskiej Sejmu

- członek i koordynator grupy ekspertów ds. polsko-niemieckich Fundacji Konrada Adenauera: „Quiriten Kreis” („Krag Kwirytów”)

Udział w konferencjach i seminariach:

- Udział w panelu dyskusyjnym „Obywatele a Unia Europejska. Nowe otwarcie?”, DemosEuropa i Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej, Warszawa, 16 grudnia
- Moderacja i wprowadzenie do dyskusji na temat polityki wschodniej z polskiej i niemieckiej perspektywy, Polsko-Niemiecki Dialog Parlamentarny, Polen-Institut Darmstadt, Instytut Spraw Publicznych, Darmstadt, 8 grudnia
- Udział w eksperckim okrągłym stole i prezentacja badań ISP „Euroskeptizismus in Polen, Deutschland und Europa – Folgen für die Arbeit des Europäischen Parlaments und die Innenpolitik in den beiden Ländern”, Instytut Spraw Publicznych, Polsko-Niemiecka Fundacja na Rzecz Nauki, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Berlin, 25 listopada
- Wykład dla stypendystów DAAD: „Polska–Niemcy – wzajemny wizerunek”, Warszawa, 22 listopada
- Udział w debacie panelowej „Współpraca transgraniczna ,17. Forum Polsko-Niemieckie”, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Land Brandenburgia, Berlin, 20 listopada
- Udział w panelu dyskusyjnym „Jak współpracujemy na obszarach przygranicznych?” na konferencji „Jeden region, wiele historii. Doświadczenia transformacyjne i perspektywy rozwoju Europy Środkowo-Wschodniej 10 lat po rozszerzeniu Unii Europejskiej”, Instytut Spraw Publicznych i Polski Punkt Kontaktowy ESPON, Warszawa, 29 października
- Moderowanie dyskusji „Politische Lage in Polen und Deutschland” podczas XII spotkania Polsko-niemieckiej grupy ekspertów-Kwiryci, Fundacja Konrada Adenauera, Warszawa, 24 października
- Prezentacja wyników badań podczas seminarium „Policjanci i złodzieje. Walka z przestępczością na pograniczu polsko-niemieckim”, Instytut Spraw Publicznych i Fundacja Konrada Adenauera, 17 października
- Moderacja debaty panelowej „Czy Europie potrzebna jest debata?”, Instytut Goethego, Warszawa, 14 października
- Moderacja debaty panelowej „Niemiecka polityka wschodnia: obawy, interpretacje, fakty”, Instytut Spraw Publicznych, Bertelsmann Stiftung, Ambasada RFN w Polsce, Warszawa, 13 października
- Wykład „Postrzeganie się Polaków i Niemców oraz migracja Polaków do Niemiec” dla grupy niemieckich studentów, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 29 sierpnia
- Wykład dla grupy Białorusinów „The European Union and Poland, British Council”, Warszawa, 10 lipca
- Wykład dla grupy amerykańskich studentów „Poland in the EU”, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 12 czerwca
- Wykład „European Neighbourhood Policy – Polish perspective”, European Academy, Bertelsmann Stiftung, Düsseldorf, 24 czerwca
- Udział w debacie panelowej „Den Nachbarn kennengelernt und dann? Wirkungen von deutsch-polnischen Begegnungen auf Jugendliche“, Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży, Berlin, 5 czerwca
- Moderowanie debaty kandydatów do Parlamentu Europejskiego Rola Polski w UE z serii EuropaCafe, Projekt Polska, Instytut Spraw Publicznych, Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce, Warszawa, 22 maja
- Udział w debacie panelowej „Eine gemeinsame Ostpolitik? neue Herausforderung für die deutsch-polnischen Beziehungen nach 10 gemeinsamen Jahren in der EU“, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Instytut Spraw Publicznych, „Centrum für angewandte Politikforschung der Ludwig Maximilians Universität, Berlin 21 maja

- Prezentacja publikacji ISP *Wspólna dekada* na konferencji: „Wspólna dekada. Podsumowanie 10 lat Polski i Niemiec w Unii Europejskiej i spojrzenie w przyszłość”, Instytut Spraw Publicznych, Fundacja im.Friedricha Eberta, Warszawa, 12 maja
- Udział w debacie panelowej „A European election campaign?”, na konferencji „2014 elections to the European Parliament: new developments, future challenges”, CEPS, Bruksela, 8 maja
- Wykład dla niemieckiej grupy studyjnej: „Polska w przededniu wyborów do Parlamentu Europejskiego i stosunki polsko-niemieckie”, Fundacja Konrada Adenauera, Warszawa, 22 kwietnia
- Moderowanie debaty panelowej: „Mała grupa w dużej frakcji, duża grupa w małej frakcji – kto lepiej reprezentuje Polaków w Parlamencie Europejskim?”, na konferencji: „Polski głos w Europie – refleksje przedwyborcze”, Instytut Spraw Publicznych, Fundacja Konrada Adenauera, Warszawa, 16 kwietnia
- Prezentacja publikacji: *Poznać sąsiada! Wpływ polsko-niemieckich programów wymiany młodzieży na ich uczestników* oraz udział w debacie panelowej „Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży”, ISP, Warszawa, 15 kwietnia
- Moderacja debaty panelowej „Der Kampf um das Gedächtnis – Potenzial und Risiko historischer Erinnerung im Brennpunkt der aktuellen Politik” na spotkaniu Polsko-Niemieckiej Grupy Kwirytów, Fundacja Konrada Adenauera, Kraków, 5 kwietnia
- Udział w debacie panelowej „Civic Engagement – Why Poles should be more active in the EU elections?”, VII Congress of Student Polish Societies, Oxford, 9 marca
- Udział w debacie panelowej „Dylematy polskich Niemców”, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa, 13 lutego
- Prezentacja wyników badań ISP „Postrzeganie się Polaków i Czechów” na konferencji na temat relacji polsko-czeskich, PKN Orlen, Praga, 15 stycznia
- Udział w debacie panelowej na temat aktywności polityków w Internecie, „E-Państwo”, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 9 stycznia

Publikacje i artykuły:

- S. Płóciennik, A. Łada, *To be respected, but not imitated: The German model from the Polish perspective*, w: Brigitte Unger (red.), *The Success of Germany in the mirror and through the eyes of its neighbours*, Hans-Böckler-Stiftung (w druku)
- A. Łada, *Razem w Unii Europejskiej – udana dekada* w: *Wiadomości Gospodarcze/Wirtschaftsnachrichten*, AHK, nr 08.2014
- A. Łada, *Polish-German mutual perception*, European Solidarity Center, 2014 <http://1989.enrs.eu/#reading-room-poland-germany>
- A. Łada, *Poland in the European Union: Ten-Year Success Story and Upcoming Challenges*, Konrad Adenauer Foundation <http://www.kas.de/politikdialog-asien/en/publications/39242/>
- A. Łada, *Niemiecka percepcja wystawy dotyczącej Powstania Warszawskiego zorganizowanej w Berlinie w 2014 roku*, Muzeum Powstania Warszawskiego, Warszawa 2014
- A. Łada, *Polityka wschodnia 2014. Pięć nieporozumień między Polakami a Niemcami*, Instytut Spraw Publicznych i Fundacja Bertelsmanna, Warszawa 2014 [pl, de]
- A. Łada, *Znaczenie eurosceptyków w Parlamencie Europejskim nowej kadencji*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014 [pl, eng]
- A. Łada, *Slogany czy konkrety? Polsko-niemiecka współpraca na rzecz zwalczania przestępczości przygranicznej*, ISP, Warszawa 2014 [pl, de]
- A. Łada, M. Majkowska, *Kompetentna drużyna z małymi wyjątkami. Powyborcza analiza składu polskiej delegacji w Parlamencie Europejskim 2014-2019*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014

- A. Łada, *More European than predicted, less European than needed: the EP election campaign in Poland*, EPIN papers 2014
- A. Fuksiewicz, Agnieszka Łada (współpraca), *Porównanie Programów Partii przed wyborami do Parlamentu Europejskiego*, Konrad-Adenauer-Stiftung, Warszawa 2014
- A. Łada, *Polen: Partner für ein starkes Europa*, Bundeszentrale für politische Bildung, Berlin 2014 [de] <http://www.bpb.de/internationales/europa/europa-kontrovers/182484/standpunkt-agnieszka-ada>
- A. Łada, *Młodzi gniewni*, w: *Europa rozważna czy romantyczna?*, Instytut Idei nr 6, Instytut Obywatelski, Warszawa 2014
- A. Łada, M. Majkowska, *Kompetentna drużyna z małymi wyjątkami*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014
- A. Łada (red.), *Wspólna dekada*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014 [pl, de]
- M. Szczepanik, A. Łada (współpraca), *17 kluczowych głosowań w Parlamencie Europejskim 2009-2014*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014
- Agnieszka Łada (red.), *Poznać sąsiada!*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014 [pl, de]

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

PAP, IAR, TVP Info, TVN Biznes i Świat, TV Republika, Polsat News, POLSAT, TVP Warszawa, Gazeta Wyborcza, Rzeczpospolita, Bloomberg, Metro, Super Express, Newsweek, Dziennik Bydgoski, Gazeta Lubuska, Gazeta Olsztyńska, gazeta.pl, Newseria, PR 1, PR III, Czwórka, PR 24, Radio zet, TOK FM, RDC, Polskie Radio redakcja rosyjska, Eska Rock, Radio Warszawa,

Media zagraniczne:

duńskie radio, ARD, Norddeutsche Rudfunk, Deutschlandfunk, Dagens, La Croix, Gazeta uni Humboldt, Märkische Oderzeitung

Aleksander Fuksiewicz, koordynator projektów/analitik

Udział w konferencjach i seminariach:

- Udział w panelu dyskusyjnym: „Are Poles Euroenthusiasts and Czech Eurosceptics”, czeskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Praga, grudzień
- Prezentacja wyników badań podczas II Międzynarodowego Kongresu Lituanistów, Wrocław, 30 maja
- Udział w panelu dyskusyjnym podczas konferencji „Las elecciones al Parlamento Europeo 2014 – el desafío democrático de la UE en tiempos de crisis”, Instytut Goethego, Instytut Polski, Madryt, 13 maja
- Udział w panelu dyskusyjnym podczas konferencji „Polacy czy frakcje polityczne – na kogo głosuję w wyborach do Parlamentu Europejskiego”, Punkt Informacyjny Europe Direct, Szczecin, 7 maja
- Moderacja panelu nt. konsultowania stanowisk rządu do dokumentów UE, Warszawa, ISP, 16 kwietnia
- Prezentacja wyników badań ISP dla dyrektorów polskich i litewskich szkół, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 27 marca
- Udział w panelu dyskusyjnym podczas konferencji „Współpraca międzynarodowa społeczności lokalnych w Unii Europejskiej”, Centrum Edukacyjne Organizacji, Przedsiębiorców i Samorządu, Warszawa, 17 marca
- Udział w panelu dyskusyjnym podczas konferencji „Latvian National Interests in the EU: What to Defend?”, PROVIDUS, Ryga, 7 lutego

- Prezentacja wyników badania ISP podczas konferencji dla dziennikarzy lokalnych, Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej, Warszawa, 30 stycznia

Publikacje i artykuły:

- A. Fuksiewicz, J. Klein *Euroscepticism in the Polish and German 2014 European election campaign*, Instytut Spraw Publicznych
- A. Fuksiewicz, B. Audycka, Polska – raport krajowy, w: *Możliwości wpływania na proces decyzyjny UE poprzez stanowiska krajowe dostępne organizacjom społeczeństwa obywatelskiego*, Ośrodek na rzecz Polityki Publicznej PROVIDUS, EUROPEUM Instytut Polityki Europejskiej (Republika Czeska), Instytut Spraw Publicznych, Ryga
- A. Fuksiewicz, *Porównanie programów partii przed wyborami do PE 2014*, Fundacja im. Konrada Adenauera, Warszawa maj 2014

Media polskie:

IAR, PAP, TVP, Polskie Radio Jedyńka, Dwójka, Trójka, Czwórka, Polskie Radio 24, TOK FM, Radio Mercury, Rzeczpospolita, Polityka

Media zagraniczne:

Elsevier (Holandia), ARD (Niemcy), La Stampa (Włochy)

Maria Majkowska, stypendystka, analityczka

Udział w konferencjach i seminariach:

- Udział w debacie panelowej „Ten Years in the EU: Visegrad Perspective and Beyond”, Bratysława, 3 listopada

Publikacje i artykuły:

- M. Majkowska, *TTIP w pigułce. Kilka faktów na temat umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014
- M. Majkowska, *Analysis of the Works on the Banking Union from the Perspective of a Non-Euro Area Country*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa
- B. Audycka, G. Gromadzki, A. Łada, M. Majkowska, O. Markiewicz, *Visegrad in the EU – How much do we matter? – Country Report on Poland’s role in the EU in the past ten year and its future priorities in the areas of EU institutions, EU Single Market, Area of Freedom, Security and Justice and EU Foreign Relations*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014
- A. Łada, M. Majkowska, *Ważne funkcje polskich posłów w Parlamencie Europejskim*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa
- A. Łada, M. Majkowska, *Kompetentna drużyna z małymi wyjątkami. Powyborcza analiza składu polskiej delegacji w Parlamencie Europejskim 2014-2019*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa
- A. Łada (współpraca), M. Majkowska, *Frekwencja w wyborach do PE: choć coraz niższa w całej UE, to na Zachodzie spada szybciej niż w naszej części Europy*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa
- A. Łada, M. Majkowska, *41 dotychczasowych posłów do Parlamentu Europejskiego na listach wyborczych*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa
- M. Majkowska *Ten Years of the V4 countries in the EU – Polish Perspective*, komentarz w ramach konferencji “Ten Years in the EU: Visegrad Perspective and Beyond,” Euractiv
- A. Łada, M. Majkowska, *Kandydaci na szefa Komisji Europejskiej to nie czarodziejskie różdżki demokratyzujące UE*, wpis na bloga „(z) Ładą po Europie,” kwiecień

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

PAP, TVP Info, TV Republika, Newseria, Metro, Gość Niedzielny, Gazeta Pomorska, Gazeta Finansowa, Money.pl, fakty.interia.pl, forsal.pl, biznes.interia.pl, polskieradio.pl, PR 1, PR 24, TOK FM,

Media zagraniczne:

Euractiv, Radio France International

Łukasz Wenerski, koordynator projektów/analitik

- Koordynator grupy roboczej „Struktury i procesy demokratyczne” w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego UE-Rosja
- Członek „advocacy team” przy Forum Społeczeństwa Obywatelskiego UE-Rosja

Udział w konferencjach i seminariach:

- Udział w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego UE-Rosja, Tallin (Estonia), 27-29 listopada
- Udział w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego, Batumi (Gruzja), 20-21 listopada
- Udział w panelu dyskusyjnym podczas konferencji „Jeden Region, Wiele Historii”, Warszawa, 29 października
- Udział w dyskusji z białoruskimi aktywistami, uczestnikami projektu „Roots and Treetops”, Warszawa, 23 lipca 2014
- Udział w szkole młodych liderów „Young leaders for Europe”, Niemcy, 23-26 czerwca
- Udział w dyskusjach poświęconych roli Polski i Słowacji w procesie reformowania Ukrainy – Zaporże, Chersoń (Ukraina), 27-28 maja
- Prezentacja wyników badania „Polska, Czech, Niemcy. Wzajemne relacje, współpraca, rozwój” na konferencji „Systemy kolejowe III tysiąclecia”, Ustroń, 27 lutego

Publikacje i artykuły:

- Łukasz Wenerski, *Małych ruch pisany cyrylicą*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014
- G. Gromadzki, Ł. Wenerski, *A challenge for liberal democracy*, Instytut Spraw Publicznych i Fundacja Bertelsmanna, Warszawa 2014
- Ł. Wenerski, *Polish-Russian relations. 25 years of common history*, w: *European integration of Ukraine: experience of neighbors and prospects of consolidation of society*, Ilko Kucheriv Democratic Initiatives Foundation, Kijów
- Ł. Wenerski, *Właściwy kierunek. 10 lat Polski w Unii Europejskiej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014
- J. Fomina, Ł. Wenerski, Y. Taran (współpraca), *Język, tożsamość, polityka. Opowieść o dwóch Ukrainach*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014
- Ł., Wenerski, *Razem w Unii Europejskiej – wspólne spojrzenie na Wschód*, w: A. Łada (red.), *Wspólna dekada. Polska i Niemcy 10 lat razem w Unii Europejskiej*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014

- G. Gromadzki, Ł. Wenerski, *Society – the decisive player in Ukrainian politics?*, Insytut Spraw Publicznych i Fundacja Bertelsmanna, Warszawa 2014
- Ł. Wenerski, *Der Blick der Polen und der Ukrainer über ihre gemeinsame Grenze hinweg*, Polen Analysen, nr 141, 18.03.2014, Brema-Warszawa, 2014

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

Polskie Radio 1, Polskie Radio 4, Polskie Radio 24, Polskie Radio redakcja ukraińska i rosyjska, IAR, TokFM, EskaRock, Superstacja, Tv Republika, Tele 5, Metro,

Media zagraniczne:

BTB (Ukraina), Chersońska telewizja regionalna, Vedomosti (Rosja), La Vanguardia (Hiszpania)

Piotr Kaźmierkiewicz, ekspert

- Członek Rady Dyrektorów Poicy Association for an Open Society PASOS

Udział w seminariach i konferencjach:

- Prezentacje na temat polskich doświadczeń w zakresie reform preakcesyjnych w Mikołajewie i Odessie (Ukraina), Ilko Kucheriv Democratic Initiatives Fund, 29-30 maja
- Wystąpienie na seminarium eksperckim Potential of Civil Society Actors' Engagement in Different Aspects of EU-Russia Relations, DEMAS, Praga, 27 maja

Publikacje i artykuły:

- P. Kaźmierkiewicz *Barriers to and opportunities for cooperation between think tanks in the EU and Russia* w: J. Lovitt (red.), *Potential of Civil Society Actors' Engagement in Different Aspects of EU-Russia Relations*, DEMAS, Praga

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

2 wywiady udzielone mediom lokalnym w Mikołajewie, Ukraina, 29 maja

dr Melchior Szczepanik, ekspert

Udział w seminariach i konferencjach:

- Prezentacja wstępnych wyników raportu *17 kluczowych głosowań w Parlamencie Europejskim 2009-2014*, Bruksela, marzec
- Udział w debacie „Tym razem będzie inaczej”, BIPE Wrocław, grudzień
- M. Szczepanik, A. Łada, *17 kluczowych głosowań w Parlamencie Europejskim 2009-2014. Wnioski z analizy głosowań polskich posłów*

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

PR IV, Polskie Radio III, Tok FM

Program Polityki Społecznej

Izabela Przybysz – kierowniczka programu/ starsza analityczka

- Członkini grupy ekspertów ds. przedsiębiorczości społecznej przy Komisji Europejskiej – Groupe d’Experts de la Commission sur l’Entrepreneuriat Social (GECES)
- Przedstawicielka ISP w Stałej Konferencji Ekonomii Społecznej

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prowadzenie seminarium „Standardy jakości usług reintegracyjnych i rehabilitacyjnych”, Warszawa 13 maja
- Prowadzenie debaty „Kto potrzebuje żłobków? Debata o polityce rodzinnej w Warszawie”, Warszawa, 29 maja
- Prezentacja standardów jakości usług reintegracji społecznej i zawodowej, podczas Warszawskiego Forum Polityki Społecznej „Warszawa jako miejsce integracji społecznej i zawodowej – wyzwania dla miejskiej polityki społecznej”, 11 czerwca
- Prezentacja wyników badań dot. przedsiębiorczości społecznej podczas Ogólnopolskich Spotkań Ekonomii Społecznej, Warszawa, 23–24 października
- Udział w konferencji „5th Forum on Cross-Border Cooperation in a Wider Europe”, Kirkenes –Nikel, 6-7 listopada
- Udział w konferencji „Unlocking the potential of the social economy for EU growth and jobs”, Rzym, 17-18 listopada
- Prowadzenie seminarium „Jak wzmocnić konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstw społecznych?”, Warszawa, 11 grudnia
- Prowadzenie seminarium „Polityka (nie)rodzinna – jakich instrumentów polityki rodzinnej potrzebujemy, by wyjść z kryzysu demograficznego?”, Warszawa, 16 grudnia

Publikacje i artykuły:

- E. Bogacz-Wojtanowska, I. Przybysz, M. Lendzion, *Sukces i trwałość ekonomii społecznej w warunkach polskich*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014
- I. Przybysz, *Co dalej z europejską ekonomią społeczną?*, portal ekonomiaspoleczna.pl

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Polskie Radio 24, TOK FM, RDC Polskie Radio, Polskie Radio Szczecin, Gazeta Wyborcza, Rzeczpospolita, Dziennik Gazeta Prawna

Media zagraniczne:

Polonews

Dominik Owczarek – kierownik projektów/analitik

- Reprezentant ISP w Trade Union related Research Institutes (TURI) network
- Członek International Association for People-Environment Studies
- Członek Forum Rewitalizacji

Udział w konferencjach i seminariach:

- Udział w seminarium eksperckim „Ubóstwo energetyczne w Polsce”, Warszawa, 31 stycznia
- Udział w szkoleniu dla młodych rosyjskich analityków w Moskwie, 13-15 marca
- Udział w Annual Kick-off meeting Network of Correspondents w ramach projektu prowadzonego dla Eurofound, Dublin, 19-20 marca
- Udział w warsztacie eksperckim Future Lab: „State of democracy”, Das Progressive Centrum i Friedrich Ebert Stiftung, Ryga, 11-12 kwietnia
- Prowadzenie debaty z udziałem kandydatów do europarlamentu Michała Boniego, prof. Krystyny Iglickiej-Ogólskiej, Krzysztofa Iszkowskiego i Artura Wiczorka, „Europa Cafe: Młodzi na rynku pracy”, Warszawa, 15 kwietnia
- Prezentacja „Definiowanie ubóstwa energetycznego w Polsce” na seminarium eksperckim nt. ubóstwa energetycznego, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa, 22 kwietnia
- Udział w warsztacie eksperckim „Future Lab: Social and Fiscal Policy”, Das Progressive Centrum i Friedrich Ebert Stiftung, Warszawa, 25-26 kwietnia
- Udział w seminarium eksperckim „Effective stakeholder engagement in climate finance”, EBRD, 16 maja
- Udział w corocznym spotkaniu polskich korespondentów Eurofound i przedstawicieli Governing Board w Eurofound, Warszawa, 23 maja
- Udział w panelu dyskusyjnym organizowanym przez Biuletyn RównoWawa w ramach festiwalu „Szpitalna łączy”, Warszawa, 13 czerwca
- Udział w debacie organizowanej przez kwartalnik „Trzeci Sektor” z okazji 25 lat wolności, Warszawa, 16 czerwca,
- Prezentacja „Polish migrants in the UK – membership in trade unions” podczas 6th Annual TURI network conference, Sofia, 23-24 czerwca
- Udział w seminarium eksperckim nt. sytuacji osób młodych w Polsce, Instytut Obywatelski, Warszawa, 25 czerwca
- Udział w seminarium eksperckim „The Future of Youth in Europe and Israel Social Exclusion and the Quality of Democracy”, Fundacja Friedricha Eberta, Warszawa, 3 lipca
- Udział w seminarium eksperckim – komentarz do badań nad skalą ubóstwa energetycznego w Polsce Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa, 24 lipca
- Udział w spotkaniu eksperckim dot. propozycji Kancelarii Prezydenta RP w sprawie zmian w polityce prorodzinnej, Kancelaria Prezydenta RP, Warszawa, 17 października
- Udział w seminarium „Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność”, projekt „Równościowy samorząd II”, wystąpienie pt. „Miasto bez barier” – którą drogą? Projektowanie partycypacyjne przestrzeni miejskiej”, Warszawa, 27 października
- Udział w spotkaniu konsultacyjnym z europosłankami Danutą Jazłowiecką, Agnieszką Kozłowską-Rajewicz w sprawie dyrektywy wdrożeniowej o delegowaniu pracowników w Przedstawicielstwie Komisji Europejskiej, Warszawa, 7 listopada
- Udział w seminarium pt. „Planowanie przestrzeni publicznej z udziałem mieszkańców. Jak to robić i dlaczego to ważne?” podsumowującym projekt „Bychawa i Czosnów konsultuje”, Warszawa, 27 listopada
- Udział w konferencji „Przyszłość społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych” organizowanym przez Fundusz Współpracy, Warszawa, 3-4 grudnia

Publikacje i artykuły:

- D. Owczarek, *Delegowanie pracowników. Kryteria dla wyznaczenia granicy między swobodą przepływu usług a dumpingiem społecznym z uwzględnieniem i oceną regulacji i praktyki Danii, Francji, Holandii i Niemiec*, ekspertyza przygotowana na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa
- D. Owczarek, *Ubóstwo energetyczne w Warszawie*, Biuletyn RównoWawa, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa
- A. Węglarz, G. Kubalski, D. Owczarek, *Propozycje mechanizmów wsparcia procesu przeciwdziałania zjawisku ubóstwa energetycznego w Polsce*, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa
- D. Owczarek, *Ubogi sam finansuje swój zasiłek socjalny – konieczność podniesienia kwoty wolnej od podatku dochodowego w Polsce*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa
- D. Owczarek, *Na krańcu systemu – organizowanie społeczności Sawina*, w: M. Rymśa (red.), *Praca środowiskowa w Polsce – tradycja i teraźniejszość*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa
- D. Owczarek, *Zróbmy sobie podwórko! Projektowanie partycypacyjne elckiego podwórka*, w: M. Rymśa (red.), *Praca środowiskowa w Polsce – tradycja i teraźniejszość*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa
- D. Owczarek, M. Dutkiewicz, *Wizerunek i funkcjonowanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Raport z badania panelowego wśród liderów opinii - pierwsza edycja*. Raport wewnętrzny Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Warszawa
- D. Owczarek, *Ruchy miejskie i internetowe – fenomen czy zwykła rzeczy kolej?*, „Trzeci Sektor” (*Nowe formy aktywności?*), nr 31, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

TVP II, TVP Info, Polsat, Polsat News, Polsat News 2, TV5, Superstacja, TV Republika, Polskie Radio I, Polskie Radio Trójka, Polskie Radio Czwórka, Polskie Radio 24, TOK FM, RDC Polskie Radio, Polskie Radio Szczecin, Gazeta Wyborcza, Rzeczpospolita, Dziennik Gazeta Prawna, Polska Dziennik Bałtycki, Polsk Dziennik Łódzki, Polska Dziennik Zachodni.

Media zagraniczne:

Polonews

Tomasz Kaźmierczak, ekspert

- Ekspert w programie 1.18 „Tworzenie, rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”
- Konsultant w programie „Decydujemy razem”

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja dotycząca kontraktu socjalnego podczas seminarium „Standardy jakości usług reintegracyjnych i rehabilitacyjnych”, Warszawa , 13 maja

Publikacje i artykuły:

- T. Kaźmierczak (red.), *Organizator społeczności lokalnej – refleksyjny praktyk*, seria: „ABC organizowania społeczności lokalnej poradnik CAL”, Warszawa 2014
- T. Kaźmierczak (red.) *Organizowanie społeczności lokalnej: aplikacje, wdrażanie, przyszłość*, „Zeszyty Laboratorium Innowacji Społecznej” IV, CAL Warszawa 2014

dr Magdalena Dudkiewicz, ekspertka

- Ekspert ds. mediacji w ramach projektu, kierownik projektu badawczego dotyczącego case studies, w tym w ramach projektu systemowego do działania 5.4 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Tworzenie i rozwijanie standardów pomocy i integracji społecznej”
- Członek zespołu powołanego pod kierunkiem prof. Barbary Fatygi do opracowania koncepcji i wdrożenia projektu „Obserwatorium Żywej Kultury”
- Sekretarz redakcji kwartalnika „Trzeci Sektor”;
- Członek zespołu realizującego pod kierownictwem prof. Barbary Fatygi projekt „Dynamiczna diagnoza kultury Warmii i Mazur” na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- Ekspert ds. pomocy społecznej w projekcie innowacyjnym „Pomosty. Budowanie kapitału społecznego młodzieży ze środowisk wiejskich Warmii i Mazur”, współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na potrzeby Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Publikacje i artykuły:

- M. Dudkiewicz *Socjokulturowe uwarunkowania wdrażania metody OSL na poziomie lokalnym* w: T. Kaźmierczak (red.) *Organizowanie społeczności lokalnej: aplikacje, wdrażanie, przyszłość*, IV zeszyt Laboratorium Innowacji Społecznej, CAL Warszawa 2014
- M. Dudkiewicz *Community work for social change: a summary of qualitative research*, w: M. Rymsza (red.), *Toward Active Welfare. The Development of Social Work and Community Work in Poland and Europe*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 2014
- M. Dudkiewicz, *Organizator społeczności lokalnej jako refleksyjny praktyk w praktyce*, w: T. Kaźmierczak (red.), *Organizator społeczności lokalnej – refleksyjny praktyk*, seria: „ABC organizowania społeczności lokalnej” poradnik I, CAL, Warszawa 2014
- M. Dudkiewicz, *Jak pracowników OPS przekonać do organizowania społeczności lokalnej*, w: *Organizowanie społeczności lokalnej – usługa społeczna*, seria: „ABC organizowania społeczności lokalnej” poradnik III, CAL, Warszawa 2014
- M. Dudkiewicz, *Organizowanie społeczności lokalnej – usługa społeczna* (redakcja tomu), seria: „ABC organizowania społeczności lokalnej” poradnik III, CAL, Warszawa 2014

dr Marek Rymsza, ekspert

- Redaktor naczelny i członek Rady Programowej kwartalnika „Trzeci Sektor”
- Ekspert ds. pracy socjalnej uczestniczący w pracach Laboratorium Innowacji Społecznej oraz tworzeniu Forum Współpracy Empowerment w ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy społecznej i integracji społecznej”

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja standardów jakości usług podczas seminarium „Standardy jakości usług reintegracyjnych i rehabilitacyjnych”, Warszawa, 13 maja
- Prezentacja „Jak zintegrować integrację? Modele integracji zawodowej i społecznej” podczas Warszawskiego Forum Polityki Społecznej „Warszawa jako miejsce integracji społecznej i zawodowej – wyzwania dla miejskiej polityki społecznej”, 11 czerwca

Publikacje i artykuły:

- M. Rymsza (red.), *Toward Active Welfare. The Development of Social Work and Community Work in Poland and Europe*, Institute of Public Affairs, Warszawa, 2014

Tomasz Schimanek, ekspert

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja badań ISP dotyczących klauzul społecznych na konferencji w Kancelarii Prezydenta RP dotyczącej społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, Warszawa, 24 kwietnia
- Prezentacja wstępnej wersji podręcznika na posiedzeniu Grupy Prawnej Zespołu do spraw Rozwiązań Systemowych w Zakresie Ekonomii Społecznej, Warszawa, 26 maja
- Prezentacja dotycząca klauzul społecznych oraz moderowanie panelu podczas V Kujawsko-Pomorskiego Forum Ekonomii Społecznej, Toruń, 12 września
- Prezentacja wyników badań ISP w ramach szkolenia zorganizowanego przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rzeczoznawców i Konsultantów Zamówień Publicznych w Warszawie, Lublin, 26 września
- Prezentacja i udział w panelu dyskusyjnym dotyczącym klauzul społecznych podczas konferencji OWES „Dlaczego samorząd lokalny powinien tworzyć warunki dla rozwoju ekonomii społecznej?”, Zbuczyn, 27 października
- Prezentacja wyników badań ISP podczas konferencji podsumowującej projekt „Pełnosprawna firma”, Warszawa, 27 listopada
- Prezentacja wyników badań i podręcznika ISP oraz udział w panelu ekspertów podczas Konferencji Funduszu Współpracy „Przyszłość społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych”, Warszawa, 3-4 grudnia

Program Demokracja i Społeczeństwo Obywatelskie

Paulina Sobiesiak-Penszko, kierowniczka programu/analityczka

- Przedstawiciel ISP w „Koalicji na rzecz Otwartego Rządu”
- Przedstawiciel ISP w koalicji „Masz głos, masz wybór”
- Członek redakcji Kwartalnika „Trzeci Sektor”

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja wyników badań dotyczących dłużników czynszowych na konferencji „Długi – wspólny problem”, Biuro Porad Obywatelskich, Warszawa, 12 września
- Organizacja i wystąpienie podczas sesji na VII OFiPie „Kandydować czy nie kandydować? – dylematy organizacji pozarządowych przed wyborami samorządowymi”, Warszawa, 15 września
- Moderowanie debaty „Skąd politycy mają na kampanię, czyli o zasadach finansowania lokalnych wyborów w Polsce i Niemczech”, Warszawa, 5 listopada
- Udział w debacie eksperckiej „Wybory – wiarygodność i sprawność”, Fundacja Batorego, Warszawa, 8 grudnia
- Prezentacja wyników badań podczas seminarium „Nieuchwytna kasa – prezentacja wyników monitoringu finansowania samorządowej kampanii wyborczej”, Warszawa, 12 grudnia
- Udział w panelu dyskusyjnym podczas konferencji „Wybory samorządowe 2014. Dylematy prawne i polityczne”, INP UW, 16 grudnia

Publikacje i artykuły:

- P. Sobiesiak-Penszko, F. Pazderski, *Wiejskie budżety obywatelskie*, analiza dla Instytutu Obywatelskiego.
- P. Sobiesiak-Penszko, D. Potkańska, *Warszawa dla seniora, czyli o miejskiej polityce aktywizacji osób starszych*, Biuletyn „RównoWawa” nr 2
- P. Sobiesiak-Penszko, *Portret dłużników czynszowych*, analiza dla Biura Porad Obywatelskich
- P. Sobiesiak-Penszko, *Jaka polska samorządna? Jaki trzeci sektor? O ćwierćwieczu społecznej transformacji*, kwartalnik „Trzeci Sektor”, nr 33

Wystąpienia w mediach, wywiady, komentarze:

Media polskie:

Gazeta Wyborcza, Forum Samorządowe, Dziennik Gazeta Prawna, Dziennik Łódzki, Tok FM, PAP, Polskie Radio Jedyńka, Dwójka, Trójka, Polskie Radio 24, Radio dla Ciebie, TVP Regionalna, Superstacja, Polsat.

Filip Pazderski, kierownik projektów /analityk, do maja 2015 r. p.o. kierownika programu,

- Uczestnik Structured Dialogue z Komisją Europejską, odbywającego się w ramach programu Europa dla Obywateli
- Członek Zarządu European Civic Forum, współkoordynator powstałej w jego ramach Grupy Roboczej ds. Konsultacji Społecznych w Europie
- Udział w posiedzeniach Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
- Przedstawiciel ISP w Komisji Dialogu Społecznego ds. Partycypacji przy Urzędzie m. st. Warszawy

- Uczestnik Stałej konferencji ds. konsultacji funduszy europejskich 2014-2020 (od końca roku grupy roboczej „Monitoring i rzecznictwo”)

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja wyników badania ISP oraz prowadzenie seminarium „Polska była białym punktem na mapie, a teraz jest wypełniana kolorem” – Jak międzynarodowy wolontariat zmienia nastawienia do Niemiec, Polski i Europy?, Berlin, siedziba BBE, 29 stycznia
- Prowadzenie debaty „W poszukiwaniu polskiego Sorosa. Jak zapewnić stabilność finansową polskiego trzeciego sektora?”, Warszawa, 17 lutego
- Spotkanie z uczestnikami wizyty studyjnej przedstawicieli serbskiej administracji lokalnej i organizacji pozarządowych – prezentacja „CSOs - LA in Poland in the eve of new EU financial framework – current state of affairs and challenges for the future”, Warszawa, 26 marca
- Udział w uroczystym złożeniu przez Prezydenta RP podpisu na ustawie o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych, Warszawa, 1 kwietnia
- Udział w panelu dyskusyjnym debaty „Wybory - przywilej czy obowiązek”, Centrum Edukacji Obywatelskiej Warszawa, 23 maja
- Udział w seminarium „Edukacja do partycypacji”, Warszawa, 29 maja
- Udział w Spotkaniu Grupy Strategicznej „Decydujmy razem” nt. systemu wsparcia partycypacji publicznej w Polsce, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 2 czerwca
- Prowadzenie Rady Ekspertów ds. finansowania wyborów utworzonej przy ISP, Warszawa, 3 lipca
- Spotkanie z białoruskimi uczestnikami projektu Roots and Treetops, prezentacja „Civil Society in Poland and IPA’s work towards its support”, British Council, Warszawa, 23 lipca
- Prowadzenie sesji tematycznej „Edukacyjny potencjał wolontariatu – wyzwania społeczne, korzyści i potrzebne formy wsparcia”, VII Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych (OFIP), Warszawa, 15 września
- Prowadzenie szkolenia nr 1 dla wolontariuszy w ramach obywatelskiego monitoringu przejrzystości finansowania wyborów samorządowych w Polsce, Warszawa, 16-17 września
- Prowadzenie szkolenia nr 2 dla wolontariuszy w ramach obywatelskiego monitoringu przejrzystości finansowania wyborów samorządowych w Polsce, Warszawa, 19-20 września
- Udział w targu projektów podczas konferencji NECE (Networking European Citizenship Education) „1914 - 2014: Lessons from History? Citizenship Education and Conflict Management” – prezentacja projektu ISP „Volunteering in Germany and Poland, and its impact on transformation within mutual attitudes of Germans and Poles, and their approach to the idea of European integration”, Wiedeń, 16-18 października
- Prowadzenie debaty „Organizacje czy organizacje – o zagrożeniach swobody społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej”, 28 października
- Prezentacja wniosków z ekspertyz ISP na seminarium „Skąd politycy mają na kampanię, czyli o zasadach finansowania lokalnych wyborów w Polsce i w Niemczech”, Warszawa, 5 listopada
- Prowadzenie spotkania „Nieuchwytna kasa - prezentacja wyników monitoringu finansowania samorządowej kampanii wyborczej”, Warszawa, 12 grudnia
- Udział w okrągłym stole pt. „Engaging Citizens in Influencing policymaking” podczas zgromadzenia ogólnego i konferencji PASOS, Warszawa, 12 grudnia
- Udział w spotkaniu konsultacyjnym Civil Dialogue, organizowanym przez Komisję Europejską, DG COMM, Rzym, 16 grudnia

- Prowadzenie obrad grupy roboczej ds. konsultacji społecznych w Europie zorganizowanej przy okazji spotkania zarządu European Civic Forum, Rzym, 17 grudnia
- Spotkanie z uczestnikami wizyty studyjnej z Kirgistanu (przedstawicielami administracji centralnej i lokalnej oraz organizacji pozarządowych), prezentacja „Cooperation between Local Authorities and Civil Society Organisations in Poland – current state of affairs and challenges for the future”, Warszawa, 19 grudnia
- Udział w spotkaniach roboczych stałej konferencji ds. konsultacji funduszy europejskich 2014-2020 (od końca roku grupy roboczej „Monitoring i rzecznictwo”)

Publikacje i artykuły:

- S. Marzluff, F. Pazderski (red.) *Volunteering abroad in Poland and Germany. Its implications on attitudes towards the respective neighbouring country, and its effects on images of Europe*, zze/ISP, Freiburg – Warszawa 2014
- S. Kakuie, S. Marzluff, F. Pazderski, *Freiwilligendienste in Deutschland und Polen und ihr einfluss auf den wandel von einstellungen zum jeweiligen nachbarland sowie den Europäischen gedanken*, „Analizy i Opinie” 140
- S. Kakuie, S. Marzluff, F. Pazderski, *Wolontariat w Niemczech i w Polsce oraz jego wpływ na zmianę wzajemnego nastawienia Niemców i Polaków oraz ich podejścia do idei integracji europejskiej*, „Analizy i Opinie”, nr 141
- S. Kakuie, S. Marzluff, F. Pazderski, *Volunteering abroad in Poland and Germany, its implications on attitudes towards the respective neighbouring country, and its effects on images of Europe*, Analizy i Opinie 142/2014
- F. Pazderski, „Akulturacja”, [w:] *Modi Memorandi. Leksykon Kultury Pamięci*, Berlin: CBH PAN, 2014
- F. Pazderski, M. Karkowska, „Zapomnienie”, [w:] *Modi Memorandi. Leksykon Kultury Pamięci*, Berlin: CBH PAN, 2014
- F. Pazderski, „Biblioteka publiczna jako przestrzeń nieformalnej edukacji obywatelskiej i kształtowania wspólnotowych postaw”, [w:] *Czas przemian - czas wyzwań. Rola bibliotek i ośrodków informacji w procesie kształtowania kompetencji współczesnego człowieka*, (red.) J. Jasiewicz, E. Zybert, SBP, Warszawa 2014
- F. Pazderski, „A lengyelországi civil társadalom állapota az új, 2014–2020 közötti uniós költségvetési források felhasználásának előestéjén” (The state of the civil society in Poland in the eve of the new EU funds implementation between 2014–2020), [w:] Lagzi Gábor, Pannon Egyetem (red.) *Közép-Európa a 21. Század küszöbén – regionális identitás és civil társadalom. Konferenciakötet*, Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar, Veszprém 2014
- F. Pazderski, P. Sobiesiak-Penszko, „Wiejskie budżety obywatelskie”, „Analiza” nr 4/2014, Instytut Obywatelski, Warszawa, http://www.instytutobywatelski.pl/wp-content/uploads/2014/08/Analiza_Wiejskie-budzety_19-08_final.pdf
- F. Pazderski, „Pracowniczy wolontariat w obszarze poradnictwa”, „Trzeci Sektor”, nr 33/2014
- F. Pazderski, „Radny też człowiek, a czasem i społecznik”, ngo.pl, 14.11.2014, <http://www.ngo.pl/x/1029396>
- F. Pazderski (red.), *Finansowanie lokalnych kampanii wyborczych w Polsce i w Niemczech – perspektywa porównawcza i potrzebne zmiany*, ISP, Warszawa 2014
- Komputerowa gra „Miastoczujesz – konsultujesz”, powstała w ramach projektu „Obywatelska Dąbrowa”, wyk. Koncept Studio, wsółaut. scenariusza i tekstów merytorycznych: F. Pazderski (współpraca: D. Owczarek, M. Koziarek)

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza, Dziennik Gazeta Prawna, Metro, Gazeta Pomorska, Dziennik Bałtycki, Gazeta Współczesna, Dziennik Polski, Dziennik Łódzki, TVP Warszawa, TVP Info, TVN24, Polsat, Polsat News, Superstacja, TV Republika, TV Trwam, PR1, PR3, Radio dla Ciebie, Program Czwarty Polskiego Radia, Tok FM, Radio Plus, PR 24, PAP, ngo.pl, nto.pl

Media zagraniczne:

Radio niemieckie ARD, dziennik El Pais.

Małgorzata Koziarek , koordynatorka projektów

- Członkini European Civic Forum

Udział w konferencjach, seminariach, warsztatach:

- Prowadzenie cyklu warsztatów dla urzędników i organizacji pozarządowych w Dąbrowie Górniczej w ramach prac nad regulaminem konsultacji społecznych, Instytut Spraw Publicznych i Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej, Dąbrowa Górnicza, 6 lutego, 9 kwietnia, 13 sierpnia

Publikacje i artykuły:

- M. Koziarek (red.), *Prawo a partycypacja publiczna. Bilans monitoringu 2013*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014

Aleksandra Kobylińska, koordynatorka projektów/analityczka

- Członkini Obywatelskiego Forum Legislacji
- Członkini Grupy ekspertów ds. sygnalistów przy Fundacji Batorego

Udział w konferencjach i seminariach:

- Referat „Wnioski z badań dotyczących sytuacji sygnalistów w Polsce” na seminarium kwartalnika „Stan Rzeczy” poświęconym odwadze cywilnej, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 6 maja

Publikacje i artykuły:

- *Korupcja niszczy państwo* – wywiad z Aleksandrą Kobylińską na temat kluczowych zagrożeń korupcyjnych w Polsce, Tygodnik „Przegląd” z dn. 18 maja 2014 r.

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Gazeta Wyborcza, Rzeczpospolita, Dziennik Gazeta Prawna, Metro, Fakt, TVP1 („Wiadomości”), TVP INFO, TVN („Fakty”), POLSAT („Wydarzenia”), POLSAT (Program „Państwo w państwie”), POLSAT NEWS, Superstacja, Polska Agencja Prasowa, „Jedynka” - Polskie Radio PR1, „Trójka” – PR 3, TOK FM

Program Polityki Migracyjnej

Justyna Segeš Frelak, kierownik programu/starszy analityk (październik – grudzień 2014)

- Członek Komisji ds. Migrantów przy Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja na temat dyskryminacji mieszkaniowej na seminarium antydyskryminacyjnym w ramach projektu „Równościowy samorząd II”, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 13 listopada

Publikacje i artykuły:

- K. Grot, J. Segeš Frelak, *Polacy na Wyspach – kim są, jak ich widzą Brytyjczycy, i dlaczego znów powraca debata o skutkach polskich migracji?*, Novaya Evropa, nr 2, 2014
- K. Grot, A. Łada, J. Segeš Frelak, *Razem w Unii Europejskiej – Polacy na niemieckim rynku pracy*, w: *Wspólna dekada. Polska i Niemcy 10 lat razem w Unii Europejskiej* (red. A. Łada), Instytut Spraw Publicznych, 2014
- K. Grot, J. Segeš Frelak, *Odpowiedź Warszawy na wielokulturowość*, Biuletyn RównoWaWa, Instytut Spraw Publicznych, 2014

Karolina Grot, koordynator projektów/analityk (w okresie od czerwca 2013 r. do sierpnia 2014 r. p.o. kierownika Programu Polityki Migracyjnej ISP)

- Reprezentowanie ISP podczas cyklicznych spotkań organizacji pozarządowych organizowanych przez Biuro UNHCR w Polsce
- Reprezentowanie ISP podczas spotkań międzyresortowego zespołu eksperckiego dotyczących monitorowania prac nad wdrożeniem Funduszu Azylu, Migracji i Integracji w Polsce

Udział w konferencjach i seminariach:

- Wystąpienie na temat instytucji łączenia rodzin w Polsce, konferencja „Beyond borders. Migration and (In)Equality in Central and Eastern Europe”, Multicultural Centre Prague, Praga, 23 stycznia
- Prezentacja: „Aktywność społeczna Polaków w Wielkiej Brytanii” podczas posiedzenia Senackiej Komisji ds. Emigracji i Łączności z Polakami Zagranicą, Warszawa, 18 marca

- Prezentacja wyników badań ISP przeprowadzonych w ramach projektu „Zwalczanie handlu ludźmi w Unii Europejskiej: promowanie współpracy w dziedzinie prawa i ochrony ofiar”, Coimbra, 11 kwietnia
- Prezentacja wyników badań ISP przeprowadzonych w ramach projektu „Zwalczanie handlu ludźmi w Unii Europejskiej: promowanie współpracy w dziedzinie prawa i ochrony ofiar” podczas konferencji „Wschodnia granica Polski – bezpieczną granicą Unii Europejskiej” pod patronatem Szefa BBN, Szefa Służby Celnej, Rektora AON i Rektora SGH, Biała Podlaska, 9 maja
- Prezentacja: „Odpowiedź Warszawy na wielokulturowość – statystyki, trendy, działania i polityki miejskie” wygłoszona podczas seminarium „Dyskryminacja ze względu na kolor skóry, pochodzenie narodowe i etniczne, religię, wyznanie i światopogląd” Warszawa, 13 listopada
- Współprowadzenie szkolenia na temat wyzwań dla polskiej polityki migracyjnej i integracyjnej z udziałem przedstawicieli administracji publicznej pracujących z cudzoziemcami, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa, 13 grudnia
- Moderacja spotkań dla urzędników samorządu warszawskiego dotyczących pięciu przesłanek antydyskryminacyjnych organizowanych przez ISP w ramach projektu „Równościowy Samorząd II”, Warszawa, październik-listopad
- Udział w pracach komisji oceniającej wnioski nadesłane w ramach konkursu grantowego „Wzmacnianie i aktywizacja środowisk polskich. Regranting” prowadzonego przez Fundację Edukacji dla Demokracji, kwiecień-maj

Publikacje i artykuły:

- K. Grot, J. Segeš Frelak, *Polacy na Wyspach – kim są, jak ich widzą Brytyjczycy, i dlaczego znów powraca debata o skutkach polskich migracji?*, Novaya Evropa, nr 2, 2014
- K. Grot, P. Kaźmierkiewicz, *Polska polityka wobec cudzoziemców – założenia, cele i instrumenty*, w: M. Trojanowska-Strzęboszewska (red.), *System Schengen i imigracja z perspektywy Polski i Niemiec*, UKSW i Fundacja im. Konrada Adenauera w Polsce, ASPRA-JR, 2014.
- K. Grot, A. Łada, J. Segeš Frelak, *Razem w Unii Europejskiej – Polacy na niemieckim rynku pracy*, w: *Wspólna dekada. Polska i Niemcy 10 lat razem w Unii Europejskiej* (red. A. Łada), Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014.
- K. Grot, J. Segeš Frelak, *Odpowiedź Warszawy na wielokulturowość*, Biuletyn „RównoWaWa”, Instytut Spraw Publicznych, 2014.

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

Magazyn „Emigrant”, „Goniec Polski”, „Rzeczpospolita”, Polskie Radio PR 1, PR 4, PR 24, Radio ARD, TOK FM, TV Polonia, Polsat News, Polsat Biznes, TVN Biznes i Świat, TVN 24.

dr Maryla Koss-Goryszewska, koordynatorka projektów/analytyczka (w okresie od listopada do grudnia 2014 r.)

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja: „Jak badać dyskryminację cudzoziemców na rynku pracy i w dostępie do usług?” na seminarium antydyskryminacyjnym w ramach projektu „Równościowy samorząd II”, Warszawa, 13 listopada

Publikacje i artykuły:

- M. Koss-Goryszewska, B. Jabłecka, *To jest wiek niewolników. Obraz handlu ludźmi w polskich artykułach prasowych*, Instytut Spraw Publicznych, 2014
- M. Koss-Goryszewska, *Wizerunek ofiary handlu kobietami w krajowym orzecznictwie karnym na podstawie analizy wyroków w sprawach o handel ludźmi w latach 1997-2009*, „Archiwum Kryminologii”, 2014, t. XXXV.

Dominika Potkańska, koordynatorka projektów/analityczka

Udział w konferencjach i seminariach:

- Prezentacja „Przedsiębiorczość społeczna narzędziem aktywizacji społecznej osób niepełnoprawnych” podczas seminarium „Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność”, Warszawa, 27 października
- Prezentacja podczas spotkania z uczestnikami wizyty studyjnej z Serbii pt. „Cooperation between government and civil society organizations. Before and after accession to EU”, Warszawa, 26 marca
- Referat na konferencji pt. „Visions 4 a Cooperative Future: Cooperativism for the 21st Century Europe & Beyond”, Bratysława, 15 grudnia

Publikacje i artykuły:

- Bilewicz, D. Potkańska, *Jak kielkuje społeczeństwo obywatelskie. Kooperatywy spożywcze w Polsce jako przykład nieformalnego ruchu społecznego*, „Trzeci Sektor” nr 31
- P. Sobiesiak-Penszko, D. Potkańska *Warszawa dla seniora, czyli o miejskiej polityce aktywizacji osób starszych*, Biuletyn „RównoWawa” nr 2

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

Polskie Radio PR 1, PR 24, TOK FM, RDC, Metro, Polsat New, Superstacja

Anna Piłat, koordynator projektów/analitik

- Reprezentowanie ISP na spotkaniach konsultacyjnych w Urzędzie ds. Cudzoziemców

Udział w konferencjach i seminariach:

- Referat na konferencji „The Global Vietnamese Diaspora”, IFiS PAN, Warszawa, 28 marca
- Moderacja panelu na konferencji „Bezpieczny dom? Przemoc fizyczna i symboliczna wobec uchodźców i uchodźczyń w Polsce”, Warszawa, 31 marca
- Referat „Działalność organizacji pozarządowych w obszarze cudzoziemskim w Polsce. Ewaluacja systemu bezpłatnego poradnictwa prawnego dla cudzoziemców w Polsce – perspektywa cudzoziemców, perspektywa instytucjonalna” na konferencji „Kultura element identyfikacji cudzoziemców”, Ośrodek Szkoleniowy Straży Granicznej, Lubą, 5 czerwca
- Panelistka na konferencji Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM), „Polska a migracje – wyzwania na dziś i na jutro”, Warszawa, 19 listopada

- Panelistka na konferencji Krajowej Platformy Współpracy na rzecz Integracji organizowanej przez Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM), Warszawa, 18 grudnia

Publikacje i artykuły:

- K. Wysieńska, A. Piłat (współpraca), *Mieszkanie nie do wynajęcia. Dyskryminacja ze względu na pochodzenie narodowo-etniczne na rynku mieszkaniowym*, Instytut Spraw Publicznych 2014

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

Radio RDC, Gazeta Praca, Gazeta Stołeczna, Polskie Radio I, Polskie Radio dla Zagranicy

Piotr Kaźmierkiewicz, ekspert

Udział w konferencjach i seminariach:

- Współprowadzenie szkolenia na temat wyzwań dla polskiej polityki migracyjnej i integracyjnej z udziałem przedstawicieli administracji publicznej pracujących z cudzoziemcami, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa, 13 grudnia
- Wystąpienie w panelu „Zarządzanie migracjami w Polsce” na konferencji „Straż Graniczna w systemie powrotów cudzoziemców w świetle przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach”, Wojskowa Akademia Techniczna, Warszawa, 12 grudnia
- Prezentacja wstępnych wyników badań nieregularnej migracji w Azji Środkowej, Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji, Duszanbe, Tadżykistan, 6 listopada
- Warsztaty nt. działalności organizacji trzeciego sektora w obszarze polityki migracyjnej w ramach Warszawskiej Letniej Akademii Euro-Atlantyckiej, College of Europe, 15-17 lipca
- Udział w spotkaniu zespołu monitorującego fundusz FAMI oraz działania integracyjne, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa, 30 czerwca
- Prezentacja „Polska polityka wobec cudzoziemców – założenia, cele i instrumenty” w panelu „Funkcjonowanie strefy Schengen i polityki imigracyjne Polski i Niemiec” na konferencji „System Schengen a imigracja z perspektywy Polski i Niemiec”, Fundacja Konrada Adenauera, Warszawa, 19 maja
- Prezentacja metodologii badań nieregularnej migracji w Azji Środkowej, Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji, Almaty, Kazachstan, 5 maja
- Prezentacja w panelu „Political aspects of contemporary mobility of Poles after 2004” na konferencji „A Decade of Mobility: Poles in contemporary European migration spaces”, PISM, Warszawa, 15 kwietnia
- Udział w warsztatach II Ogólnopolskiego Międzysektorowego Forum Roboczego dot. Lokalnych Polityk Migracyjnych, Fundacja Inna Przestrzeń, Lublin, 21 marca

Publikacje i artykuły:

- P. Kaźmierkiewicz, *Polska polityka wobec cudzoziemców – założenia, cele i instrumenty*, w: M. Trojanowska-Strzęboszewska, *System Schengen a imigracja z perspektywy Polski i Niemiec*, Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa
- P. Kaźmierkiewicz, *Work Permits and Labour Inspection: Cases of the Netherlands, Germany and Poland*, GYLA & CIPDD, Tbilisi

- M. Jaroszewicz, P. Kaźmierkiewicz, *Does Ukraine Have a Policy on Emigration? Transcending the State-Centered Approach*, Central and Eastern Europe Migration Review, vol. 3, no. 1, Ośrodek Badań nad Migracjami, Warszawa, lipiec 2014

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Financial Times, BBC

Obserwatorium Równości Płci

Agata Chełstowska, stypendystka/analizy

Udział w konferencjach i seminariach:

- Referat „History and main goals of the Polish feminist movement” na konferencji „Social and legal awareness of Women in Poland and Egypt”, Ambasada RP w Kairze, Kair, 9-10 listopada
- Prezentacja wyników badań przeprowadzonych w ramach projektu „Przemoc ekonomiczna – diagnoza i dyskusja o przeciwdziałaniu”, Warszawa, 10 grudnia
- Moderacja panelu w czasie konferencji „Marzycielki, buntowniczki, dyplomatk – Opozycjonistki lat 80. i współczesne aktywistki w Europie Środkowo-Wschodniej” w Galerii Zachęta, ISP, Warszawa 30 października
- Udział w dyskusji panelowej „Słodko-gorzki smak wolności. Czy wolność przestała nam smakować?”, Warszawa 13 czerwca

Publikacje i artykuły:

- A. Chełstowska *Kobieto, nie podoba ci się, to wyjeźdź!*, „Res Publica” nr 217
- A. Chełstowska, M. Dunański, *Gender Equality in the European Elections*, Instytut Spraw Publicznych 2014
- A. Chełstowska, *Dreamers, Rebels, Diplomats. Social Activism in East-Central Europe. Two generations of female activists*, Instytut Spraw Publicznych 2014
- A. Chełstowska, *Urlopy dla ojców w kontekście różnych modeli polityki rodzinnej w Europie*, Instytut Spraw Publicznych 2014
- A. Chełstowska, *Rzqd tłumaczy się przed Kościołem*, „Dziennik Opinii”, 11 sierpnia 2014

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

Media polskie:

PAP, Polsat News, Polskie Radio Jedyńka, Czwórka, Euro, Polskie Radio 24, Radio TOK FM, Gazeta Wyborcza, Metro, TVP Info, Twój Styl, interia.pl, Codziennik Feministyczny;

Aleksandra Niżyńska – kierowniczka projektu/analizy

Udział w konferencjach i seminariach:

- Udział w spotkaniu w Kancelarii Premiera Rady Ministrów poświęcone podsumowaniu działań Biura Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania w 2013 roku

i największym wyzwaniem zakresie realizacji zasady równego traktowania w roku 2014, Warszawa, 29 stycznia

- Otwarcie debaty „Skąd się bierze przemoc wobec kobiet?” w kinie Muranów, Warszawa, 6 marca
- Udział w maratonie idei podczas „Dnia kobiet w Stereo” w Rezydencji Ambasadora Szwecji, Warszawa, 8 marca
- Udział w szkoleniu dla rosyjskich analityków, Moskwa, 15 marca
- Prezentacja wyników badań podczas konferencji „Gminy bezradne? Udział kobiet w wyborach samorządowych w 2014 roku” w Kancelarii Premiera RP, Warszawa, 17 marca
- Udział w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego, Bruksela, 16-18 czerwca
- Udział w seminarium „Gender based violence in Sport: minors’ protection” organizowanym w ramach greckiej prezydencji w Radzie UE, Ateny, 20 marca
- Prezentacja wyników badań podczas panelu „Z moich doświadczeń wynika... – dobre rady polityczek i ekspertek” w ramach Centrum Samorządowego na Kongresie Kobiet, Warszawa, 9 maja
- Moderacja debaty „Słodko-gorzki smak wolności – czy wolność przestała nam smakować?”, Warszawa, 13 czerwca
- Udział w debacie „Solidarność według kobiet” w ramach Big Book Festiwal, Warszawa, 14 czerwca
- Prezentacja podczas konferencji „Udział kobiet w wyborach samorządowych 2014 – szanse i wyzwania” w Kancelarii Premiera RP, Warszawa, 6 października
- Prezentacja podczas spotkania organizowanego przez Komisję Europejską na temat zaangażowania mężczyzn w działalność na rzecz równości płci, Helsinki, 28-29 października
- Udział w panelu dyskusyjnym podczas konferencji „Zrównoważony udział kobiet i mężczyzn na stanowiskach kierowniczych w biznesie” w Kancelarii Premiera RP, Warszawa, 20 listopada
- Prezentacja wyników badań podczas seminarium „Polki i Polacy o przemocy ekonomicznej”, Warszawa, 10 grudnia
- Udział w seminarium „Polityka (nie)rodzinna w Polsce. Dzietność a równość: jakich instrumentów polityki rodzinnej potrzebuje Polska, by wyjść z kryzysu demograficznego?”, ISP, Warszawa, 16 grudnia
- Moderacja dwóch sesji podczas seminarium eksperckiego „Równość płci w polityce – rola partii politycznych”, Warszawa, 17 grudnia
- Udział w panelu dyskusyjnym podczas debaty „Co tak naprawdę zagraża polskiej demokracji?” w ramach premiery książki „Słodko gorzki-smak wolności. Młodzi intelektualiści o 25 latach przemian w Polsce” ISP, Warszawa, 17 grudnia

Publikacje i artykuły:

- M. Druciarek, A. Niżyńska, *(Nie)obecność kobiet w polityce - Czy wspólna strategia dla Europy Środkowo-Wschodniej jest możliwa?/ (No) Women in Politics. Is a Common Strategy for East-Central Europe Possible?*, Instytut Spraw Publicznych 2014
- A. Chelstowska, A. Niżyńska, *Dreamers, Rebels, Diplomats. Social-Activism in East-Central Europe. Two generations of female activists*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 2014
- A. Niżyńska, „Równościowo-wolnościowa schizofrenia” w: M. Król (red.), *Słodko-gorzki smak wolności. Młodzi intelektualiści o 25 latach przemian w Polsce*, Instytut Spraw Publicznych, Wydawnictwo Kurhaus, Warszawa 2014
- A. Niżyńska, *Prześladowanie ze względu na płeć? Płeć jako przesłanka nadania statusu uchodźcy*, Instytut Spraw Publicznych 2014

Wystąpienia w mediach, wywiady i komentarze:

IAR, PAP, TVP, Polsat, Polsat News, Polskie Radio Jedyńka, Trójka, Czwórka, Polskie Radio 24, Radio TOK FM, Gazeta Wyborcza, Metro, TVP Info, Zwierciadło.